

Fåglar

I

GÖTEBORGSTRAKTEN

2014

FÅGLAR PÅ
VÄSTKUSTEN
SUPPLEMENT
2017:1

► FiG-2014

Omslagsbild
Stefan Svanberg

Vitvingad tjärna
Torslandaviken, 20 maj 2014

OM RAPPORTKOMMITTEÉN,
RRK GÖTEBORG OCH DEN
HÄR PUBLIKATIONEN

EN RAPPORTKOMMITTÉ HAR som huvuduppgift att sammanställa de fågelrapporter som rapporteras inom ett visst område, kallat rapportområde. Göteborgs rapportområde omfattar fem kommuner: Göteborg, Öckerö, Partille, Härryda och Mölndal norr om Hallandsgränsen. Området administreras av Rrk Göteborg, den regionala rapportkommittén för Göteborgs rapportområde. Det finns massor av andra rapportområden i landet. Vissa sammanfaller med landskap, andra inte.

ARBETET HANDLAR I princip om två saker: (1) att sammanställa fynd av en rad olika arter för att kunna följa arternas utveckling i området, och (2) att kvalitetsgranska observationer av ovanligare fynd i området, så att dessa helt säkert utesluter observationer av andra, snarlika arter. Uttryckt på ett annat sätt är Rrk:s roll att se till att informationen som finns i Artportalen är riktig. Gäller det riktigt sällsynta arter är det istället den nationella Raritetskommittén, Rk, som granskar fynden.

RRK GÖTEBORG GER sedan några år tillbaka ut den här årsskriften med fyndgenomgångar och fenologiöversikter. Använd den som en uppslagsbok tillsammans med din vanliga fågelbok, så får du bättre koll på det lokala fågelivet – och därmed mycket större möjligheter att lära dig nya saker om de fåglar du stöter på när du skådar i Göteborg med ömnejd.

Innehåll FiG-2014

- 03 LEDARE**
En återblick till snösiskans tid
- 04 INTRODUKTION**
Några nedslag bland årets rariteter
- 08 ARTGENOMGÅNG**
Häckningar, sträcksiffror och tillfälliga gäster
- 42 FENOLOGI**
Fenologiåret 2014 och systematiska tabeller
- 51 INSTRUKTIONER**
Så här rapporterar du

En återblick till snösiskans tid

FÖR DRYGT TVÅ ÅR SEDAN var skådaråret 2014 till ända. På den tiden fanns fortfarande arten snösiska, och det var ännu två år kvar innan den till slut skulle möta sitt öde i början av 2017. Sedan förra rapporten vi gav ut har alltså BirdLife Sveriges taxonomikommitté beslutat att snösiska inte längre betraktas som en egen art utan en underart av gråsiska. Ändå återfinns snösiska publicerad som just en egen art i den här rapporten, eftersom vi publicerar fynden med den taxonomi som gällde vid observationstillfället. Så här kommer det alltså att se ut i ytterligare två rapporter, och först i rapporten för 2017 kommer snösiska publiceras som den underart till gråsiska den nu betraktas som.

I SAMBAND MED DEN HÄR RAPPORTEN lämnar Stefan Svanberg kommittén efter jag vet inte hur många år som ledamot. Vi tackar Stefan för allt sammanställande genom åren och hoppas han bjuder på en fortsatt ström av fynd för oss övriga att administrera i framtiden. Som tack låter vi Stefans bild på vitvingad tärna från Torslandaviken pryda årets omslag. Fast inte bara som tack, utan också för att den på ett bra sätt förmedlar känslan från en av årets stora händelser, nämligen de tre första fynden av vitvingad tärna i rapportområdet. Läs mer på sidan 4 och 38.

BLICKAR VI FRAMÅT HÄNDER DET just nu en hel del inom Rrk. Vi har precis välkomnat Silke Klick som ny ledamot och samtidigt lagt upp en ny strategi för framtida fågelrapporters publiceringsförfarande. Exakt hur det kommer yttra sig får ni se när det är klart, men det handlar om ett rejält lyft genom att vi går från en rent tryckt rapport (den här) till att publicera både digitalt och i tryckt form från och med rapporten för 2016. Det här arbetet inleds redan nu för 2016-rapporten, parallellt med arbetet med den försenade 2015-rapporten, så båda dessa rapporter beräknas komma ut senare i år. Mer info kommer. Och fler rapporter kommer.

REDAKTÖR: PÅR LYDMARK
par.lydmark@gof.nu

FIG-2014

FÅGLAR PÅ VÄSTKUSTEN
SUPPLEMENT 2017:1

**REDAKTÖR, ANSVARIG UTGIVARE,
PRODUKTION OCH LAYOUT**

Pär Lydmark
par.lydmark@gof.nu

TRYCK

Ale Tryckteam AB
www.tryckteam.se

ISSN

0348-1510

RRK GÖTEBORG

ORDFÖRANDE

Johan Svedholm
rrk@gof.nu

RAPPORTMOTTAGARE

Per Björkman
Klassikergatan 9
422 41 Hisings Backa
per.bjorkman@gof.nu

ÖVRIGA LEDAMÖTER

Ola Bäckman
Pär Lydmark
Martin Oomen
Magnus Rahm
Stefan Svanberg
Elis Ölfvingsson
fomamn.eftemamn@gof.nu

MEDLEMSKAP I GOF

Fåglar i Göteborgstrakten utkommer som ett supplement till Fåglar på Väst-kusten, och kan beställas från Göteborgs Ornitologiska Förening. Se www.gof.nu för mer information. Har du tecknat familjemedlemskap 2014 får du FIG-2014 utan extra kostnad.

Introduktion

Som introduktion i år väljer vi att lyfta fram tre händelser som verkligen satte sin prägel på skådaråret 2014 i Göteborgsområdet. Ja, inte bara här, utan i hela landet faktiskt. Det handlar om de stora uppträdandena av bredstjärtad labb, vitvingad tärna och tajgasångare. När det gäller labbarna och tärnorna ser vi sådana här höjdarår komma emellanåt, men när det gäller tajgasångarna verkar det snarare handla om en långsiktigt pågående ökning.

BREDSTJÄRTAD LABB

Om vi ska välja ut en sträckhändelse som utmärkande för 2014 blir det utan tvekan den enorma bredlabbsfestival som utspelade sig under slutet av september och framåt. Kulmen inträffade i slutet av oktober, men hela hösten präglades havsbilden av unga bredstjärtade labbar.

Det var inte första gången det hände (se fyndtexten på sidan 25 för en återblick och några historiska siffror), men invasionen av bredstjärtade labbar hösten 2014 var ändå en av årets stora fågelhändelser. Från den 25 september och framåt sågs det närmare 300 exemplar i Göteborgsområdet! Ett lämmelår på den arktiska tundran med god förnyring som följd hade lagt grunden till det talrika uppträdandet och bredstjärtade labbar sågs praktiskt taget överallt längs landets kuster. Även inlandet fick del av kakan, och bland annat sågs det hela 42 ex i Dalarna. Så gott som samtliga fynd rörde ungfåglar.

För Göteborgsområdets del sågs labbarna nästan uteslutande i skärgården där Hönö som van-

ligt toppade. Ett fynd sticker dock ut, nämligen den bredstjärtade labb som i adventstider sågs sträcka förbi Välen. En lucka som blir svår att täppa till för de som missade den på lokallistan. ^[SS]

VITVINGAD TÄRNA

I mitten av maj var det dags för ett massivt vitvingad tärnläge igen. Stora inflöden av denna art har ju förekommit tidigare i landet, men då Göteborg har blivit utan. Skulle det gå vägen i år?

Nu eller aldrig! Efter rapporter om stora ansamlingar av vitvingade tärnor i Tyskland, Holland och Danmark och ett rejält oväder över tärnornas sträckvägar österut, fanns förutsättningar för en invasion i Sverige av dessa fantastiskt vackra fåglar. Den 16 maj började inflödet i Skåne där de vanligtvis ses under våren. Men frågan var om de skulle nå upp till Göteborgsområdet, och om vi skulle få vårt första fynd av arten?

Många skådare i området gjorde sig beredda och gav sig ut på

lördagsmorgonen den 17 maj. Själv åkte jag ut till Hönö för att hoppas på en insträckande fågel från sydväst. Snacket på Kråkudden var i full gång under morgonen och nu började larmen dugga tätt, massuppträdande i Halland och flockar i Småland, vem skulle bli den lycklige att upptäcka den första i Göteborg? Klockan 10.30 fick vi svaret. Uno Unger, vem annars, slog till i Torslandaviken där två vitvingade tärnor flög runt i Karholmsdammen.

Tyvärr för många, inklusive mej själv, försvann fåglarna efter 23 minuter, innan de flesta skådare hunnit fram till lokalen. De flesta andra lämpliga lokaler genomsöktes, bland annat tog Barbro (Björkman) en cykeltur bort till Hökälla utan att hitta någon fågel. Vissa personer gav dock inte upp, utan fortsatte enträget att bevaka Torslandaviken.

Framåt kvällen bestämde Barbro och jag oss för att göra ett gemensamt besök vid Hökälladammarna, så kaffe och smörgåsar packades ned i cykelväskorna tillsammans med tubkikare. Vädret var gott med härlig kvällssol när vi strax före åtta kom fram

**FÖRDJUPNING OCH FYNDANALYS FÖR NÅGRA AV 2014
ÅRS GODBITAR I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE**Per Björkman^[PB], Stefan Svanberg^[SS], Johan Svedholm^[JS]

En av årets fyra vitvingade tärnor, här under en flyguppvisning med en skrattnås i bakgrunden. Fågeln på bilden utgör det fjärde och sista av årets fynd, och också det enda som sträckte sig över mer än en dag. Torslandaviken, 20 maj.

Bild: LENNART HANSSON

En vanlig syn över det böljande hösthavet 2014 – en ung bredstjärtad labb. Här ses en av årets närmare 300 fåglar i en flyguppvisning tillsammans med en tretåig mås. Samtliga exemplar förutom två utgjordes av ungfåglar, vilket tyder på att häckningsframgången varit enorm under sommaren 2014, något som märktes i hela Sverige under hösten. Kråkudden, Hönö, 8 november.

Bild: STEFAN SVANBERG

En av årets sex tajgasångare var den här individen som under en halvtimme sågs vid Skogen, Mölnlycke den 23 september. Majoriteten av årets fynd gjordes just i sådana här miljöer – stora, oöverskådliga områden utan jättehögt skådaraktivitet. Och med tanke på hur väl de smälter in i lövverket bör mörkertalet ha varit enormt denna tajgasångarhöst. Nu avslöjar sig många tajgasångare förstas genom sitt genomträngande lockläte, men utan det är de hopplöst svåra att upptäcka. Ser du fågeln på bilden? Den är precis i mitten och tittar rakt på dig. När den tystnat och hoppat vidare ett par träd bort var den spårlost försvunnen. Se sidan 39 för en tydligare bild på samma exemplar.

Bild: PÅR LYDMARK

till plattformen vid Skogomedammens östra sida. Innan vi ens hunnit upp i plattformen upptäckte vi en tjärna som dansade fram över klarvattenytan. Min puls steg rejält, det var en svart-tjärna eller vitvingad tjärna helt klart, men nu var det sneda kvällsljuset besvärande. Fort, upp på cyklarna för att runda dammen och få medljus! Jodå, våra misstankar besannades, visst var det en vitvingad tjärna som födosökte över vår hemmalokal. Efter en kort stund anlände många andra skådare för att njuta av den läckra fågeln i kvällsljuset. Den var också så pass snäll att den stannade till skymningen, men var borta dagen efter.

Två dagar senare, den 19 maj, dök ytterligare en fågel upp i Torslandaviken, upptäckt av Benga Ragnewall. Denna fågel stannade där till dagen efter så därmed gjordes sammanlagt tre fynd av fyra individer i Göteborgs rapportområde under maj 2014, samtliga på Hisingen.

Totalt i Sverige översteg antalet 1 000 fåglar, vid Häradsösjön i Småland räknades 102 individer på sydsträck under den 17 maj. Största ansamlingen samma dag var en flock på 77 exemplar vid Getterön och vid Trönninge ångar i södra Halland räknades totalt lika många fåglar utspridd under dagen.

[PB]

TAJGASÅNGARE

2014 sattes nytt nationellt tajgasångarrekord, och även Göteborg fick sin beskärda del av kakan med en ny årsbästasumma. Men det talrika uppträdandet till trots gjordes inte fynden riktigt där man kanske hade trott att de skulle göras, och antyder att det verkliga antalet tajgasångarb sök var betydligt högre än de sex fåglar som noterades.

När Håkan Thorstensson mitt under brinnande rovfågelinventering på ett hygge vid Svärttjärn i

Härryda, eller "mitt i ingenstans" om eventuella Svärttjärnsbor ursäktar, hörde ett välbekant lockläte – "tsuiss" – innebar det startskottet för ett rekorduppträdande av tajgasångare i rapportområdet. Inte mindre än sex tajgasångare sågs 2014, vilket förvisso inte är någon förkrossande pulverisering men åtminstone en lätt detronisering av det tidigare rekordet på fem fynd från 2005.

Fyndet vid Svärttjärn den 20 september följdes nämligen av ytterligare fem fynd under en knapp månad framöver, vid Mölnlycke, Delsjöområdet, Backaplan, Slottsskogen och Stampen. Inte direkt några skådarmetopler alltså, möjligen med undantag av Slottsskogen. Fyndens geografiska fördelning är lite kuriös; inga skärgårds- eller kustfynd gjordes, tvärtom vad man kanske kunde förvänta sig gjordes samtliga fynd på relativt utpräglade inlandslokaler. Av det totala antalet fynd i rapportområdet är drygt hälften gjorda på skärgårds- eller kustlokaler, vilket även det kan tyckas vara i underkant om man tar hänsyn till öars och uddars uppsamlingseffekt samt högre skådaraktivitet längs kusten. Kanske är det artens typiska och genomträngande lockläte som gör att den i hög grad upptäcks även på inlandslokaler.

Tajgasångaråret blev inte bara rekordartat i Göteborgstrakten, även nationellt sattes nytt tajgarrekord då hela cirka 415 individer sågs, att jämföra med tidigare rekord från 2013 då 385 fåglar rapporterades. Tajgasångarens uppträdande har i Göteborgs rapportområde, liksom i övriga Sverige, Skandinavien och Brittiska öarna, haft ett enormt uppsving de senaste åren. Som illustration till detta kan nämnas att hela 30 av de totalt 32 fynden i rapportområdet är gjorda under 2000-talet (se FIG-2008 för en komplett sammanställning av de 19 första fynden i rapportområdet fram till och med 2008; resterande fynd

finns redovisade i respektive års fågelrapport därefter). Ökningen, både regionalt och nationellt, är så markant att en ökad skådaraktivitet eller ett förändrat skådarbeteende knappast förklarar hela bilden, även om även det kan vara bidragande orsaker. Det bör även föreligga en reell ökning, som är svårare att förklara. Kanske har en numerär ökning skett i de populationer som berör oss? Kanske har artens utbredningsområde förskjutits västerut, så att fler individer har möjlighet att förflyga sig till våra trakter? Kanske kan förändrade väderfenomen vara en förklaring?

Traditionellt har det ansetts troligt att de allra flesta tajgasångare som kommer till Sverige är ungfåglar som kommer hit via omvänd flyttning, det vill säga en 180-gradig förskjutning av flyttningens riktningen under hösten. Det finns emellertid andra teorier, exempelvis att det på senare år har utvecklats nya flyttningstråk och övervintringslokaler för vissa östliga arter vilket skulle kunna förklara de stora mängder tajgasångare (med mörkertal inkluderat bör det röra sig om många tusen varje år) som passerar landet höstetid. Denna teori förutsätter dock att fåglarna efter övervintring i exempelvis sydvästra Europa och nordvästra Afrika väljer en annan rutt för vårflyttningen eftersom antalet vårfynd jämförelsevis är försvinnande få i Nordeuropa (Gilroy & Lees 2003).

Göteborgsfynden har en mycket tydlig koncentration till månadsskiftet september-oktober, med extremdatum 9 september och 21 oktober. Undantag utgör faktiskt de båda fynden från 1900-talet, vilka är gjorda i november. Räk Göteborg kommer så småningom att göra en översyn av dessa fynd för att säkerställa att den då inte artskilda och föga uppmärksammade berg-tajgasångaren, som har en senare fyndbild än tajgasångaren, med säkerhet kan uteslutas här.

[JS]

Artgenomgång

SVANAR OCH GÄSS

Svanåret blev en stillsam historia, där ovanligt få knölsvanor i Torslandaviken stack ut som en negativ överraskning. Bland gässen finns däremot några positiva nyheter, däribland de vitkindade gässen som vi nu har närmare 500 häckande par av.

Knölsvan *Cygnus olor*

Höga antal: 190 ex Killingsholmen, Askim 23.1 (Hans Wahlberg). 131 ad Torslandaviken 22.5 (Magnus Persson).

Antalet knölsvanor sommartid i Torslandaviken har störttyckt de senaste två åren. År 2005 räknades hela 920 ex och så sent som 2012 räknades som mest 445 ex, men både 2013 och 2014 har toppnoteringarna rört mindre än 200 ex. [MR]

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Samtliga: Vår: Sammanlagt 40 ex 3.3–4.4. **Höst:** Sammanlagt 19 ex 17.10–13.11.

För den mindre sångsvanen lös skrällarna med sin frånvaro under 2014. Såväl vår- som höstsumman är högst normal, och fenologiskt var allt i sin ordning. [MR]

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 ex Hårssjön 26.6 (Ove Fering).

Höga antal: Vår: 372 ex str NO Kåhögberget, Partille 8.3 (Magnus Unger). **Höst:** 230 ex str S Kråkudden, Hönö 9.11 (Osborne Lindberg m fl).

Observationen i Hårssjön är intressant, men det finns i övrigt inga indikationer om häckningar. Senaste konstaterade häckningen ägde rum 2012, i Häggsjön, vilket då var första gången sedan 1993. Den högsta vårsiffran står sig slätt mot tidigare år, vilket troligen kan förklaras med en mild senvinter och därmed utebliven ketchupeffekt. [MR]

Sädgås *Anser fabalis*

Samtliga: Januari: 7 ex str O Välen 5.1 (Silke Klick m fl). 2 ex förbifl Torslandaviken 5.1 (Niklas Aronsson m fl). 3 ex str N Karl Johans torg, Majorna 9.1 (Ola Bäckman). Vår: Sammanlagt 168 ex 11.2–17.3.

Höst: Sammanlagt 176 ex 14.9–21.12. **Övriga fynd:** 1 ex Västra Nedsjön, Hindås 7.5 (Fredrik Andersson) och troligen samma exemplar Smedstorps ångar, Björketorp 23.5, 14.9 och 2.10 (Elon Wismén m fl).

Ett normalt sädgåsår som präglades av det milda vädret under både vår och höst. Vårsträcket kom igång ovanligt tidigt, och höststräcket pågick under nästan hela december. Smedstorgsåsen, som brukar bli kvar med traktens kanadagäss när artfränderna dragit norrut, har nu setts varje år sedan 2009. [MR]

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

Samtliga: 1 ex Torslanda golfbana 1.1 (Mathias Theander m fl). 1 ex Öxnäs 28.11 (Bo Brinkhoff).

2010 var senast tundrasädgäss rapporterades från området, men man kan misstänka att en och annan slinker obemärkt förbi eftersom merparten av alla sädgäss som ses i området bara sträcker förbi. [MR]

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Samtliga: 9 ex str S Fotö 13.1 (Bo Brinkhoff m fl). 2 ex Öxnäs 25.2 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Tofter, Säve 27–28.2 (Jon Håkansson m fl). Upp till 6 ex Öxnäs 12–28.3 (Stig Carlsson m fl). 3 ex str Torslandaviken 29.3 (Magnus Persson). 6 ex str SV Torslandaviken 20.10 (Christer Fält m fl). 4 ex str S Arendalsudden 21.10 (Ola Wennberg). 20 ex str SV Brudarebacken 30.10 (Leif Andersson m fl). 1 ex str SV Brudarebacken – Välen 30.10 (Leif Andersson, Tina Widén m fl). 21 ex str S Styrö 7.11 (Lars Davidsson). 10 ex str SV Brudarebacken – Välen, 22.11 (Leif Andersson, Hans Börjesson m fl). 3 ex str SO Torslandaviken 25.11 (Ulf Persson). 1 ex rast Uppegården, Säve–Öxnäs 16.12 (Benga Ragnewall m fl).

Cirka 90 ex är en normal årssumma. Att merparten av fynden görs på hösten är helt normalt, då gäss som är på väg från Norge till Danmark har en tendens att dyka upp hos oss. [MR]

Bläsgås *Anser albifrons*

Samtliga: 1 ad Välen–Lunnagården–Fässberg 9–17.2 (Hans-Erik Hermansson m fl). 2 ad str NO Jonsered, Partille 24.2 (Erik Wallentin m fl). 6 ex str N Lagmansholmen, Säve 27.2 (Mats Raneström). 2 ex str NO Långe tånge, Öckerö 11.3 (Mats Raneström). 2 ad str O Välen 12.3 (Hans Börjesson m fl). 1 ex förbifl Torslandaviken 23.4 (Per-Erik Hagström m fl). 24 ex str S Brudarebacken 6.10 (Jan-Åke Noresson

HÄCKNINGAR, STRÄCKNOTERINGAR OCH TILLFÄLLIGA GÄSTER I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE 2014

Per Björkman^[PB], Ola Bäckman^[OB], Martin Oomen^[MO], Magnus Rahm^[MR], Stefan Svanberg^[SS], Johan Svedholm^[JS]

m fl). 24 ex str S Nordre älvs fjord, Björlanda 25.10 (Elon Wismén). 1 ex str SV Välen 30.10 (Tina Widén m fl). 1 1K Lunnagården–Välen 9–16.11 (Lars Eric Rahm m fl). 2 ex str SV Säteriet, Råda 22.11 (Johannes Löfqvist).

Totalt 66 ex är nytt rekord för området. Siffran dominerar naturligtvis av de två flockarna om 24 ex. Dessa är faktiskt de två största bläsgåsflockar som setts i området sedan 1977. ^[MR]

Grågås *Anser anser*

Höga antal: 1 900 ex Öxnäs, Säve 20.7 (Bo Nilsson). 1 800 ex str Brudarebacken 30.10 (Jan-Åke Noresson m fl).

Antalet grågäss har en tydligt stigande trend i området. ^[MR]

Prutgås *Branta bernicla*

Samtliga: Vår: Sammanlagt 5 fynd av 126 ex 29.4–25.5, med som mest 119 ex str O Östra Trollåsen–Sisjöns skjutfält 24.5 (Aimon Niklasson, Lars Eric Rahm). Sommar: 1 ad Välen–Askimsviken 1.7 (Göran Gustavsson m fl). 1 2K+ Stora Amundö 14.8 (Lennart Hansson). Höst: Sammanlagt ca 125 ex 23.9–31.10.

STÖRSTA FLOCKEN

Ett bra år antalsmässigt. Vårflocken om 119 ex sticker ut som den klarast lysande stjärnan på den göteborgska prutgåshimlen – det var faktiskt den största flocken som rapporterats under hela 2000-talet. ^[MR]

Ljusbukig prutgås *Branta bernicla hrota*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 24.6 (Christer Fält m fl). 2 ex str S Kråkudden, Hönö 22.8 (Ola Bäckman m fl).

Uppträdandet varierar mycket från år till år, och två fynd av tre exemplar ligger inom den variationen. Däremot är det mycket ovanligt med sommarfynd. Tidigare under 2000-talet har det bara gjorts ett enda sommarfynd i området, nämligen den 3 juni 2006 då ett exemplar sträckte förbi Kråkudden. ^[MR]

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Häckningar: Minst 477 par, med största kolonin på Buskär (134 par) (Gösta Olofsson m fl).

Höga antal: 265 ex str Brudarebacken 30.10 (Jan-Åke Noresson m fl).

220 ex str S Kvillehed, Nordre älv 30.10 (Ola Bäckman). 165 ex str SV Välen 30.10 (Tina Widén m fl).

Det börjar bli svårt att hitta nya superlativ för att beskriva de vitkindade gässens framfart i skärgården. Efter att Gösta Olofsson genomfört ett imponerande inventeringsarbete i södra skärgården kan beståndet upptaxeras med över 100 %. Men då innehåller summan alltså nästan enbart södra skärgårdens gäss. I norra skärgården har ingen inventering skett, men som bekant häckar många vitkindade även där. I år fick vi också en rejäl portion av höststräcket. De tre höga siffrorna från den 30 oktober rör huvudsakligen olika individer – totalt nästan 600 ex. ^[MR]

Dvärgkanadagås *Branta hutchinsii minima*

Samtliga: 1 ad Välen, Göteborg 5–9.5 (Eva Åkesson m fl).

Den dvärgkanadagås som sågs i Välen första gången 2011 gjorde även i år ett inte så oväntat besök. ^[MR]

ÄNDER

Häckning av vigg i Angered och en långstannade pratejderhona utanför Galterö i södra skärgården var ett par av glädjeämnena gällande änderna under året. Desto tråkigare är det att konstatera att antalet övervintrande salskrakar fortsätter att minska i Torslandaviken.

Mandarinand *Aix galericulata*

Samtliga: 1 hona Klippan, Göteborgs hamn 11.1–4.3 (Peter Strandvik m fl). 1 hona Torpadammen, Kaverös 24.5 (Stefan Nero). 1 hona Klippan, Göteborgs hamn 10.10–23.12 (Andreas Hagström m fl).

Det är högst troligt att det är samma individ som varit inblandad i samtliga fynd under året. Den aktuella honan har i princip haft samma uppträdande sedan 2012. Senast mandarinanden häckade i rapportområdet var i Sävås dalgång, Partille 2009. ^[PB]

Snatterand *Anas strepera*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 par Torslandaviken 8–9.5 (Uno Unger m fl).

Höga antal: 12 ex Torslandaviken 7.10 (Per-Arne Pelliden).

Det ska väl inte dröja så många år till innan den första ungvulkan ses i rapportområdet. Snatterandens trend är fortsatt positiv i landet och paret i Torslandaviken sågs para sig. Årets högsta antal är dock blygsammare än på senare år. [PB]

Bläsand *Anas penelope*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Slottsskogen 1.1–25.2 (Hans-Erik Hermansson m fl). 1 hane Slätta damm 2.1 (Olof Armini m fl). 1 hane Kornhalls färjeläge 28.1 (Peter Strandvik m fl). 1 par Torslandaviken 23.2 (Ola Wennberg).

Ett normalt antal vinterfynd för senare år. Inga höga antal är noterade i år. [PB]

Kricka *Anas crecca*

Häckningar: 1 par Lerbäck, Säve (Benga Ragnewall). 1 par Galterö (Robert Ennerfelt m fl). 1 par Slottsskogen (Stig Fredriksson m fl).

Höga antal: Högstanoteringar januari–februari: 8 ex Välen 1.1–21.2 (Tina Widén m fl). 11 ex Torslandaviken 2.1–23.2 (Lars Erik Norbäck m fl). 8 ex Fässberg 19.1–16.2 (Lars Eric Rahm m fl). Högstanoteringar december: 21 ex Välen, Göteborg 7.12 (Uno Unger m fl).

BRA KRICK- VINTER

Som vanligt rapporteras ett sparsamt antal häckningar och förmodligen är krickan förbisedd, då den häckar även i mindre skogsvatten som sällan besöks av skådare. De milda vintrarna påverkar förstås antalet övervintrande krickor och i år fanns allmänt fåglar på flera lokaler än vanligt. [PB]

Snatterand × gräsand *Anas strepera* × *platyrhynchos*

Samtliga: 1 ad hane Slottsskogen 26.1–4.2 (Magnus Unger m fl). 1 ad hane Slottsskogen 30.11–20.12 (Ola Wennberg m fl). Hanen som upptäcktes 2013 återkom till Slottsskogens dammar även under hösten, i år en vecka senare än i fjol. [PB]

Gräsand *Anas platyrhynchos*

Höga antal: 2 147 ex Slottsskogen 1.2 (Magnus Rahm).

Årets antal är nästan 700 ex fler än förra året då 1 450 ex räknades in i december. [PB]

Stjärtand *Anas acuta*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 hane Galterö 28.6 (Silke Klick). 1 hona Torslandaviken 12.7 (Ulf Linnell).

Vinter: Januari–februari: 1 hona Slottsskogen 1–2.1 (Tina Widén m fl). 1 hona Hyppeln 1.2 (Magnus Unger m fl). December: 1 hane Torslandaviken 1–25.12 (Bo Brinkhoff m fl). 1 hane Galterö 2.12 (Uno Unger m fl). 1 hane Vargö 25.12 (Jan Mogol).

Höga antal: 11 ex str S Kvillehed 4.10 (Elon Wismén m fl). 20 ex str S Kråkudden, Hönö 23.10 (Jon Håkansson).

Ett normalt uppträdande för stjärtanden med ett par sommarfynd, ett par större sträckande flockar under hösten och en handfull vinterfynd. [PB]

Årta *Anas querquedula*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 par Torslandaviken 20.4–24.5 (Per Lundgren m fl). 2 par Öxnäs 1–2.5 (Björn Dellming m fl).

Övriga fynd: 1 par Vinga 3.5 (Jan Mogol m fl). 1 hane Stora Amundö 15–18.5 (Uno Unger m fl). 1 hane str S Kråkudden, Hönö 18.5 (Ola Bäckman m fl). 1 ex Lammholmsviken, Öckerö 30.8 (Thomas Karlsson).

Ingen årthäckning upptäcktes i år, men par sågs på två lokaler, dock inget i Hökälla där annars 1–2 par brukar kunna ses. I övrigt ett normalt uppträdande. [PB]

Skedand *Anas clypeata*

Vinter: 1–2 ex Slottsskogen under december månad.

Höga antal: 12 ex Torslandaviken 28.6 (Benga Ragnewall).

Ett normalt uppträdande, med någon eller några fåglar som uppehåller sig i parkmiljö under vintern och en smärre ansamling i Torslandaviken under sommaren. [PB]

Brunand *Aythya ferina*

Höga antal: 60 ex Torslandaviken 14.11 (Göran Andersson m fl).

Ett normalt antal för senare år. [PB]

Brunand × vigg *Aythya ferina* × *fuligula*

Samtliga: 1 hona Sävås mynning 25.1–20.2 (Jalle Hiltunen m fl).

Ett fynd av denna dykandhybrid där det är mer vanligt förekommande med hanar än honor. Vintrarna 2006–2008 återkom en hane till Torslandaviken och våren 2008 stannade den kvar på lokalen ända fram till den 21 april. [PB]

Vigg *Aythya fuligula*

Häckningar: 1 par Stora Mölnesjön, Angered (Lars Erik Norbäck).

Höga antal: 213 ex Sävås mynning 23.1 (Peter Keil m fl). 200 ex Stora Amundö 17.2 (Ove Ferling).

Liksom förra året genomfördes en viggäckning i Angered. I år sågs tre ungar i slutet av juni. Förmodligen har viggen häckat på samma lokal sedan 2011, ungar har setts där alla år utom 2012. Årets högsta antal är ganska blygsamma även för senare år. [PB]

Bergand *Aythya marila*

Sommar: 1 hane str S Kråkudden, Hönö 20.8 (Roger Eskilsson m fl).

Höga antal: 25 ex str S Kråkudden, Hönö 2.11 (Uno Unger m fl). 17 ex str S Kråkudden, Hönö 17.2 (Uno Unger m fl).

↑
Krickhäckningar sker ofta i undanskymda miljöer som den här, även om ingen häckning gjordes på just den här lokalen i år. Björkkärret, Delsjöområdet, 29 maj.

Bild: JAN-ÅKE NORESSON

↓
Stationära prachtejderhonor på hösten är extremt ovanligt här. Galterö, 3 december.

Bild: INGEMAR LARSSON

Årets högsta antal rörde sig om två sträckande flockar med ungfåglar. Även under sommaren gjordes ett fynd vid samma lokal. [PB]

Ejder *Somateria mollissima*

Höga antal: 1 750 ex Hypeln 22.12 (Roger Eskilsson). 1 000 ex Hypeln 12.12 (Roger Eskilsson m fl).

Ejden är en art som finns med bland våra rödlisade arter i landet. Inom Göteborgs rapportområde ser inte situationen ut att vara direkt akut. Ungkullar ses under våren och sommaren talrikt i skärgården och längs kusten. Årets högsta antal är däremot blygsamma. Där spelar isläget under vintern in. Milå vintrar sprider ejdrarna ut sig mycket mer än under kalla, då de största ansamlingarna noteras. [PB]

Praktejder *Somateria spectabilis*

Samtliga: 1 ad hona Galterö 30.11–31.12 (Ville Fagerström m fl).

**FÖRSTA
SEDAN
1923!**

En stationär hona är mycket ovanligt inom rapportområdet. Därtill ett höstfynd gör att årets fågel sticker ut ordentligt. Vi får gå tillbaka ända till december 1922 och januari 1923 för att hitta ett liknande fynd. Vid första tillfället sågs en hona i Hake fjord och vid det andra en hona vid Måvholmen öster om Rörö i norra skärgården. Årets fågel höll ofta till vid Böttö nära Galterö huvud och som kuriosas kan nämnas att det 1909 sköts en ej könsangiven praktejder vid denna plats. Nuförtiden görs annars de allra flesta fynd av praktejder under vårsträcket i slutet av mars och början av april. [PB]

Alfågel *Clangula hyemalis*

Sommar: 4 2K+ str N Kråkudden, Hönö 3.7 (Magnus Rahm m fl).

Höga antal: 74 ex str S Kråkudden, Hönö 19.4 (Jon Håkansson).

Årets högsta antal innebär ett nytt rekord. Den tidigare högsta noteringen var 66 ex från den 12 april 2003. Det verkade finnas gott om alfåglar i våra vatten under senare delen av april. Mellan den 13 och 28 april sågs regelbundet över 30 alfåglar vid Kråkudden, Hönö. Även i år gjordes ett fynd under sommaren vid samma lokal när en flock med en hane och tre honor sågs. [PB]

Sjööorre *Melanitta nigra*

Höga antal: 1 270 ex str S Kråkudden, Hönö 24.4 (Jon Håkansson). 1 276 ex str N Kråkudden, Hönö 5.5 (Lennart Bogren).

I år noterades de högsta antalen under vårens sträcktopp i slutet av april och början av maj. Inga större ansamlingar är observerade under hösten, vilket varit fallet under ett par år tidigare. [PB]

Salskrake *Mergellus albellus*

Höga antal: 23 ex Torslandaviken 17.2 (Uno Unger).

Antalet salskrakar fortsätter att minska i rapportområdet. Vi får hoppas att arten hittat andra platser för övervintring eftersom den har en vikande trend i landet. [PB]

HÖNSFÅGLAR

Orrens kräftgång fortsätter och rapphönan tycks fortfarande vara utdöd som självreproducerande i rapportområdet. På den positiva sidan kan emellertid noteras att tjädern hade ett toppår. Ett första fynd gjordes även, dock kanske mer negativt än positivt, nämligen av berghöna, naturligtvis gällande förrymda/utsatta fåglar.

Orre *Lyrurus tetrix*

Samtliga: 1 ex sp Olofstorp, Bergum 20–27.4 (Håkan Thorstensson). 1 hona Älsjön, Bergum 17.5 (Björn Larsson). 2 ex Mollsjönäs, Vättlefjäll, Bergum 19.5 (Göteborgs Stad Miljöförvaltningen, Artdatabankivet). Dessutom rapporteras att personalen på Landvetter flygplats sett grupper av troligen spelande orrar på flygplatsen under sommaren (gm Magnus Stenmark).

Ytterligare ett riktigt dåligt orrår kan läggas till handlingarna, och arten visar inga tendenser till återhämtning av det vikande beståndet. Inte heller i år finns rapporter från den tidigare pålitliga spelplatsen på Rambo mosse, men det är ändå hoppingivande att den lite udda spelplatsen på gräsyrtorna på Landvetter flygplats fortfarande är aktiv. [JS]

Tjäder *Tetrao urogallus*

Häckningar: Spelplatser: En i Härryda med 2 tuppar samt en i Landvetter med 4–6 tuppar (Jan Hellenberg). Konstaterade häckningar: 1 par Vättlefjäll, Bergum (Martin Oomen m fl).

Övriga fynd: 1 ex Fulettjärnarna, Landvetter 15.6 (Kristian Thisted). 2 ex Lilla Sturven, Härryda 18.8 (Hans Utterberg). 3 honfärgad Breddare mossen, Knipeflågsbergen 11.9 (Barbro Andreasson). 1 hona Buamyst, Björketorp 8.11 (Elon Wismén).

Ett riktigt bra tjäderår med uppemot arton individer observerade. Faktum är att det bör vara ett av de bästa åren någonsin, sett till antalet observerade individer. De två spelplatserna är tidigare kända, och på den ena har antalet tuppar minskat från fem till två, vilket av observatören bedöms kunna ha samband med en närliggande skogsavverkning. [JS]

Berghöna *Alectoris chukar*

Samtliga: 2 ex Torrekulla, Kålleröd 4.10 (Thomas Kilander).

Första fyndet i rapportområdet av denna art, som i det vilda närmast förekommer på Balkan, Krim och

i Kaukasus. Hit tar de sig dock inte för egen maskin, utan de fåtaliga svenska fynd som görs härrör från förrymda fåglar eller fåglar som av någon anledning blir utplanterade för jaktliga ändamål. [JS]

Vaktel *Coturnix coturnix*

Samtliga: 1 ex sp Öxnäs 16.8 (Kristian Thisted m fl).

Efter det helt vaktellösa 2013 fick vi alla fall ett vaktelfynd i år. Lokalen är klassisk för arten, men tidpunkten är sen för en spelande fågel, troligen den senaste någonsin i rapportområdet. Nationellt sett är det dock inget ovanligt att vaktlar spelar sporadiskt i augusti. [JS]

Rapphöna *Perdix perdix*

Samtliga: 1–2 ex sp Smedstorps ängar, Björketorp 17–23.5 (Fredrik Andersson m fl).

Under senare år har Smedstorps ängar blivit den enda lokal där raphöns rapporteras någorlunda regelbundet. Troligen härrör dock dessa fåglar från utsättningar för

jaktändamål. Arten har sannolikt inte hållit någon självreproducerande population i rapportområdet sedan 2010, då de sista exemplaren sågs i södra skärgården. Går man tillbaka till början av 1990-talet var raphöns ingen alltför ovanlig syn i jordbruksmarker och ruderatområden i rapportområdet, men sedan dess har uppenbarligen en så gott som total utträdning av populationen skett i Göteborgstrakten. Kanske skedde även då ett visst understöd av bestånden från jägarhåll, men även andra faktorer torde ha påverkat artens minskning. Exempelvis kan man tänka sig att habitatförstörelse och -fragmentering kan inverka, och kanske även att de mycket kalla och snörika vintrarna vi upplevde för några år sedan hjälpte till att ta knäcken på beståndet. [JS]

LOMMAR OCH DOPPINGAR

För en gångs skull kan vi skriva om smålomshäckningar i plural. I skuggan av denna goda nyhet höjer vi ett varningens finger för storlom som tycks ha haft ett ovanligt dåligt år. I övrigt kan vi glädja oss åt ett gott år för smådopping, och en ungfågel av svarthakedopping som är värd att uppmärksamma.

Smålom *Gavia stellata*

Häckningar: 2 par Härryda kommun (Mats Eriksson, Ingemar Olsson). **Fynd under häckningstid:** 1 par noterades på lämplig häckningslokal i Härryda kommun, men häckning genomfördes ej (Mats Eriksson).

Höga antal: 157 ex str S Kråkudden, Hönö 23.4 (Jon Håkansson). 178 ex str S Kråkudden, Hönö 28.4 (Jon Håkansson).

De två häckande paren fick ut var sin unge. Den enda häckningslokalen har nyttjats i flera år, medan den andra var ny. Det är faktiskt första gången på 2000-talet som två säkra häckningar rapporteras, även om det sannolikt häckat minst två par de flesta år. Högstanoteringarna var låga, men inte onormalt låga. Medianen för högsta dagssumma per år under 2000-talet ligger på 280 ex. [MR]

Storlom *Gavia arctica*

Häckningar: 1 par Sisjön (Aimon Niklasson m fl). 1 par Hornasjön, Härryda (Ingemar Olsson). 1 par Stora Stamsjön, Härryda (Bo Nilsson). **Fynd under häckningstid:** Utöver de säkra häckningarna gjordes fynd i totalt 13 tänkbara häckningssjöar.

Tre konstaterade häckningar är färre än de senaste åren, och inget av paren fick ut mer än en unge. Dessutom gjordes observationer i något färre lämpliga häckningssjöar än vanligt. De senaste åren har man kunnat ana en stigande trend bland områdets storlomar, så vi får hoppas att det dåliga bokslutet främst har att göra med bristande rapportering. [MR]

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 1 2K+ str S 22.3 (Per Björkman). 3 2K+ str S 26.10 (Stefan Svanberg m fl). 1 2K+ str S 27.10 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ad str S 3.11 (Mats Björkquist). 1 ex str S 13.12 (Hans Zachrisson m fl). 1 2K+ str S 31.12 (Osborne Lindberg m fl). **Övriga lokaler:** 1 ad str S Vrångö 26.10 (Tina Widén). 3 2K+ str S Vinga 26.10 (Kent Kristenson m fl). 1 ex str S Långe tånge, Öckerö 2.11 (Bo Brinkhoff). 1 2K+ str S Hyppeln 12.12 (Roger Eskilsson m fl).

De tre individerna vid Hönö och Vinga den 26 oktober rör samma fåglar, och totalt rör det sig därför om 9 fynd av 11 ex (även om det finns stor risk för dubbelräkning). Det gör 2014 till ett mycket gott år. Marsfyndet är områdets andra, men i övrigt fördelade sig fynden som förväntat – från slutet av oktober och fram till årets slut. [MR]

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

Samtliga: 1 1K str S Kråkudden, Hönö 11.10 (Peter Strandvik).

Den vitnäbbade islommen har en vikande trend i området, och bara ett enda fynd förstärker den bilden. 2010 sågs visserligen inte en enda vitnäbbad i området, men annars har det gjorts minst två fynd varje år sedan 1999. [MR]

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Häckningar: 1 par Östra dammen, Hills golfbana (Over Ferling). 3–6 par Balltorps våtmark (Lars Eric Rahm m fl). 1–2 par Axlemossen, Änggårdssbergen (Johan Ennerfelt m fl). 1 par Finnmossen, Äng-

gårdsbergen (Bengt Adamsson m fl). 1 par Svartemossen, Askim (Silke Klick). 1 par Ers vatten, Rörö (Bo Brinkhoff). 1 par Valmossen, Brännö (Lars Hellman). **Fynd under häckningstid:** Observationer av fåglar i lämplig häckningsbiotop gjordes på ytterligare fem lokaler.

Höga antal: 12 ex Hinsholmskilen 18.2 (Uno Unger). 23 ex Balltorps våtmark 4.9 (Lars Eric Rahm). 11 ex Välen 22.10 (Uno Unger m fl).

Man kan ana att en liten återhämtning har skett sedan de hårda vintrarna i början av decenniet. Även om nio konstaterade häckningar är exakt samma antal som både 2012 och 2013, finns i år fler observationer i kategorin mycket troliga häckningar, bland annat från Madbäcksdammen i Björlanda. Däremot är det fortsatt dåligt med större ansamlingar. Under 00-talet samlades regelbundet tvåsiffriga antal i Torslandaviken och Välen. I år kommer istället den högsta noteringen från områdets bästa häckningslokal, Balltorps våtmark, där 6 gamla och 17 unga doppingar kunde räknas den 4 september. [MR]

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Vinter: Kråkudden, Hönö: 1 ex str S 4.1 (Uno Unger m fl). 3 ex str S 16.2 (Uno Unger m fl). 3 ex str S 17.2 (Uno Unger m fl). 1 ex 22.2 (Stefan Malm m fl). 1 ad str S 13.12 (Hans Zachrisson m fl). **Övriga lokaler:** 1 ex stationär Fotö 2.1 (Bo Brinkhoff). 1 ex rast Lappesand, Hönö 19.1 (Håkan Möller). 1 ex Rörö 1.2 (Magnus Unger).

Höga antal: 5 ex str S Kråkudden, Hönö 24.11 (Bo Brinkhoff m fl).

Ett normalt år vad gäller antalet vinterfynd. I vanlig ordning dominerar norra skärgården statistiken. [MR]

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Samtliga: 1 ex Billdals skärgård 5.1 (Jan Wahlberg). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 16.2 (Uno Unger m fl). 1 ex Vrångö 10.4 (Stefan Svanberg m fl). 1 TK Torslandaviken 20.7 (Conny Palm). 1 ex Torslandaviken 9–26.11 (Markus Lagerqvist m fl).

Fem fynd är normalt. Årets mest intressanta fynd är den ungfågel som sågs i Torslandaviken mitt i juli. Närmaste kända häckningslokaler ligger knappt 10 mil in i Västergötland, och man får nog ändå miss-tänka att denna fågel rört sig ganska långt från födelseplatsen. [MR]

HAVSFÅGLAR

Höga antal rapporterades av både stormfågel och havssula där särskilt den senare slog alla tänkbara rekord. Därutöver kunde några lyckliga glädjas åt bland annat gulnäbbad lira och stormsvala.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Höga antal: 300 ex Vinga 13.4 (Kent Kristenson m fl). 200 ex str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Leif Jonasson m fl). 800 ex str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl).

Udda fynd: 1 ex Enerbacken, Mölndal 27.9 (gnm Lars Eric Rahm).

800 ex utgör den högsta dagssumman som publice-rats sedan 2003, då 2 000 ex sträckte förbi Kråkud-den den 14 december. 300 ex den 13 april är den högsta vårsiffran sedan 2007 då ca 320 ex passerade Kråkudden den 19 april. Fågeln i Enerbacken låg urblåst och utmattad på en väg och lämnades till Fågelcentralen. [MR]

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea*

Samtliga: 1 ex str S Kråkudden, Hönö 20.8 (Daniel Tingdahl m fl). 1 ex förbifl. Vinga 21.8 (Uno Unger m fl). 1 ex str S Vinga 26.10 (Kjell Svensson m fl).

Observationerna den 20 och 21 augusti rör sannolikt samma fågel, och därmed blir årets fynd nummer 22 och 23 i Göteborgsområdet. Oktoberfyndet är sent, och bara två dagar från fenologirekordet, som sattes på Hönö den 28 oktober 2003. [MR]

Grålira *Puffinus griseus*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 1 ex str S 25.9 (Ulf Persson). 7 ex str S 26.9 (Leif Jonasson m fl). 2 ex str Kråkudden, Hönö 27.9 (Magnus Unger m fl). 1 ex str S 28.9 (Johan Södercrantz m fl). 2 ex str S 8.10 (Tina Widén m fl). 3 ex str S 10.10 (Lars Carlbrand). 1 ex str S 26.10 (Leif Jonasson). 1 ex str S 7.12 (Roger Eskilsson). 1 ex str S 8.12 (Ola Wennberg m fl). **Övriga lokaler:** 1 ex str S Vinga 21.8 (Uno Unger m fl). 4 ex str S Hyppeln 26.9 (Roger Eskilsson). 1 ex str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl). 1 ex str N Vrångö 27.9 (Tina Widén m fl). 1 ex str Hummerviken, Öckerö 27.9 (Thomas Karlsson). 2 ex str S Vinga 28.9 (Göran Darefelt m fl). 1 ex str S Vinga 26.10 (Lars Carlbrand m fl).

En del av rapporterna avser samma individer, och den totala årssumman landar därför på 22 ex, fördelade på elva dagar. Därmed var 2014 ett alldeles vanligt grålireår, även om säsongen var lite mer utdragen än de flesta år. [MR]

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Samtliga: Kråkudden, Hönö: 6 ex str S 16.7 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex str S 31.7 (Ola Wennberg m fl). 1 ex str S 19.8 (Peter Hamrén m fl). 2 ex str 20.8 (Kicki Westman m fl). 1 ex str NV 23.8 (Barbara Leibiger m fl). 1 ex str N 27.9 (Daniel Andersson m fl). 1 ex str S 20.10 (Martin Oomen m fl).

Med 13 ex fördelade på sju obsdagar var 2014 ett normalt år. Medianen för 2000-talet ligger på ca 14 ex. Oktoberfyndet är ganska sent, men i övrigt är fynden tidstypiska. [MR]

Stormsvala *Hydrobates pelagicus*

Samtliga: 1 ex Hönö både, Hönö 26.7 (Martin Alexandersson).

Trettonde fyndet i rapportområdet. Fågeln observerades i skenet från en kraftig pannlampa efter uppspelning av stormsvalelåten. Fyndet är områdets andra i juli månad. [MR]

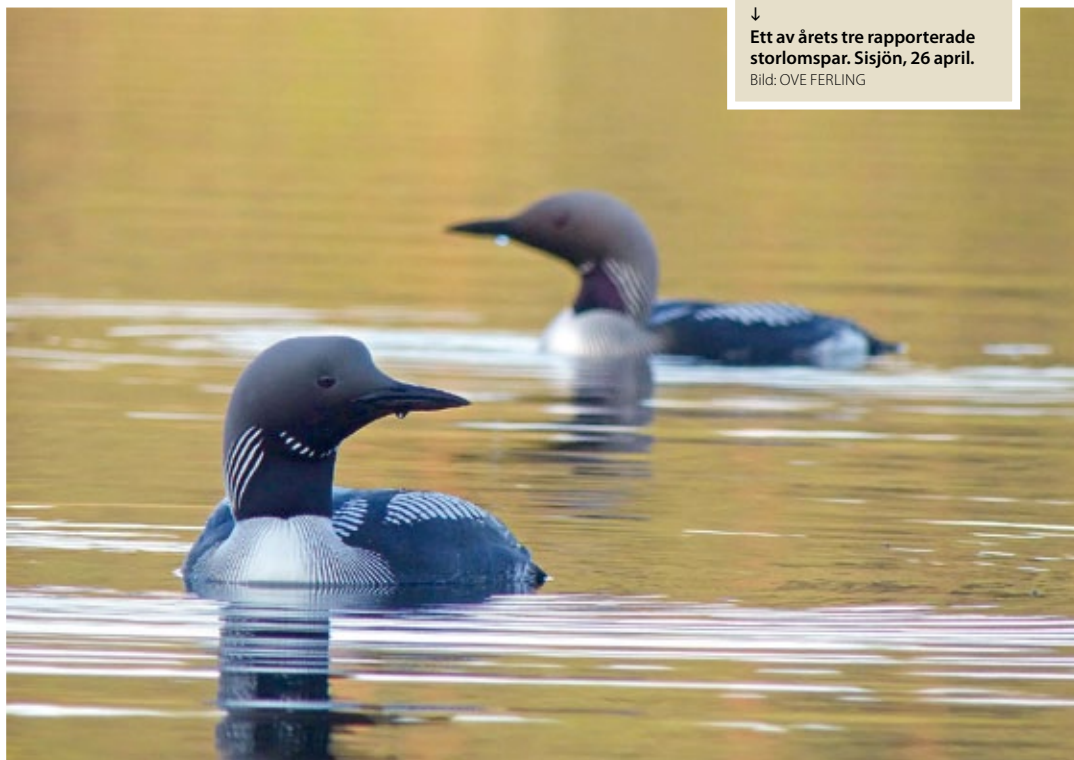

↑
**Rödrom på klassisk lokal.
Hårssjön, 21 maj.**

Bild: OVE FERLING

↓
**Ett av årets tre rapporterade
storlomspar. Sisjön, 26 april.**

Bild: OVE FERLING

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Samtliga: 2 ex str S Kråkudden, Hönö 27.9 (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ex str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl).

Efter ett helt klykfritt år 2013 fick vi i alla fall två fynd 2014. Vinga-fågeln bedöms som en av de individer som sågs vid Hönö. [MR]

Havssula *Morus bassanus*

Höga antal: 830 ex str S Kråkudden, Hönö 13.4 (Ola Bäckman m fl). 500 ex Vinga 13.4 (Kent Kristenson m fl). 2 400 ex str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Leif Jonasson m fl). 990 ex str S Hyppeln 26.9 (Roger Eskilsson). 609 ex str S Kråkudden, Hönö 27.9 (Magnus Rahm m fl). 1250 2K+ str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl).

Udda fynd: 1 4K Göteborgs fiskhamn 17–18.8 (Lars Eric Rahm m fl). 1 ex str V Partillemotet, Partille 20.10 (Lars Andersson m fl).

**DUBBLA
REKORD-
SUMMOR**

Ännu ett år med mycket höga antal. 2 400 ex är det högsta antalet som någonsin rapporterats från området. Siffran om 830 ex utgör rekord i kategorin vårsummor.

Även om det generellt sett är svårt att dra slutsatser utifrån havsfåglars uppträdande hos oss, kan man förmoda att fyndbilden har ett samband med artens generellt stigande trend. I Storbritannien, där en hög andel av världspopulationen häckar, har arten ökat med ungefär 2 % per år sedan den fredades vid förra sekelskiftet. Eftersom sulor kan flyga långt från häckningsplatserna, och dessutom är beredda att anpassa sig i valet av föda, tror man att de inte är så känsliga för födobrist. Förhoppningsvis får vi därför även framöver se många sulor i våra vatten. [MR]

SKARVAR-HÄGRAR

Storskarven tycks ha en positiv trend i Göteborgs skärgård, medan toppskarven varit stabil de senaste åren. För rördrom och gråhäger var det mesta sig likt, och i år uteblev fynd av de vita hägrarna.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Häckningar: Fem kolonier med 554, 370, 142, 108 respektive 25 bon. Rapportmaterialet tyder på en fortsatt positiv trend i Göteborgs skärgård. I år inkom rapporter från samtliga kända kolonier, och i merparten av dessa verkar antalet par öka. Häckningsframgången i kolonierna är dock inte känd, och det bör påpekas att antalet bon inte är samma som antalet par, eftersom en del bon är tomma. [MR]

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Höga antal: Högsta antalet under första halvåret var 16 ex Rörö 1.2 (Magnus Unger) och under andra halvåret 30 ex Lilla Rossen, Rörö 23.8 (Per Björkman m fl).

Sommar: Juni–juli: 2 ex Vinga 8.7 (Karl-Olof Johansson).

Antalet toppskarvar tycks ha stabiliserat sig på en lägre nivå sedan uppträdandet störtök 2010. De sista åren under 00-talet låg de högsta antalsnoteringarna på ungefär 200 exemplar. Fortfarande finns inga indikationer om häckning i Göteborgsområdet. [MR]

Rördrom *Botaurus stellaris*

Samtliga: **Häckningstid:** Upp till 2 ex Hårssjön 4.3–2.6 (Ove Ferling m fl). **Vinter:** 2 ex Torslandaviken 21.12 (Magnus Persson m fl).

Drommen tutade vidare i Hårssjön precis som vanligt. Vid några tillfällen kunde ytterligare en individ, förmodligen en hona, ses. Bara ett fynd därutöver är lite, men för att se rördrom vintertid krävs ofta kallt väder med mycket is så att drommarna tvingas fram till mer exponerade platser med öppet vatten. [MR]

Gråhäger *Ardea cinerea*

Häckningar: Aktiva kolonier fanns på Ängesholmen, Styrö (minst 8 bon) och i Knipared, Bergum (minst 1 bo).

Våra båda kända hägerkolonier finns alltså kvar, men vi vet inte mycket om utvecklingen i dessa. [MR]

ROVFÅGLAR

Två fynd av brun glada, en övernattade stäpphök och en sen aftonfalk var de mest anmärkningsvärda rovfågelobsarna under året. I övrigt bjöd hösten på höga antal av flera arter som hade en god häckningssäsong. Och "våra" pilgrimsfalkar var fortsatt framgångsrika i sin häckning på Gasklockan.

Bivråk *Pernis apivorus*

Häckningar: 1 par Råda (Elon Wismén). 1 par Tagene (Björn Dellming). 1 par Torslanda (Roger Eskilsson). **Höga antal:** 142 ex str S Smedstorps ängar, Björketorp 26.8 (Martin Oomen).

Som vanligt är det sparsamt med rapporter om häckande bivråkar. Vi vill fortsatt uppmana folk att ange häckningskriterier för observerade fåglar under sommaren. Årets högsta antal är med råge ett nytt rekord för rapportområdet, tidigare högsta notering var 79 ex vid Råda Säteri den 30 augusti 2005. [PB]

Brun glada *Milvus migrans*

Samtliga: 1 ex str N Sisjöns skjutfält 17.5 (Silke Klick). 1 ad str V Lexby, Partille 14.8 (Uno Unger).

Fynd nummer elva och tolv för rapportområdet. Nu har brungladan setts årligen sedan 2008. Innan dess fanns endast två fynd. [PB]

Röd glada *Milvus milvus*

Samtliga: Vinter: 1 ex Gullbergsvass 25.2 (Erik Landgren m fl). 1 ex str NV Torslanda golfbana 25.2 (Christer Fält). Vår: Sammanlagt 23 fynd av 25 individer 8.3–27.5. Sommar: 1 ex Majvik, Torslanda 13.6 (Daniel Tingdahl).

Efter förra årets rekordnotering fick vi i år en halvering av antalet fynd av röda glador. Men jämfört med början av 2000-talet är antalen ändå höga. Noterbart är dock att inga höstfynd förekom 2014. Vad gäller häckning kan nämnas att ett par uppehöll sig under ett par dagar i slutet av april i en lämplig biotop, men inget tydde på att de gjorde några försök att häcka.

[PB]

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Höga antal: Fynd av fler än 2 ex: 3 ex Kippholmen, Björlanda 12.1 (Bo Brinkhoff m fl). 3 4K–Öxnäs 18.1 (Stefan Andersson m fl). 3 ex Hypeln 12.12 (Roger Eskilsson m fl).

Inga observationer gjordes under maj–augusti i år. Under höst och vinter däremot uppträder havsörnen tämligen allmänt inom rapportområdet. Antalet observationer under denna tid har ökat stadigt under den senaste tioårsperioden, även om inte riktigt lika många havsörnar rapporterades under 2014 som 2013.

[PB]

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Häckningar: 1 par Hårssjön (Bengt Hallberg m fl). 1 par Lagmansholmen (Björn Dellming m fl). Troliga häckningar: 1 par Gullö, Säve (Johan Svedholm). 1 par Kvillehed, Nordre älv (Elon Wismén m fl). 1 par Svanikällan (John-Eric Thore). 1 par Ragnhildsholmen (Nils-Erik Nilsson). 1 par Hökälla (John Thulin). 1 par Stora Oxhagen (Benga Ragnewall).

Höga antal: 8 ex str S Vrångö 26.8 (Tina Widén m fl). 7 ex Torslandaviken 31.8 (Magnus Persson).

Sena fynd: Oktober: 1 ad hona Kvillehed, Nordre älv 4.10 (Elon Wismén m fl). 1 ex Torslandaviken 5.10 (Magnus Persson m fl).

**FEM NYA
HÖKAR PÅ
VINGARNA**

Två konstaterade häckningar blev det i år vilket är glädjande. Vid Hårssjön sågs tre ungfåglar komma på vingarna och vid Nordreälvstranden mellan Lagmansholmen och Öxnäs sågs två ungfåglar. Totalt sett är utfallet detsamma som det varit under några år, så den bruna kärrhöken har en stabil poulution i rapportområdet.

[PB]

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Samtliga: Januari–februari: Sammanlagt 12–15 ex. Vår: Sammanlagt 7 ex 22.3–18.5. Höst: Sammanlagt 80–90 ex 26.8–30.11. December: Sammanlagt 6 ex.

Höga antal: 7 ex str S Arödsberget, Hisingen 18.10 (Jon Håkansson).

Under januari och fram till den 4 februari bedömdes 12–15 stationära individer finnas i rapportområdet. Som mest sågs 3 ex samtidigt vid Bärby på Hisingen. Detta är ovanligt många blåhökare och lite anmärkningsvärt eftersom endast en fågel sågs under hela december 2013 i området. De 7 ex som noterades vid Arödsberget är det näst högsta antal som räknats under en dag i rapportområdet. Rekordet är 12 ex från Vrångö den 28 september 2007.

[PB]

Stäpphök *Circus macrourus*

Samtliga: 1 ad hane Torslandaviken 18–19.4 (Daniel Laveson m fl).

Efter att ha uteblivit 2013 fick vi återigen ett fynd av stäpphök i Göteborg. Årets fynd var det 22:a i ordningen och tillika det sjätte vårfyndet. För ovanlighetens skull stannade fågeln över natten vid lokalen.

[PB]

Obestämd stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus*

Samtliga: 1 ex str S Nötholmen, Hönö 11.9 (Bo Brinkhoff).

Vad gäller så kallade stängshökare publicerar vi endast fåglar där blå kärrhök helt kunnat uteslutas. Tidigare under 2000-talet finns sex publicerade fynd av stäpp-/ängshök och med undantag för ett augustifynd är samtliga gjorda i september.

[PB]

Duvhök *Accipiter gentilis*

Häckningar: Troliga häckningar: 1 par Partille kommun, 1 par Hisingen.

Endast två inrapporterade troliga häckningar speglar förstås inte verkligheten. Alltför få göteborgsskådare verkar lägga tid i skogen under sommaren. Vi vill uppmuntra folk att rapportera med häckningskriterier under häckningstid. Obsen döljs då automatiskt och kan endast ses av rapportören och Rrk.

[PB]

Sparvhök *Accipiter nisus*

Höga antal: 127 ex str S Vrångö 1.9 (Tina Widén m fl). 78 ex str S Vrångö 26.8 (Tina Widén m fl). 33 ex str S Hypeln 11.9 (Roger Eskilsson m fl).

Årets Vrångönotering är den näst högsta som rapporterats i Artportalen i rapportområdet. Högsta dagssumman för området är 151 ex, noterat vid Brännholmsviken, Styrso den 13 september 2008.

[PB]

Ormvråk *Buteo buteo*

Höga antal: 1 314 ex str S 14.10 noterat sammanlagt på fem lokaler.

Den 14 oktober blev en fin dag för sträckande ormvråkar i rapportområdet. Senast en liknande toppdag inföll var den 27 september 2007 då sammanlagt 2 204 ex räknades vid åtta lokaler i området. Natur-

ligtvis kan inte dubbelräkningar uteslutas, men antalen ger ändå en bild av hur mycket vråkar som var i rörelse under dagen. Högsta antalet noterades med 512 ex på Brudarebacken. [PB]

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Samtliga: Vinter/vår: Sammanlagt 20–25 ex 1.1–2.5. Höst/vinter: Sammanlagt 120–150 ex 16.9–27.12.

Tämligen höga antal under våren. I januari–mars sågs som mest 4 ex samtidigt i området runt Bärby på Hisingen. Höstens antal är rekordhöga, och ovanligt många fjällvråkar räknades på sträck söderut sent under hösten. En kombination av god häckningsframgång och mildt höstväder är säkert några av förklaringarna till detta, liksom ovanligt flitiga observatörer i fält. [PB]

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Samtliga: 1 2K str S Sisjön, Mölndal 3.1 (Lars Eric Rahm m fl). 1 3K–Jonsered 19.1 (Anita Markusson m fl). 1 ex Tagene, Hisingen 29.1 (Lars-Åke Andersson). 1 2K str Utby 4.10 (Pelle Gustavsson). 1 1K str S Brudarebacken–Arödsberget–Lackarebäck, Mölndal 6.10 (Leif Andersson m fl). 1 ex str SV Arödsberget–Hällsvik, Torslanda 28.10 (Per Lundgren, Niklas Aronsson). 1 ex str O Styrös 7.11 (Lars Davids-son).

Sju fynd av kungsörn är ovanligt många för Göteborgs rapportområde. Normalt sett ligger det på mellan tre och fem fynd. Tidsmässigt är fynden typiska, kungsörnarna drar förbi i oktober–januari. [PB]

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Häckningar: 3 par i Härryda kommun.

Sena fynd: 2 ex str S Brudarebacken 13.10 (Leif Andersson m fl).

Vi fortsätter att ha en liten men stabil population med häckande gjusar i områdets östra delar. [PB]

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Häckningar: Södra skärgården: 1 par Brustholmarna. 1 par Fjordholmen. 1 par Sjumansholmen. 2 par Vrångö. 1 par Donsö. 1 par Köpstadssjö (samtliga Gösta Olofsson). 1 par Lökholmen (Staffan Sényb). 1 par Galterö (Johan Ennerfelt). Övriga lokaler: 1 par Hökälla (Fredrik Lindqvist). 1 par Gullö, Säve (Tommy Järås m fl). 1 par Lyngnholmen, Fotö (Gösta Olofsson). 1 par Stora Varholmen, Torslanda (Gösta Olofsson). 1 par Torslandaviken (Karin Magnander).

Nio par i södra skärgården och fem par i övriga Göteborgsområdet ger fjorton inrapporterade tornfalkshäckningar. Det är fyra mindre än förra året. [PB]

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Samtliga: 1 2K+ hane str SV Brudarebacken 13.10 (David Klingberg m fl).

Femte höstfyndet under 2000-talet i rapportområdet och därtill det senaste tidsmässigt. Annars är maj och september klassiska aftonfalksmånader. [PB]

Stenfalk *Falco columbarius*

Samtliga: Vår: Sammanlagt 14 ex 1.4–19.5. Höst: Sammanlagt ca 150 ex 17.8–24.11.

Årets vårantal är nere på de nivåer vi hade mellan åren 2005–2010. Väder, vind och varierande mängd skådare i fält är faktorer som påverkar antalen under våren. För hösten däremot är antalet högt, endast slaget av rekordhösten 2011. Även en utpräglad småfågeljägare som stenfalken drar nytta av en sommar med god tillgång på gnagare i fjällen och på tundran. [PB]

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 ex Kortedala 15.6 (Arne Ekström). 1 2K Hökälla, 19.7 (Per Lundgren m fl). 1 ex Yxsjön, Råda 20.7 (Mats Eriksson). 1 ad Torslandaviken 22.7 (Ola Wennberg). 1 ex Arödsberget, Hisingen 26.7 (Per Lundgren m fl).

Övriga: Vår: Sammanlagt 13 ex 6.5–2.6. Höst: Sammanlagt 58 ex 2.8–7.10.

Likt 2013 är det höstens antal som sticker ut. Aldrig tidigare har så många lärkfalkar rapporterats under höststräcket. Reservation finns naturligtvis för dubbelräkningar, men observationerna är väl spridda vad gäller tid och plats. Precis som 2012 uppehöll sig ett par fåglar vid Hårssjön under några dagars tid i mitten av maj. [PB]

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Samtliga: 1 2K Gbg:s södra skärgård 5.1–16.3 (Tina Widén m fl). 1 2K Torslandaviken–Gbg:s norra skärgård 26.1–5.3 (Kåre Ström, Pelle Gustavsson m fl).

Det är vår bedömning att två olika jaktfalkar övervintrat i rapportområdet. Den i södra skärgården höll företrädesvis till på Lökholmen–Tornö och sågs företrädesvis från Vrångö. Individerna i norra skärgården upptäcktes först i Torslandaviken för att sedan hålla till ute på Lindholmen och Burö i Öckerö kommun. [PB]

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Häckningar: 1 par Göteborgs kommun. 1 par Mölndals kommun.

För tredje året i rad genomförde Göteborgs kända falkpar en häckning uppe på Gasklockan. I år lade honan, som är född i Kristianstad och som dök upp 2012, tre ägg i det gamla korpboet som finns uppe på taket. Tyvärr är väl Gasklockans sista timme slagen och en rivning är beslutad. Det återstår att se vart våra kära falkar tar vägen då. Boplatser/häck-

**En av årets två unga jaktfalkar.
Lindholmen, 4 mars.**

Bild: PER GUSTAVSSON

**Årsunge av brun kärrhök.
Hårssjön, 13 augusti.**

Bild: OVE FERLING

**Trana i lämplig häckmiljö.
Hårssjön, 19 maj.**

Bild: OVE FERLING

ningsshyllor skall som ersättning placeras på närliggande lämpliga lokaler. Även Mölndalsparet fortsätter att vara framgångsrikt med häckningen, i år kom fyra ungar på vingarna. [PB]

SUMPHÖNS OCH TRANA

Ett fint år för de ovanligare sumphönsen då fyra visslande småfläckiga sumphöns och fem raspande knarrar noterades. Å andra sidan fortsätter antalet vattenrallsrevir att minska och inte heller i år kan vi redovisa någon säkerställd tranhäckning.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Häckningar: 1 par Lagmansholmen (Mats Raneström). 1 par Skogomedammen (Per Lundgren m fl). Fynd under häckningstid: Rapporterad från 10 lokaler.

Vinter: Januari–februari: 9 ex fördelat på 6 lokaler, flest vid Välen med 3 ex. December: 9 ex fördelat på 5 lokaler, flest vid Sudda, Hönsö med 4 ex.

Antalet revir fortsätter att minska något för varje år sedan 2011 då toppnoteringen på 26 revir noterades. Årets antal är i paritet med de siffror som rapporterades i början av 2000-talet. Fyndantalet under vinterperioden var däremot ett av de bättre på senare år. [MO]

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Samtliga: 1 ex sp Lagmansholmen 4.5 (Freddy Persson m fl). 1 ex sp Hökälla 10.5 (Freddy Persson m fl). 1 ex sp Lagmansholmen 14–18.5 (Staffan Larsson m fl). 1 ex sp Torslandaviken 7.7 samt 20.7 (Ola Wennberg m fl).

Fyra fynd gjordes under vår och sommar. Eftersom vårfynden gjordes på lokaler som ligger nära varandra är det inte otänkbart att några av fynden kan ha utgjorts av samma fågel men vi har valt att behandla dem som olika fynd. Detta var den högsta noteringen sedan 2004. Arten är känd för att kunna fluktuera i antal och exempelvis saknas fynd i området från 2008–2011. Nationellt är trenden stabil. [MO]

Kornknarr *Crex crex*

Samtliga: 1 ex sp Lilla Oxhagen 21.5 (Kåre Ström). 1 ex sp Ragnhildsholmen 22.5 (Per Karlsson). 1 ex sp Brudarebacken 24.5 (gnm Jan Hellström). 2 ex sp Utbyfältet 7–14.6 Roger Eskilsson m fl).

Fyra fynd av totalt fem raspande hanar får betecknas som ett godkänt resultat. Det är numera välkänt att antalet fynd pendlar starkt mellan åren. En häckning ägde rum strax utanför vårt rapportområde vid Stora viken, Surte. Två ungar från den kullen omhändertogs och transporterades till Fågelcentralen och släpptes sedermera ut vid Ragnhildsholmen i början av augusti. [MO]

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Häckningar: 16 konstaterade häckningar på 14 lokaler samt observationer under häckningstid på ytterligare fyra lokaler.

Att det föreligger rapporter om rörhönor på endast 18 lokaler i rapportområdet gör 2014 till det sämsta året sedan 2003 och långt under toppåret 2011, då 44 lokaler bedömdes hysa häckande par av arten. Många klassiska lokaler för arten saknas i årets rapportunderlag, och frågan är om det beror på bristande rapportering/besöksfrekvens eller om det rör sig om en reell nedgång. [JS]

Sothöna *Fulica atra*

Häckningar: 1 par Hårlanda tjärn (Martin Oomen m fl). 1 par Svarttjärn, Delsjöområdet (Peter Strandvik m fl). 2 par Hökälla (John Thulin m fl). Minst 1 par Balltorps våtmark, Mölndal (Lars Eric Rahm m fl). 1 par Torslanda golfbana (Rune Hixén m fl). 1 par Torrekulla, Kålleröd (Nils Gabrielsson). Fynd under häckningstid: Fåglar i lämplig biotop under häckningstid har rapporterats från Välen, Hills golfbana, Sagsjön, Torslandaviken och Svarte mosse, Biskopsgården.

GENOMRÖTET

Sju konstaterade häckningar är, för att tala klarspråk, ett genomrötet resultat. Det är emellertid alldeles säkert så att arten är kraftigt underreporterad, och flera av lokalerna (exempelvis Torslandaviken och Balltorps våtmark) hyste sannolikt fler häckande par medan många klassiska lokaler lyser helt med sin frånvaro i rapportunderlaget, trots att arten säkert finns kvar där. En uppmaning således – räkna och rapportera sothöns på häcklokaler med häckningskriterier! [JS]

Trana *Grus grus*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 par Smedstorps ängar (Elon Wismén). 1 par Öxnäs (Bo Nilsson m fl). 1 par Härösjön (Leif Andersson m fl). Dessutom hördes trumpetande tranor vid ett tillfälle vardera på Sisjöns skjutfält samt Råhult, Partille i april–maj.

Höga antal: 470 ex mot 514.10 Brudarebacken (Jan-Åke Norresson m fl).

Inga konstaterade häckningar detta år. Arten är ganska skygg under häcksäsongen, och de flesta par finns troligtvis på myrmark i rapportområdets östra delar som sällan besöks av ornitologer, vilket gör att de aldrig upptäcks eller konstateras häcka. [MO]

VADARE

Vårfynd av spovsnäppa, flera spelande dubbelbeckasiner, ovanligt många rödspovar samt hela tre brednäbbade simsnäppor i en flock var några av de roligare inslagen under vadaråret. Men varför sågs det så få skärnsnäppor på Bolleskären under andra halvåret?

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Vinter: Januari: 1 ex Kråkudden–Bolleskären, Hönö 4–10.1 (Daniel Steen m fl). **December:** 1–2 ex Kråkudden–Bolleskären, Hönö 13–28.12 (Benga Ragnewall m fl).

Få övervintrande strandskator, trots milda vinter-månader. Arten är en fåtalig men årlig övervintrare i ytterskärgrården utanför Hönö–Öckerö och antalet varierar mellan en och sex individer. [JS]

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Samtliga: 2 ex str S Kråkudden 28.4 (Jon Håkansson) och troligen samma 2 ex Stora Hästholmen, Björlanda 28.4 (Bo Nilsson m fl).

Skärfläckan är så gott som årligen förekommande i rapportområdet med enstaka fynd, vilka sällan blir långvarigt stationära. Med årets fåglar, som bedöms vara samma individer på båda lokalerna, har nu 32 fynd av 64 individer gjorts i rapportområdet under 2000-talet. Av detta kan man misstänka att arten ofta uppträder i par, vilket också är fallet. [JS]

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Häckningar: Minst 2 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl). 1 par Äbyfältet, Mölndal (Per-Anders Svensson m fl). 1 par Björred, Landvetter (Kristian Thisted). 1 par Kålsred, Björlanda (Bo Brinkhoff m fl). 1 par Angeredsverken (Håkan Thorstensson). 1 par Åbro, Mölndal (Tore Andersson m fl). **Troliga häckningar:** 1 par Torp, Göteborg (Fredrik Spak m fl). 2 par AstraZeneca, Mölndal (Lars Eric Rahm m fl). 1 par Utbyfältet, Göteborg (Eric Engelbrecht m fl). 1 par Fläskebotippen, Landvetter (Elon Wismén m fl). 1 par Gunnilse, Angered (Håkan Thorstensson). Dessutom sågs arten på ytterligare 12 lokaler under häckningstid.

Tidiga fynd: 1 ex Torslandaviken 22.3 och framåt (Christer Fält m fl). 1 ex Hills golfbana, Mölndal 28.3 (Göran Sahlin). 2 ex Välen 30.3 och framåt (Tina Widén m fl).

Den mindre strandpiparen är känd för att i stor utsträckning ha övergett sin ursprungliga häckningsmiljö på strandängar för mer efemära biotoper som byggarbetsplatser, grustag och liknande. Så gott som hela rapportområdets häckande population återfinns på sådana lokaler, varför det är naturligt att lokalerna varierar år från år. Däremot är bestandets storlek antagligen relativt konstant. Kanske kan man förvänta sig en ökning i framtiden då åtskilliga byggnationer i samband med Västlänkens färdigställande tillfälligt kommer att skapa nya häckningsmiljöer för arten? Marsfyndet i Torslandaviken utgör nytt fenologirekord. [JS]

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Häckningar: 1 par Lökholmen, Gbg:s södra skärgård (Stefan Svanberg m fl). 1 par Måvholmen, Gbg:s södra skärgård (Lars Persson). 1 par Stora Rävholmen, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson m fl). Minst 2 par Galterö (Per Österman m fl). 1 par Kråkudden (Jon Hå-

kansson m fl). 1 par Klåva, Hönö (Thomas Karlsson). Minst 1 par Torslandaviken (Ola Wennberg m fl). 1 par Marieholm, Göteborg (Roger Eskilsson m fl). 1–2 par Viken, Hisingen (Magnus Rahm). **Troliga häckningar:** Minst 1 par Buskär, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). 1 par Kånsö Fjärskär, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). 1 par Rödsjär, Gbg:s södra skärgård (Gösta Olofsson). 1 par Donsö (Gösta Olofsson). Minst 1 par Södra In-Vinga (Gösta Olofsson). 1 par Ekeskär, Vinga (Gösta Olofsson). Dessutom är arten rapporterad från ytterligare minst 15 lokaler under häckningstid.

Ett tiotal konstaterade häckningar, de flesta i skärgrården men även enstaka i inlandet är ett likartat resultat jämfört med förra året då häckningar av arten började redovisas. Arten har minskat mycket kraftigt i Halland under senare år, men där har den främst häckat på strandängar, en miljö där häckande vadare har det mycket svårt av olika anledningar. Våra större strandpipare återfinns främst på klippiga skärgårdsöar och industrimark/grustag och liknande, miljöer som inte förändrats/minskat i omfattning på liknande sätt. [JS]

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus*

Samtliga: 1 2K+ hona Galterö 28.4 (Per Österman).

**FYND MED
KUSLIG
PRECISION**

Tredje fyndet i rapportområdet, och med kuslig precision på nästan samma datum som de tidigare (25 april 1961 och 24 april 2007, båda i Torslandaviken). Arten anses som utgången som svensk häckfågel, och det sista paret i Falsterbo häckade 2006. 2014 gjordes emellertid ett häckförsök på Öland, men det avbröts troligen av okänd anledning. [JS]

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Samtliga: Vår: 1 Fotö 18.5 (Hans Waern). 1–3 ex Galterö 19.5–21.5 (Ola Wennberg m fl). 2 ex str S Kråkudden 25.5 (Per Björkman m fl). 1 ex Torslandaviken 25.5 (Magnus Persson m fl). **Höst:** Sammanlagt ca 275 ex 10.7–31.10. **Månadsfördelning:** Juli 25 ex, augusti 222 ex, september 17 ex, oktober 11 ex.

En normal utdelning med få vårfynd och betydligt fler höstfynd, och som vanligt dominerar Kråkudden och Galterö i materialet. Artens uppträdande i rapportområdet är i hög grad avhängigt väderförhållandena under sträckperioden, men eftersom höststräcket är så pass utdraget i tid brukar alltid några dagar med hyfsat sträck pumpa upp summorna till tresiffrigt. [JS]

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Januari: 1–4 ex Torslandaviken 1–9.1 (Mathias Theander m fl). 9 ex Svensby, Säve 12.1 (Tommy Järås m fl).

Efter att januarifynd helt uteblev 2013 fick vi nu en, för senare år, mer normal utdelning. Fälten vid Bär-

by-Svensby-Assmundtorp tycks ha en sällsam dragningskraft på övervintrande tofsvipor under snöfria vintrar.

[JS]

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Samtliga: Vår: 2 ex str S Kråkudden, Hönö 21.3 (Jon Håkansson m fl). 2 ex Bolleskären, Hönö 25.5 (Per Björkman m fl). **Höst:** Sammanlagt ca 257 ex 17.7–2.11. **Månadsfördelning:** Juli 11 ex, augusti ca 226 ex, september ca 16 ex, oktober 3 ex, november 1 ex. **Höga antal:** 30 ad str S Kråkudden, Hönö 10.8 (Stefan Andersson m fl).

Klart färre kustsnäppor än vad som brukar ses normal under en höst och högstanoteringen på 30 ex är den lägsta på många år. Oftast har vi åtminstone ett par dagar med sträckesiffror på mer än 50 ex. De två högsta dagssummorna under 2000-talet lyder på 200 respektive 182 ex och är båda från Kråkudden.

[SS]

Sandlöpare *Calidris alba*

Samtliga: **Höst:** Sammanlagt ca 57 ex 31.7–28.9. **Höga antal:** 7 ex rast Kråkudden, Hönö 20.9 (Jesper Andersson). 5 ex str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Leif Jonasson m fl). 8 1K str S Kråkudden, Hönö 27.9 (Johan Södercrantz m fl).

Ett uppträdande i normal omfattning där de högsta dagsnoteringarna som vanligt gjordes på Kråkudden. Vårfynd saknas återigen, senast det begav sig var 2007.

[SS]

Småsnäppa *Calidris minuta*

Samtliga: Vår: 2 ex Stora Kärrsvik, Öckerö 11.5 (Bengt Karlsson). **Höst:** Sammanlagt 11 ex 1.8–15.9.

Totalt 11 ex under hösten kan tyckas lite men ligger faktiskt väldigt nära genomsnittet under den senaste tioårsperioden vilket är 12 ex per höst. Det är såklart bristen på lämpliga och lättbevakade rastplatser i Göteborgsområdet som håller nere antalen i jämförelse med exempelvis Halland. När det planerade vadehavet i Torslandaviken blir anlagt kan detta säkert ge ett tillskott i framtiden.

[SS]

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Samtliga: Vår: Sammanlagt ca 26 ex 5.5–14.6. **Höst:** Sammanlagt ca 13 ex 1.7–27.8. **Höga antal:** 12 ex Härssjön 7.5 (Leif Andersson m fl).

**HÄLFTEN
VAR I EN
FLOCK**

En till antalet sett relativ normal årssumma, men värt att notera är att nästan hälften av vårfågarna utgjordes av en flock. Senaste gången en tvåsiffrig flock rapporterades i området var 2007 då det som mest sågs 21 ex samtidigt i Torslandaviken. Den högsta noteringen som står att finna i Artportalen är även denna från Torslandaviken och lyder på 58 ex vilket sågs den 14 maj 2000.

[SS]

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Samtliga: Vår: 2 ex Galterö 7.6 (Lars Hellman m fl). **Höst:** Sammanlagt ca 33 ex 31.7–7.9. **Höga antal:** 5 ex Galterö 24.8 (Jan Mogol).

Vårfynd av spovsnäppa görs mycket sällan. Senast det begav sig var 2006 då ett ex rastade i Torslandaviken under två dagar i mitten av maj. Utöver detta fynd föreligger endast ytterligare två vårfynd under hela 2000-talet, vilka båda är från 2001. Uppträdandet under hösten var sparsamt och noterbart är att endast ett exemplar observerades i juli.

[SS]

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

Höga antal: Bolleskären, Hönö: Högsta noteringen under våren var 65 ex 2.4 (Lennart Bogren). Högsta noteringen under hösten var 15 ex 15.11 (Hans Zachrisson). **Övriga lokaler:** 80 ex Trinda skäret, Vrångö 22.3 (Stefan Svanberg). 60 ex Stora Stenskar, Vrångö 1.4 (Stefan Svanberg). 35 ex förbifl. Lökholmen 17.10 (Lars Davidsson).

Av rapportunderlaget att döma var skärnsnäpporna ovanligt fåtaliga på Bolleskären under andra halvåret 2014. Endast en rapport föreligger på fler än tio exemplar vilket är mycket lågt historiskt sett. Även högstanoteringen på 15 ex är låg, oftast ligger den på 50–100 ex. Eftersom platsen är välbevakad är orsaken knappast bristande rapportering utan visar snarare på ett fåtaligt uppträdande. Möjligen dock endast lokalt då samma nedgång inte upplevdes på till exempel Nidingen i Halland och kanske var det helt enkelt så att snäpporna uppehölls sig på andra och mer svårtillgängliga lokaler i skärgården.

[SS]

Kärrsnäppa *Calidris alpina*

Höga antal: 109 ex str S Kråkudden, Hönö 11.8 (Per Björkman m fl). 100 ex Galterö 12.8 (Lars Hellman). 64 ex str S Kråkudden, Hönö 20.8 (Roger Eskilsson).

Tre rapporter gällande mer än 50 ex är något färre än normalt.

[SS]

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

Samtliga: 1 ad rast Galterö 16.7 (Bengt-Åke Svensson). 1 1K Galterö 10–14.8 (John Thulin m fl). 1 1K Torslandaviken 12–13.8 (Uno Unger m fl). 3 ex Galterö 16.8 (Johan Ennerfelt m fl).

Även om vårfynd saknas sågs ovanligt många myrsnäppor under hösten vilket gör detta till ett av de bättre åren för arten i Göteborgsområdet. Under de första fem åren på 2000-talet gjordes bara två fynd. Därefter har arten anträffats samtliga år utom ett, med som mest fyra fynd på ett år.

[SS]

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Välen 13.1 (Uno Unger). 4 ex Hökälla 14.1–16.2 (Per Björkman m fl). 1 ex Gunnestorps mosse 18.1 (Tom-

**Vårfynd av spovsnäppa.
Galterö, 7 juni.**

Bild: STEFAN SVANBERG

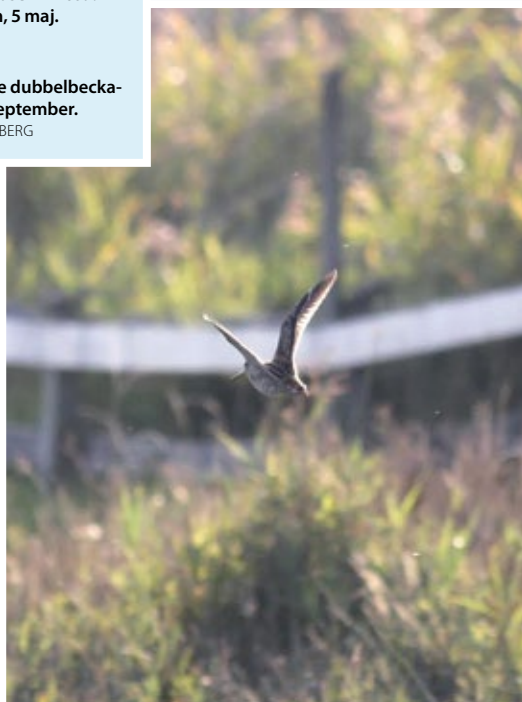
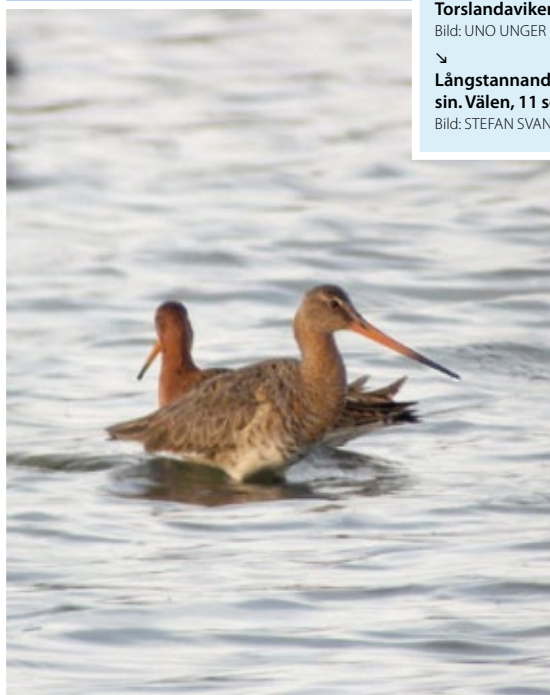
**Rödspovar av rasen *limosa*.
Torslandaviken, 5 maj.**

Bild: UNO UNGER

**Långstannande dubbelbecka-
sin. Välen, 11 september.**

Bild: STEFAN SVANBERG

my Järås m fl). 2 ex Fässberg 19.1–1.2 (Lars Eric Rahm m fl). 1 ex S:t Jörgens golfbana 21.1 (Freddy Persson). 1 ex Askimsbadet 27.1 (Uno Unger). 1 ex Ellesbo älvstrand 29.1 (Uno Unger). December: 1 ex Hökälla 8.12 (Freddy Persson). 1 ex Torslandaviken 8–21.12 (Ola Wennberg m fl).

Vår: 3 ex Torslandaviken 9.3 (Stefan Svanberg). 1–3 ex Hökälla 11–19.3 (Per Björkman m fl). 2 ex Välen 27.3 (Hans Börjesson). 2 ex Hökälla 1–6.4 (Tina Widén m fl). 1 ex Lunnagården, Mölndal 6.4 (Lars Eric Rahm). 1 ex Sudda, Hönö 6.4 (Bengt Karlsson). 1 ex Torslandaviken 6.4 (Magnus Persson). 1 ex Stora Amundö 7.4 (Lars Lundmark). 1 ex Välen 9.4 (Hans Börjesson). 1 ex Lilla Amundö 12.4 (Silke Klick). 1 ex Fridhemsviken 12.4 (Johannes Löfqvist). 1 ex Lärje-åns dalgång, Angered 16.4 (Martin Oomen). 1 ex Hökälla 19.4 (Benga Ragnewall).

Höga antal: 7 ex Välen 11.10 (Stefan Svanberg). 6 ex Hökälla 11.10 (John Thulin). 6 ex Hökälla 30.10 (Göran Sahlin m fl). 6 ex Hökälla 4.11 (Ulf Persson).

Minst 17 fynd av dvärgbeckasin under våren är den högsta siffran hittills i området. Det tidigare högsta noterade antalet är 13 ex 2005. Årets högsta antal är precis som i fjol relativt blygsamma och inte i närheten av rekordnoteringen 2012 på 27 ex. Antalet vinterfynd på 13 ex är ganska väl i paritet med genomsnittet under 2000-talet som ligger på 12 ex.

[OB]

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Samtliga: **Vår**: 3 ex sp Torslandaviken 7–8.5 (Uno Unger m fl). 1 ex sp Eklanda, Mölndal 10–11.5 (Per-Anders Svensson m fl). 1 ex sp Välen 11.5 (Uno Unger m fl). **Höst**: 1 ex Stora Amundö 7.8 (Björn Larsson). 1 ex Brudarebacken 28.8 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex Välen 29.8–13.9 (Uno Unger m fl).

Totalt sex fynd av åtta fåglar faller ganska väl in i den normala fyndbilden och antalet vårfynd med fem individer är en relativt fin siffra. Fyndet från Stora Amundö den 7 augusti sticker dock ut och är det näst tidigaste höstfyndet någonsin i rapportområdet. Fenologirekordet är från Galterö den 1 augusti 2013.

[OB]

Rödspov *Limosa limosa*

Samtliga: **Vår**: 2 ad Torslandaviken 4–9.5 (Christer Fält m fl). **Höst**: 1 ex Torslandaviken 6.9 (Per Lundgren m fl). 1 1k Galterö 9.9 (Roger Eskilsson). 1 1K Torslandaviken 17–18.9 (Ola Wennberg m fl).

LIMOSOR OCH ISLAN- DICOR

Fåglarna som befann sig i Torslandaviken 4–9 maj är bestämda till rasen *limosa* medan höstfynden är obestämda till ras. De sistnämnda faller dock tidsmässigt väl inom den typiska fyndbilden för rasen *islandica* och sannolikheten får anses vara hög för att dessa fåglar tillhörde denna ras. Totalt åtta exemplar under året, inklusive de tre bestämda *islandica*-spovarna som redovisas separat, sticker ut för rapportområdet. Viss försiktighet får dock iakttas vad gäller

septemberfynden då det säkert föreligger en viss risk för dubbelräkning. Oavsett får det konstateras att 2014 var ett fint år för rödspov i Göteborgs rapportområde.

[OB]

Isländsk rödspov *Limosa limosa islandica*

Samtliga: 3 1K Torslandaviken–Stora Hästholmen, Björlanda–Torslandaviken 11–13.9 (Magnus Persson m fl).

Sjätte fyndet av bestämd *islandica* i rapportområdet. Tidsmässigt ett typiskt uppträdande för rödspov av denna ras och det är förstås troligt att obestämda rödspovar kring denna tidpunkt också rör just rasen *islandica*.

[OB]

Myrspov *Limosa lapponica*

Höga antal: 170 ex str N Torslandaviken 11.5 (Sven Ångermark). 83 ex str S Vinga 21.8 (Uno Unger m fl).

Ganska normal sträcktopp för hösten även om datumet är relativt sent. Normalt infaller toppen kring månadsskiftet juli/augusti. Vårfyndet av flocken på 170 nordsträckande spovar i Torslandaviken den 11 maj är tidsmässigt normalt men antalet är anmärkningsvärt och en bra putsning av det tidigare dagsrekordet för våren på 154 ex från Stora Amundö den 9 maj 2004.

[OB]

Småspov *Numenius phaeopus*

Höga antal: 9 ex str N Torslandaviken 16.5 (Ola Wennberg).

Återigen ett år utan några större flockar av småspov. De senaste fyra åren har högstaantalet legat runt drygt 10 ex medan snittet snarare varit kring 50 ex tidigare under 2000-talet.

[OB]

Storspov *Numenius arquata*

Sena fynd: 1 ex Hyppeln–Hönö–Öckerö 15.11–12.12 (Thomas Karlsson m fl). 1 ex Öxnäs 14.12 (Pär Lydmark m fl).

Höga antal: 100 ex str NO Stora Amundö 24.4 (Hans Wahlberg).

Sträcktoppen ligger tidsmässigt typiskt i slutet av april och högstaantalet är i linje med de senare årens siffror. Vinterfynd av storspov är relativt ovanligt i rapportområdet och det förefaller troligt att det rör sig om en individ som uppehållit sig i området mellan Kråkudden och Hyppeln från den 15 november till den 12 december.

[OB]

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Sena fynd: 1 ex Hyppeln 5–21.10 (Peter Hamrén).

Fyndet den 21 oktober är nytt fenologirekord för rapportområdet med 16 dagar. Oktoberfynd av drillsnäppa är relativt ovanligt och det är sannolikt

att den fågel som sågs även den 5 oktober på samma lokal gäller samma individ. [OB]

Rödbena *Tringa totanus*

Häckningar: 3–4 par Stora Amundö (Stig Fredriksson m fl). 3 par Galterö (Stefan Andersson m fl). 2 par Stora Rävholmen (Gösta Olofsson). 1–2 par Buskär (Gösta Olofsson). 1–2 par Torslandaviken (Fredrik Andersson m fl). 1–2 par Öxnäs (Bo Brinkhoff m fl). 1 par Lunnagården (Lars Eric Rahm). 1 par Mävholmen (Lars Persson). 1 par Lökholmen (Lars Persson).

Rapporterade säkra och troliga häckningar hamnar på 14–18 par och i övrigt finns noteringar med lägre kriterier från ytterligare åtta lokaler. Det är dock svårt att få en klar uppfattning om det verkliga antalet häckningar i området. En sammanfattning av konstaterade, troliga och möjliga häckningar ger strax under 30 par vilket är i paritet med hur situationen har sett ut under senare tid. Endast två troliga häckningar noterades på inlandslokaler. [OB]

Roskarl *Arenaria interpres*

Höga antal: 12 ex str S Kråkudden, Hönö 24.8 (Magnus Rahm m fl). Årets sträcktopp sammanfaller väl med den genomsnittliga siffran under 2000-talet och under en ganska typisk tidpunkt. [OB]

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Samtliga: 1 ad Galterö 16–18.6 (Ola Wennberg m fl).

Detta var det tredje fyndet för Galterö, tidigare fynd har gjorts 2011 och 2012. Arten har varit i stort sett årlig i rapportområdet med 1–3 ex sedan 1997 med undantag för 2003, 2006 och 2013. [OB]

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*

Samtliga: 1 ex str S Hönö–Vinga 27.9 (Johan Södercrantz m fl). 3 ex Kråkudden, Hönö 20.10 (Martin Oomen m fl). 3 ex str S Kråkudden, Hönö 24.11 (Ola Wennberg m fl).

Minst 7 ex innebär den näst högsta årssiffran någonsin för området, vid sidan av 2011 som sticker ut rejält med 18 ex. Anmärkningsvärt är att de tre fåglarna som sågs vid Kråkudden den 20 oktober kom tillsammans i en flock vilket inte hör till vanligheten. Fåglarna som sågs den 24 november bestod av två tillsammans och en tredje individ kort därefter. [OB]

LABBAR

En invasion av unga bredstjärtade labbar kryddat med flera kust-, fjäll- och storlabbar medförde en labbfestival av sällan skådat slag under hösten. Att det dessutom sågs en adult fjällabb i maj gör inte labbåret sämre.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Samtliga: Sammanlagt ca 291 ex 25.9–22.12. Dagar med fler än 10 ex vid Kråkudden, Hönö: 13 1K str S 27.9 (Magnus Rahm m fl), 17 1K str S 20.10 (Martin Oomen m fl), 19 1K str S 26.10 (Stefan Svanberg m fl), 53 1K str S 27.10 (Bo Brinkhoff m fl), 31 1K str S 2.11 (Uno Unger m fl), 16 1K str S 3.11 (Mats Björkquist m fl), 14 1K str S 4.11 (Jon Håkansson), 16 1K str S 8.11 (Stefan Svanberg m fl), 15 1K str S 24.11 (Bo Brinkhoff m fl). Dagar med fler än 10 ex, övriga lokaler: 21 1K str S Vinga 26.10 (Per Björkman m fl). 24 1K str S Vinga 8.11 (Stefan Andersson m fl). 13 1K str S Vinga 9.11 (Stefan Andersson m fl). Månadsfördelning: September ca 22 ex, oktober ca 126 ex, november ca 126 ex, december ca 17 ex.

SMÅTT FANTASTISKT

Ett smått fantastiskt uppträdande av unga bredstjärtade labbar rädde under hösten 2014. Man får anta att gnagartillgången var god på den arktiska tundran under sommaren med goda häckningsframgångar som följd. Startskottet gick den 25 september och därefter sågs cirka 291 ex under hösten, med en kulminering den 27 oktober då hela 53 ex räknades på Kråkudden. Observationerna utgjordes mer eller mindre enbart av ungfåglar och endast två aduler har rapporterats. Invasioner likt denna har inträffat förut och dagsrekordet för Göteborgsområdet är från den 10 november 1985 då hela 94 bredstjärtade labbar räknades på Kråkudden. Samma dag rapporterades även 75 obestämda labbar på lokalen av vilka majoriteten säkerligen också var bredstjärtade. Svenska dagsrekordet lyder på 387 ex vilket observerades på Billudden i Uppland den 25 september 1999. Näst högsta noteringen är från årets invasion och gjordes vid Simrishamn i Skåne där 327 ungfåglar sträckte förbi den 22 oktober. Se även notisen på sidan 4. [SS]

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Höga antal: 8 ex str S Kråkudden, Hönö 24.4 (Jon Håkansson). 8 1K str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Leif Jonasson m fl). Sena fynd: 2 ex str S Kråkudden, Hönö 2.11 (Uno Unger m fl). 1 3K str Kråkudden, Hönö 4.11 (Jon Håkansson). 2 ex str S Kråkudden, Hönö 24.11 (Ola Wennberg m fl).

Observationer av kustlabbar i november är sällsynt och även om det inte görs varje år har det under senare år blivit mera frekvent. Labbar är överlag svårbestämda och naturligtvis kan felbestämningar gömma sig ibland fynden, men tendensen är att en ökning har skett den senaste femårsperioden. Möjligen hänger det ihop med att bevakningen på Kråkudden och andra skärgårdslokaler har ökat under samma period. [SS]

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*

Samtliga: Vår: 1 ad str N Torslandaviken 23.5 (Magnus Persson). Höst: 1 1K str SV Kråkudden, Hönö 21.8 (Marinko Karabatic m fl). 2 1K str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Leif Jonasson m fl). 3 1K str S

Kråkudden, Hönö 27.9 (Magnus Rahm m fl). 1 1K str N Kråkudden, Hönö 27.9 (Uno Unger m fl). 2 1K str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl). 1 1K str S Kråkudden, Hönö 26.10 (Stefan Svanberg m fl).

Kul med ett vårfynd av fjällabb och dessutom på en udda labblokal som Torslandaviken. Arten är notoriskt sällsynt under vårsträcket och under 2000-talet föreligger endast tre majfynd och två junifynd sedan tidigare varav samtliga är från Kråkudden. Det senaste majfyndet gjordes 2004 och senaste junifyndet 2006. [SS]

Storlabbb *Stercorarius skua*

Höga antal: 45 ex str S Kråkudden, Hönö 26.9 (Ola Wennberg m fl). 12 ex str S Hyppeln 26.9 (Roger Eskilsson). 35 ex str S Kråkudden, Hönö 27.9 (Per Johan Ulfendahl m fl). 15 ex str S Vinga 27.9 (Göran Darefelt m fl).

Månadsfördelning: Januari 1 ex, februari 1 ex, april 2 ex, juni 1 ex, juli 6 ex, augusti 12 ex, september 87 ex, oktober 12 ex.

Noteringen på 45 ex den 26 september är den högsta dagssumman som rapporterats sedan 2004. Rekordnoteringen lyder på 118 ex och gjordes på Kråkudden den 21 augusti samma år. [SS]

MÅSAR OCH TÄRNOR

Göteborgs första fynd av vitvingad tärna, en ny häckningslokal för kentsk tärna samt ett udda fynd av en svarthuvad mås var några av händelserna bland måsar och tärnor som stack ut under året.

Dvärgmåsb *Hydrocoloeus minutus*

Höga antal: Kråkudden, Hönö: 217 ex str S 16.2 (Uno Unger m fl). 352 ex str S 17.2 (Uno Unger m fl). 25 ex str S 25.10 (Kenneth Olausson m fl). 31 ex str S 26.10 (Stefan Svanberg m fl). 50 ex str S 27.10 (Bo Brinkhoff m fl). 30 ex str S 3.11 (Ulf Persson m fl). Övriga lokaler: 22 ex str S Torslandaviken 16.2 (Magnus Persson).

Månadsfördelning: Januari 16 ex, februari 630 ex, mars 3 ex, april 19 ex, maj 6 ex, augusti 9 ex, september 7 ex, oktober 177 ex, november 84 ex, december 5 ex.

De för Göteborgsområdet mycket höga antalen som rapporterades den 16 och 17 februari på 217 respektive 352 sträckande dvärgmåsar är sannolikt de högsta dagsnoteringar som någonsin gjorts i området. Den tredje högsta dagssumman som finns rapporterad i artportalen lyder på 140 ex vilket räknades på Kråkudden den 19 januari 2008. [SS]

Tärnmåsb *Xema sabini*

Samtliga: 1 1K str S Långa tånge, Öckerö 21.8 (Ola Wennberg m fl). Liksom förra året gjordes bara en observation av tärnmåsb, dock en tidig sådan. Detta var blott det andra augustifyndet i området. Det första och hittills

tidigaste fyndet gällde en ungfågel som sågs vid Vinga den 18 augusti 1998. [SS]

Skrattmåsb *Chroicocephalus ridibundus*

Häckningar: Ca 300 par Lerholmen, Saltholmen (Gösta Olofsson). Minst 28 par Kråkholmen, Hönö 6.6 (Per Björkman m fl). 3 par Hälsö hamn, Hälsö (Thomas Karlsson).

Kolonin på Lerholmen har vuxit rejält sedan de första häckningarna rapporterades på lokalen 2012. Då häckade 28 par på ön och nu alltså cirka 300. I övrigt har det endast rapporterats om häckningar från ytterligare två platser vilket är något färre än normalt, men väl i linje med förra året. Det saknas dock helt uppgifter om den klassiska kolonin vid Svarte mosse på Hisingen. Detta beror troligen på bristande rapportering snarare än att måsarna har övergett platsen och förhoppningsvis får vi rapporter om häckningar kommande säsong. [SS]

Svarthuvad måsb *Larus melanocephalus*

Samtliga: 1 1K Torslanda, Hisingen 23.7 (gnm Tommy Järås).

Ett av de mer udda fynden under året. Måsen lämnades in av en okänd person till Torslanda djurklinik, men hamnade sedan på Fågelcentralen. Tyvärr var den i dålig kondition och dog dagen därpå. Den exakta fyndplatsen är okänd, men troligen var det i Torslanda eller dess närområde. Fyndet utgör det nionde av arten i Göteborgsområdet. [SS]

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Samtliga: 1 1K Fiskhamnen 9–19.8 och 5–11.9 (Stefan Svanberg m fl).

Göteborgsområdets elfte fynd och det åttonde i Västergötland. Lite senare på hösten fick landskapet ytterligare ett fynd, då en kaspisk trut sågs i Vänersborgsviken. Annars har Västergötlands samtliga fynd gjorts i Göteborgsområdet varav inte mindre än fem i Fiskhamnen. Samtliga har gällt ungfåglar på hösten förutom det första vilket var en 2K-fågel som upptäcktes i februari 2003. [SS]

Tretåig måsb *Rissa tridactyla*

Höga antal: 1 700 ex str S Vinga 26.10 (Kent Kristenson m fl). 1 470 ex str S Kråkudden, Hönö 27.10 (Bo Brinkhoff m fl). 1 500 ex str S Vargö, Gbg:s södra skärgård 9.11 (Jan Mogol). 1 800 ex str S Kråkudden, Hönö 8.12 (Bo Brinkhoff m fl). 1 300 ex str S Kråkudden, Hönö 15.12 (Ola Wennberg m fl).

Ett relativt gott uppträdande under senhösten med flera dagssummor på mer än 1 000 ex, dock utan någon riktig toppdag. Högsta dagssumman under 2000-talet lyder på 14 000 ex vilket noterades på Kråkudden den 10 december 2011. [SS]

↑↑
**En av årets närmare 300 (!)
 bredstjärtade labbar.
 Kråkudden, 27 september.**
 Bild: MARTIN ALEXANDERSSON

↗↗
**Fjälllabba på höstens bästa dag.
 Kråkudden, 27 september.**
 Bild: LEIF JONASSON

↑
**Förstafynd! Vitvingad tärna.
 Hökällä, 17 maj.**
 Bild: STEFAN SVANBERG

→
**Årets kaspiska trut under
 första besöksperioden.
 Fiskhamnen, 15 augusti.**
 Bild: STEFAN SVANBERG

Småtärna *Sternula albifrons***Samtliga:** 1 ad str O Rörö 27.4 (Per Björkman m fl).

Efter att ha sett ett uppsving i antal observationer under åren 2006 till 2011 har vi den senaste treårsperioden haft en vikande tendens. Under 2012 gjordes bara ett fynd och förra året saknades observationer helt. [SS]

Skräntärna *Hydroprogne caspia***Samtliga:** 1 ad Nordreälvsstranden, Öxnäs, Säve 18.6 (Bo Brinkhoff m fl). 2 ad Torslandaviken 23.6 (Ola Wennberg) samt 24.6 (Christer Fält m fl). 2 ex Torslandaviken 17.7 (Göran Gustavsson).

Enstaka fynd av skräntärna görs numera årligen. Årets utfall på tre fynd är dock ovanligt mycket och sedan 1990 överträffas detta endast av 2006 då fyra fynd gjordes. Notera att vi har valt att publicera observationerna i Torslandaviken den 23 och 24 juni som ett fynd. Även om fåglarna endast sågs tillfälligt de båda dagarna håller vi det för troligast att det rör sig om samma individer. [SS]

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus***Samtliga:** 1 3K Skogomedammen, Hökälla 17.5 (Per Björkman m fl). 2 ad Torslandaviken 17.5 (Uno Unger m fl). 1 ad Torslandaviken 19–20.5 (Benga Ragnewall m fl).

En av årets stora fågelhändelser var den väldiga invasion av vitvingade tärnor som ägde rum sig i Sve- rige kring mitten av maj. Den 16 och 17 maj dök plötsligt hundratals vitvingade tärnor upp i landet längs syd- och västkusten och stora antal observerades även i Danmark. En liknande invasion inträffade 1997 men berörde då nästan enbart de sydligaste landskapen och till och med 2013 var arten ännu inte anträffad i Göteborgsområdet. Denna gången fick dock även vi ta del av kakan, vilket resulterade i områdets tre första fynd av arten. Vår största flock på 2 ex var dock ganska blygsam i jämförelse med antalen som noterades i Halland där Getterön top- pade med en flock på 77 exemplar. Se separat notis på sidan 4 för mer information om invasionen och fyndbildan. [SS]

Fisktärna *Sterna hirundo***Sena fynd:** 1 1K str S Donsö 9.11 (Martin Fransson).

NY ART
FÖR NO-
VEMBER

Göteborgsområdets första novemberfynd av fisktärna innebar en putsning av det tidigare fenologirekordet med 19 dagar. Observationer efter första november är ovanligt även nationellt och görs inte varje år. Från 2014 föreligger två novemberfynd i landet enligt Artportalen, och utöver Donsöfågeln sågs även en sträckande fisktärna på Falsterbonäset den 8 november. [SS]

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis***Häckningar:** 27 par Lerholmen, Saltholmen (Gösta Olofsson). 4 par Kråkholmen, Hönö (Bengt Karlsson).

För tredje året i rad häckade kentsk tärna på Kråkholmen. Kolonin hade dock minskat från cirka tio par 2012 och 2013 till fyra par i år. Glädjande nog tillkom ytterligare en koloni i området i år på Lerholmen i södra skärgården. Liksom på Kråkholmen så delades ön med häckande skrattnåsar. I kolonin räknades 27 bon av kentsk tärna vilket är det mesta som någonsin rapporterats i Göteborgsområdet. [SS]

ALKOR

Året bjöd på en fin toppnotering av obestämd sillgrissla/tordmule i februari på minst 3000 fåglar. Antalet lunnefåglar som sträcker förbi området håller sig på en fortsatt låg nivå i linje med de senaste årens nedgång.

Obestämd sillgrissla/tordmule *Uria aalge/Alca torda***Höga antal:** Minst 3 000 ex str S Kråkudden, Hönö 17.2 (Uno Unger m fl). 780 ex str S Kråkudden, Hönö 4.11 (Jon Håkansson).

Minst 3 000 ex är en riktigt fin toppnotering sett till de senaste årens siffror och faktiskt den högsta under 2000-talet sedan den 28 oktober 2001 då 8 500 ex noterades på Vinga. Anmärkningsvärt är också att noteringen är gjord i februari med tanke på att sträcktopparna normalt sett infaller under senhösten. Av de relativt få individer som gick att artbestämma att döma föreföll fördelningen mellan arterna vara hyfsat jämn. [OB]

Tobisgrissla *Cephus grylle***Häckningar:** 26 par Tistlarna (Gösta Olofsson). 6 par Kalvholmen (Gösta Olofsson). 8 par Inre Tistlarna (Gösta Olofsson). 2 par Små Lyngskär, Askims fjord (Gösta Olofsson). 11 par Byrkhalten (Gösta Olofsson). Höga antal under häckningstid: 169 ex Tistlarna 25.4 (Gösta Olofsson). 75 ex Torrbeskär 1.4 (Bo Brinkhoff). 72 ex Inre Tistlarna 25.4 (Gösta Olofsson). 22 ex Kalvholmen, Gbg:s södra skärgård 3.5 (Gösta Olofsson). 21 ex Aveskären, Vrångö 1.4 (Stefan Svanberg). 20 ex Fjärskären, Vinga 15.5 (Stig Carlsson m fl).

Antalet häckande par är lite svårt att jämföra mellan åren då inventering av beståndet inte gjorts i samma utsträckning varje år. I år inventerades de klassiska lokalerna Tistlarna, Kalvholmen och Byrkhalten vilket resulterade i 53 konstaterade par. Lite knappt i paritet med de 60–91 par som noterats under inventeringar på 2000-talet. [OB]

Alkekung *Alle alle***Samtliga:** Kråkudden, Hönö: Sammanlagt 146 ex 2.11–23.12 med som mest 36 ex str S 4.11 (Jon Håkansson). Övriga lokaler: 1 ex str

Hummerviken, Öckerö 18.1 (Thomas Karlsson). 13 ex str S Vinga 8.11 (Stefan Andersson m fl). 5 ex str S Vinga 9.11 (Tore Holsendahl m fl). 1 ex Donsö huvud 9.11 (Martin Fransson). 1 ex str Vargö 9.11 (Jan Mogol). 1 ex Rörö 13.11 (Rüdiger Kasche). 1 ex str S Hyppeln 16.11 (Bo Brinkhoff). 1 ex Hästen, Hönö 19.11 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex str S Vinga 25.11 (Claes-Göran Ahlgren m fl). 1 ex Hönö både 30.11 (Berne Martinsson). 1 ex Torrbeskr 17.12 (Pelle Gustavsson). 1 ex Saltasviken, Öckerö 21.12 (Håkan Möller).

Totalt 174 ex under året är en relativt låg siffra men inte extrem sett till variationen i artens uppträdande. De flesta fynden gjordes i november vilket är normalt medan det var relativt många decemberfynd i år. Avsaknad av oktoberfynd har vi inte haft sedan tidigt 90-tal. [OB]

Lunnefågel *Fratercula arctica*

Samtliga: 2 ex str S Vinga 27.9 (Kent-Ove Hvass m fl). 1 ex str S Vinga 28.9 (Göran Darefelt m fl). 2 1K str S Kråkudden, Hönö 20.10 (Martin Oomen m fl). 1 ex str S Vinga 8.11 (Stefan Andersson m fl). 1 ex str S Vinga 25.11 (Claes-Göran Ahlgren m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 11.12 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex str S Kråkudden, Hönö 12.12 (Kenneth Olausson m fl).

Totalt 9 ex är en tangering av förra årets siffra och i linje med de senaste årens låga antal. Detta är sannolikt kopplat till de sämre häckningsframgångar som noterats hos flera lunnepopulationer och som troligen har en grund i minskning av tillgången på bytesfisk. [OB]

DUVOR-UGGLOR

Turkduvan håller sina ställningar och en turturduva noterades. På ugglefronten var det något av ett mellanår – men en långstannande hökuggla värmede medan hornugglans kräftgång som häckfågel fortsatte.

Skogsduva *Columba oenas*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 ex sp Fridhem 18.2–13.8 (Per Lundgren). 1 ex sp Flaterna, Årekärr 10.4 (Jan Wahlberg). 1 par Pileröd, Rödbo 4.5 (Tom Ekman). 1 ex sp Bokedalen, Jonsered 4.5 (Per Lundgren m fl). 1 ex sp Hög, Hisingen 9.5–14.6 (Tommy Järås). 1 par sp Kvillehed, Nordre älv 10.5 (Elon Wismén m fl). 1 ex sp Medicinareberget 12.5 (Olle Löfqvist m fl). 1 ex sp Ragnhildsholmen 31.5 (Nils-Erik Nilsson). 1 ex bobesök? Ellesbo 7.6 (Per Björkman).

Vinter: 4 ex Uppegården, Säve 14.12 (Johan Svedholm).

Höga antal: 40 ex str SO Kippholmen, Björlanda 26.10 (Magnus Persson).

Nio revir är i paritet med förra årets rapporter och en relativt låg siffra sett till de senare åren. 2011 och 2012 rapporterades tolv respektive 14–15 revir. Inga större rastande flockar noterades i år men en flock på 40 ex sågs sträcka SO vid Kippholmen den 26 oktober. [OB]

Ringduva *Columba palumbus*

Höga antal: 7 850 ex str S Välen 13.10 (Tina Widén m fl). 6 830 ex str S Götaledstoppen 11.10 (Johan Svedholm). 5 902 ex str S Västra begravningsplatsen 11.10 (Stefan Svensson).

SMITTEN-BEVAKNING NÅGON?

Sedan den kontinuerliga sträckbevakningen vid Smithska udden slutade ser vi i stort sett aldrig femsiffriga antal av ringduva längre, vilket inträffade flertalet gånger vid denna i särklass bästa lokal för duvsträcket. Årets sträcktoppar den 11 och 13 oktober är relativt höga för området i övrigt och det hade förstås varit högst intressant att veta hur antalet vid Smithska udden såg ut dessa dagar. [OB]

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Häckningar: 1 par Toleredsbogen (Jörgen Arvidsson). Troliga häckningar: 1 par Bjurslätt, Hisingen (Johan Svedholm). 3 par Kungsladugård (Johan Ennerfelt m fl). 1 par Bagaregården (Göran Cederholm). 1 par Mossen, Hönö (Bo Brinkhoff m fl). **Fynd under häckningstid:** Observationer från 26 lokaler i Göteborgs kommun, 1 lokal i Mölnåls kommun, 1 lokal i Härryda kommun och 9 lokaler i Öckerö kommun.

Höga antal: 82 ex Sandarna 9.11 (Stefan Svensson).

Endast en konstaterad häckning finns rapporterad i år. Antalet lokaler med observationer under häckningstid är dock högre än tidigare år och det finns ingenting som talar för att populationen är på nedgång. Antalet konstaterade häckningar varierar ganska kraftigt mellan åren och är troligen primärt en effekt av variationer i rapporteringsfrekvensen. Högstanoteringen är däremot ganska normal och som vanligt ses höga antal uteslutande i området Kungsladugård–Sjöbergen. [OB]

Turturduva *Streptopelia turtur*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 21.5 (Ola Wennberg).

Tjugonionde fyndet för rapportområdet men blott det sjunde under 2000-talet vilket är i linje med artens negativa trend i Europa. Maj är den bästa turturduvemånaden med totalt nio fynd följt av juni med sju fynd av arten. [OB]

Berguv *Bubo bubo*

Häckningar: Totalt åtta revir varav tre lyckade häckningar och minst sex flygga ungar (Peter Strandvik).

Ett något bättre resultat jämfört med de senaste åren. Man kan säga att populationen är skör men stabil i Göteborgsområdet, där antalet revir pendlat mellan fyra och åtta stycken de senaste tio åren. I Bohuslän, där den största delen av den västsvenska populationen finns, är beståndet relativt stabilt med upp mot 50 revir. [MO]

Hökuggla *Surnia ulula*

Samtliga: 1 ex Hisingsparken 1.1–8.3 (Göran Gustavsson m fl).

Hökugglan vid Gunnestorps mosse i Hisingsparken upptäcktes redan under fjolårets sista dagar. Den etablerade ett vinterrevir i parken och sågs dagligen i sammanlagt 68 dagar och kvalificerar därmed in sig som den mest långstannande hökuggla som vi haft i Göteborgsområdet.

[MO]

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Samtliga: 1 ex sp Klippans naturreservat 4.3–5.4 (Martin Oomen m fl). 1 ex Hisingsparken 26.10 (Per Lundgren m fl). 1 ex Säteriet, Råda 14.11 (Johannes Löfqvist).

Sammanlagt tre fynd under året. Eftersom det inte förekom några invasionsrörelser under hösten så får det betecknas som ett ganska normalt uppträdande av denna karismatiska uggleart.

[MO]

Hornuggla *Asio otus*

Samtliga: 1 ex Stora Amundö 8.4 (John Karlsson Rolander). 1 ex Hög, Hisingen 25.4 (Tommy Järås). 1 ex Stora Rävholmen, Gbg:s södra skärgård 30.10 (Gösta Olofsson). 1 K Lindholmen, Hisingen 30.10 (gmn Tommy Järås).

**HÄCKAR
INTE
LÄNGRE**

Kräftgången fortsätter för hornugglan. Detta var tredje året i följd utan några rapporterade häckningar. Arten får nog snart betraktas som utgången som regelbunden häckfågel inom rapportområdet. I Bohuslän däremot rapporterades det om minst 27 ungfåglar, det högsta antalet för 2000-talet, så nog finns det hopp om att vi ska kunna få hornugglan åter som häckfågel i framtiden. Hornugglan från Lindholmen hade flugit på ett fönster och fick rehabiliteras på Hög där den senare kunde släppas ut den 16 november.

[MO]

Jorduggla *Asio flammeus*

Samtliga: Vinter: 1 ex Hönö 18.1 (Håkan Muller). 1 ex Stora Rävholmen, Gbg:s södra skärgård 3.12 (Gösta Olofsson). Vår: 8.3–9.5 gjordes 13 fynd av lika många exemplar. Höst: 8.10–23.11 gjordes 8 fynd av 9 exemplar.

Ett normalår både vad det gäller fyndbild och antal individer. Det enda avvikande var att sommarfynd uteblev för första gången sedan 2011.

[MO]

NATTSKÄRRA–HACKSPETTAR

Glädjande gjordes det första fyndet på många år av biätare, och året bjöd på flera övervintrande kungsfiskare. Bland spettarna var nog den största överraskningen att den tretåiga hackspetten lyste med sin frånvaro vid Klippans naturreservat.

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Häckningar: Fynd under häckningstid: Sammanlagt ca 50 ex sp på 30 lokaler under perioden 22.5–17.7. Höga antal under häckningstid: 5 ex Ånggårdssjöarna 11.6 (Johan Svedholm). 5 ex sp 18.6 Orremossen, Vättlefjäll (Lars Erik Norbäck).

Övriga fynd: 1 honfärgad Vrångö 6.9 samt 11.9 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Brunnsbo 7.9 (Per Lundgren m fl).

Efter fjolårets dipp med endast 36 spelande skärror är årets siffra på drygt 50 ex på en mer normal nivå. Arten är spridd över hela rapportområdet och variationen i antalet fynd beror nog främst på hur bra lyssningsvädret är under försommaren. Två fynd gjordes i september månad vilket aldrig inträffat tidigare. Fyndet på Vrångö får anses vara en och samma individ även om det var fem dygn mellan observationerna.

[MO]

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Samtliga: Vinter/vår: 1 ex Jonsered, Sävåns dalgång 1.1–5.3 (Gun Andersson m fl). 1 ex Torslandaviken 11.1–1.2 (Ola Wennberg m fl). 1 ex Sävåns mynning 21–25.1 (Per Lundgren m fl). Höst/vinter: 1 ex Torslandaviken 31.8–25.12 (Magnus Persson m fl). 1 ex Fiskhamnen 14.9 (Tina Widén m fl). 1 ex Välen 23.9–7.10 samt 31.10 (Jan Krantz m fl). 1 ex Hovås småbåtshamn 2.12 (Christer Cederfalk).

Under januari–februari sågs tre olika övervintrande kungsfiskare på för arten typiska lokaler. Inga fynd gjordes däremot under häckningstid, och man får nu gå fem år tillbaka i tiden till 2009 för att hamna på ett år då arten konstaterades häcka i rapportområdet.

[MO]

Biätare *Merops apiaster*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 25.5 (Per-Erik Hagström m fl).

Återigen gästades Torslandaviken av denna celebra gäst. Senast det begav sig var 2007 då två fynd gjordes i rapportområdet, och även den gången gjordes alltså det ena fyndet i Torslandaviken. Årets fynd var det sjätte fyndet av arten i Göteborgs rapportområde.

[MO]

Göktyta *Jynx torquilla*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 ex sp Torslandaviken 16.5 resp 7.6 (Magnus Persson). 1 ex sp Horssjön 19.5 (Ingemar BE Larsson). 1 ex sp Björkö 19–24.5 (Peter Hamrén). 1 ex sp Rådasjön 5.6 (Barbro Björkman). 1 ex sp Sisjön 5.7 (Ingemar BE Larsson). 1 ex sp Tulebo äng, Källered 7.7 (Fredrik Spak).

Efter två år i rad med konstaterade häckningar så blev det i år inga fynd med några högre häckningskriterier. Antalet fynd brukar fluktuera en hel del mellan åren. Trenden är annars att tytan långsamt men säkert ökar i Sverige, och med anledning av detta plockas den även bort från den nationella rödlistningen 2015.

[MO]

**Tidernas mest långstannande
hökuggla i rapportområdet.
Hisingsparken, 25 februari.**

Bild: SVEN LINDER

**Övervintrande berglärka.
Torslanda golfbana, 19 januari.**

Bild: BERTIL CARLSSON

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Häckningar: 1 par Göteborgs botaniska trädgård (Bengt Adamsson).
Fynd under häckningstid: Ropande/revirhävande rapporterades på minst 42 lokaler under mars–juli.

Endast en konstaterad häckning. Antalet konstaterade häckningar skiljer sig åt mellan åren och det är ofta tillfälligheter som avgör om man hittar en häckning eller ej. Antalet revirhävande spettar är något lägre än de normala 45–50 spelande fåglar som brukar rapporteras.

[MO]

LÄRKOR–STRÖMSTARE

Årets guldorn utgörs av områdets andra rostgumpsvala som gästade Öckerö i maj. Dessutom var hösten ovanligt bra för diverse genomsträckande piplärkor med hela tre större och cirka 50 rödstrupiga piplärkor. Övervintrande berglärkor fanns också åter i området kring Torslandaviken – något vi gärna vänjer oss vid.

Trädlärka *Lullula arborea*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** 2 ex sj Nödsjön, Vättlefjäll 24.3 (Lars Erik Norbäck). 1 ex sj Örrekulla industriområde 21.4 (John Eric Thore). 1 ex Rörmosse, Delsjöområdet 26.4 (Martin Oomen). 1 ex sj Rambo mosse, Råda 3.5 (Per-Anders Svensson). 1 ex sj Bråta-skogen, Råda 24.5 (Johannes Löfqvist m fl). 1 ex sj Ljungheden, Änggårdsbergen 30.5 (Robert Paepke).

Vinter: 1 ex Vargö 25.12 (Jan Mogol).

Arten noterades på bara sex lokaler under häckningstid vilket är oroväckande lågt. I det lilla rapportmaterialet kan man misstänka att en sjunkande trend följer sig – i början av 2000-talet noterades arten vid över tio lokaler de flesta år, men sedan 2008 har vi bara haft två år med tio lokaler eller fler.

[MR]

Sånglärka *Alauda arvensis*

Häckningstid: Ca 140 sjungande individer.

Även om Artportalen inte är det bäst lämpade verktyget för att följa en vanlig art som sånglärka, fortsätter vi att i publicera en totalsumma för sjungande individer under året. Fortsätt att räkna och rapportera sjungande sånglärkor! Rapportmaterialet är inte tillräckligt för att dra slutsatser om populationens utveckling, men varje rapport är värdefull ur naturvårdssynpunkt eftersom vi vet att arten minskar.

[MR]

Berglärka *Eremophila alpestris*

Samtliga: **Vinter/vår:** Upp till 5 ex Torslandaviken 1.1–14.4 (Bengta Ragnewall m fl). **Höst/vinter:** 1 ex str S Brudarebacken, Göteborg

3.10 (Leif Andersson m fl). Upp till 3 ex Torslandaviken 1.11–31.12 (Christer Fält m fl). 1 ex förbifl Vargö 30.11 (Jan Mogol).

Tre vintrar i rad har nu berglärkor övervintrat i området kring Torslanda golfbana och mudderdammen vid Torslandaviken. Det har gett svältfödda Göteborgsskådare goda möjligheter att få se dessa lärkor som endast bjöd på ströfynd åren 2005–2011. Dessförinnan var Arendalsudden en stabil övervintringslokal under några år.

[MR]

Backsvala *Riparia riparia*

Häckningar: Minst 10 aktiva bohål Bråta, Råda (Elon Wismén). Ca 40 aktiva bohål Angeredsverken (Håkan Thorstensson). Ca 5 par Hökåla (John Thulin). 7 bohål Hultet, Björketorp (Elon Wismén m fl). Ca 130 bohål, de flesta aktiva, Vikans stenbrott (Peter Strandvik).

Kolonin i Torslandaviken var aktiv. Även om listan med aktiva backsvalekolonier har varit ganska lång i de senaste fågelrapporterna, är det osäkert hur det går för våra backsvalor. Nationellt har arten minskat kraftigt, och man kan ana att antalet häckande par minskar i de flesta av våra kolonier.

[MR]

Ladusvala *Hirundo rustica*

Sena fynd: 1 ex Vrångö 20.10 (Tina Widén). 1 ex str S Skalmared, Landvetter 26.10 (Elon Wismén). 1 ex Mölnlycke 28.10 (Jalle Hiltunen).

Tre ovanligt sena fynd. En fenologiskt medveten ladusvala ser till att ha lämnat landet innan mitten av oktober, men avvikelser är ändå inte helt ovanligt. I vårt rapportområde finns det till och med ett antal novemberfynd.

[MR]

Rostgumpsvala *Cecropis daurica*

Samtliga: 1 ad Brevik, Öckerö 21.5 (Bo Brinkhoff).

Andra fyndet för Göteborgsområdet, det första gjordes vid Torslandaviken i början av maj 2005. Fågeln drog dock söderut och försvann snabbt. Fyndet faller väl in i den nationella fyndbilden – en förkrossande majoritet av fynden görs i maj.

[MR]

Större piplärka *Anthus richardi*

Samtliga: 1 ex str S Hyppeln 11.9 (Roger Eskilsson m fl). 1 ex Torslandaviken 11.9 (Magnus Persson). 1 ex. Lökholmen, Gbg:s södra skärgård 11.10 (Lars Davidsson).

Större piplärka har noterats årligen i området sedan 2002. Med årets observationer inräknade har det totalt gjorts 32 fynd, varav hela tio fynd är från de senaste tre åren. Endast ett av fynden har gällt fler än en individ, nämligen två exemplar som sågs tillsammans på Stora Amundö under ett par dagar hösten 2006.

[SS]

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Samtliga: Vår: 1 ex Torslandaviken 13.5 (Fredrik Spak). Höst: Sammanlagt ca 50 ex 31.8–3.10. 📅 **Månadsfördelning:** Augusti 1 ex, september 48 ex, oktober 1 ex.

Liksom föregående år uppträdde arten ovanligt talrikt under höststräcket och totalsumman på cirka 50 ex är den näst högsta någonsin, endast slagen av 2013 då cirka 69 ex noterades. En observation gjordes även under vårsträcket vilket inte görs varje år. Detta var det åttonde vårfyndet under 2000-talet av vilka sju har gjorts under perioden 3–14 maj. Årets observation stämmer därmed väl in i fyndbilden. [SS]

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Samtliga: 1 ex Galterö 24–26.2 (Uno Unger m fl).

Vattenpiplärkan fortsätter att vara en trogen gäst vintertid i området och även om antalen är tydligt lägre jämfört med hur det såg ut för tio år sedan har arten observerats med 1–2 ex årligen sedan 2006. Toppåret 2004 noterades närmare 15 ex i området då bland annat en flock på 5 individer höll till i Torslandaviken. [SS]

Gulärkla *Motacilla flava*

Häckningar: 11 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl). Troliga häckningar: Ytterligare 3 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl). 1 par Lilla Oxhagen, Hisingen (Tommy Järås). Fynd under häckningstid: 1 ex Ingebäck, Hisingen 4.6 (Johan Svedholm). 1 ex Amhult, Torslanda 6.6 (Per Björkman m fl). 1 ex sj Utbyfältet, Göteborg 7.6 (Mikael Forsman). 1 ex Viken, Hisingen 9.6 (Magnus Rahm). 1 ex Lerbäck, Säve 14.6 (Benga Ragnewall). 1 ex Öxnäs, Säve 18.6 (Bo Brinkhoff m fl).

Sena fynd: 1 ex str S Välen 2.10 (Hans Börjesson). 1 ex Torslandaviken 2.10 (Niklas Aronsson). 1 ex str S Slottsskogen 6.10 (Magnus Eriksson m fl).

Det häckande beståndet i Torslandaviken verkar relativt stabilt eller rentav något ökande gentemot tidigare år. I övrigt glest med rapporter från övriga kända häckområden längs Göta och Nordre älv för den hotade och minskande sydliga gulärklan. Det är dock inte otroligt att detta åtminstone till viss del beror på bristande rapportering. Tre oktoberfynd är anmärkningsvärt, endast några få oktoberfynd har tidigare gjorts i rapportområdet, senast 2008. [JS]

Forsärkla *Motacilla cinerea*

Häckningar: 1 par Eriksbo, Angered (Peter Keil m fl). 1 par Jonsereds fabriker, Sävåns dalgång 📅 (Lennart Hjalmarsson m fl). 1 par Grevedämnet, Mölndal (Jan Tallnäs m fl). 1 par Mölndalsån, Mölnlycke (Elon Wismén).

Vinter: Januari–februari: 1–2 ex Ryaverket 5.1–12.2 (Per Björkman m fl). 1 ex Sävåns mynning 23–26.1 (Stig Fredriksson m fl). 1 ex Hinsholmskilen, Göteborg 17.2 (Kicki Westman m fl). December: 1 ex

Kvibergs kyrkogård, Göteborg 9.12 (Roger Eskilsson). 1 ex Ryaverket 12–20.12 (Johan Svedholm m fl). 1 ex Nya Varvet 31.12 (Mårten Sjöstedt).

Fyra konstaterade häckningar är något mindre än normalt, men det föreligger helt säkert ett relativt substantiellt mörkertal av arten, som kan bosätta sig vid småbäckar i skogsmark som sällan besöks av ornitologer. Vinterfynden är däremot något fler än normalt, men arten övervintrar årligen i rapportområdet i låga antal. [JS]

Sädesärkla *Motacilla alba*

Vinter: Januari–februari: 1 2K Gröna vallen, Kungsladugård 25.1–8.3 (Magnus Persson m fl). 1 ex Hindås 17.2 (Simon Bäck). December: 1 ex Stora Amundö 8.12 (Uno Unger). 1 1K Hildedals industriområde, Hisingen 10–21.12 📅 (Jan Hellström m fl).

PØLSE-ÅRLAN

Tre vinterfynd av sädesärkla är ett relativt högt antal, under 2000-talet har vinterfynd gjorts med mellan noll och fyra exemplar, undantaget 2001 då närmare tio vinterfynd gjordes. Det är symptomatiskt att båda de långstannande fåglarna tycktes ha problem med en vinge, vilket förhindrade deras normala flyttning. Dessa två fåglar gynnades av det förhållandevis milda väderläget (i synnerhet under december) samt det faktum att de valt att parkera sig vid en fågelmatning (Gröna vallen) respektive en Pølsemannenvagn (Hildedal). [JS]

Strömstare *Cinclus cinclus*

Häckningar: 1 par Grevedämnet, Mölndal (Lars Persson m fl). 1 par Sävåns dalgång, Jonsered (Jalle Hiltunen m fl). 1 par Lärjeå, Angered (Peter Keil m fl). Fynd under häckningstid: 1 ex sj Lärjeåns dalgång, Linnarhult 28.3 (Martin Oomen). 2 ex sj Lärjeåns dalgång, Göteborg 28.3 (Martin Oomen). 1 ex Grönhult, Hindås 1.4 (Kåre Ström).

Tre konstaterade häckningar, och ytterligare ett antal fynd under häckningstid som säkerligen rör verkliga häckningar visar att strömstaren trots färre häckningsfynd under ett par år ändå verkar stabil i området. Till skillnad från förra och förrförra året finns i år nämligen häckningsfynd från de tre större vattendragen i rapportområdets östra delar (Mölndalsån, Sävåns och Lärjeå) där arten har häckat sedan länge. Det ligger nära till hands att anta att de sämre resultaten från 2012 och 2013 främst beror på bristande rapportering. [JS]

TRASTFÅGLAR

Ring, ring! Telefonterror? Nej, det var bara en fenomenal ringtrastvår följd av en lika fenomenal ringtrasthöst. Blåhakarna var det sämre med, men våra häckande svarta rödstjärtar hänger sig troget kvar.

Näktergal *Luscinia luscinia*

Häckningar: Fynd under häckningstid: Sammanlagt noterades ca 105 jungande individer i rapportområdet.

En liten återhämtning från förra årets bottenresultat på 95 jungande fåglar. Fynden har följande geografiska fördelning i kärnområdena: Hisingen 55 ex, Norra skärgården 36 ex, Södra skärgården 5 ex, Välen–Stora ån 4 ex, Sävåån 1 ex, Lärjeån 0 ex. Alltså fortsatt relativt magert i samtliga områden utom norra skärgården, där återigen en rekordsumma noteras. Denna trend har nu pågått några år, och får anses vara med sanningen överensstämmande, men svår att förklara. Möjligen kan ökad igenväxning förklara ökningen i Norra skärgården och ökad exploatering ha betydelse för nedgången på Hisingen, Välen–Stora ån, Sävåån och Lärjeån.

[JS]

Blåhake *Luscinia svecica*

Samtliga: Vår: 1 ex Galterö 14.5 (Lars Hellman). 1 hona Eklanda, Mölndal 18.5 (Per-Anders Svensson m fl).

Endast två vårfynd och inga höstfynd gör 2014 till det i särklass sämsta blåhakeåret under 2000-talet. Genomsnittssiffrorna för 2000-talet är nio vårfynd och tre höstfynd, och årets dåliga utdelning får sannolikt tillskrivas missgynnsamma väder- och vindförhållanden för denna utpräglade sydostflyttare som alltid varit betydligt sparsammare hos oss än i de östra delarna av landet.

[JS]

Svart rödstjärt × rödstjärt *Phoenicurus ochruros × phoenicurus*

Samtliga: 1 hane Krossholmen, Torslanda 11.7 (Bo Brinkhoff).

Andra fyndet av denna hybrid i rapportområdet. Det första rörde en 2K hane som sågs i Torslandaviken i april 2008. Dessa hybrider är inte sällan till förväxling lika östliga raser av svart rödstjärt varför försiktighet anbefalles vid bestämning av sådana! Möjligen har denna hybrid blivit vanligare under senare år, eller kanske bara mera uppmärksammas. Om det förstnämnda är fallet, är en tolkning att det skulle kunna bero på att rödstjärten i allt högre grad börjat häcka i typiska svart rödstjärtsmiljöer i industriområden, hamnar och dylikt, vilket torde öka risken för att sådana hybrider uppstår.

[JS]

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Häckningar: 1 par Donsö (Gösta Olofsson m fl). 1 par Björred, Landvetter (Elon Wismén m fl). 1 par Skarvikshamnen, Hisingen (Stefan Svanberg). Troliga häckningar: 1 par Sävååns mynning (Peter Keil m fl). Dessutom noterades arten på ytterligare 10 lokaler under häckningstid.

Övriga fynd: Vinter: 1 hane Lilla Kärrsvik, Öckerö 1.1 (Simon Bäck). 1 honfärgad Sävååns dalgång, Jonsered 12.11–3.12 (Ingemar BE Larsson m fl). 1 ex Torslandaviken 19.12 (Christer Fält). Vår: 1 honfär-

gad Brudarebacken 30.3 (Olof Armini m fl). 1 honfärgad Rörö 31.3 (Bo Brinkhoff m fl). 1 2K hane Kråkudden 25.4 (Ola Bäckman m fl). Höst: sammanlagt 16–17 fynd av 18–19 individer.

Tre konstaterade häckningar och säkert ytterligare en handfull häckningar som döljer sig bland fynden under häckningstid visar att den svarta rödstjärten fortfarande verkar trivas ganska väl i våra skräpmarker, trots att många industriområden, bangårdar och liknande har drabbats av uppsnygningsiver. Det är dock fortfarande en bit kvar till artens fornstora dagar i början av 1980-talet, då cirka 25 par bedömdes häcka i Göteborgs hamnområde. Såväl vinter- som höstsummorna är för övrigt ovanligt höga.

[JS]

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*

Tidiga fynd: 1 hona Styrsö 13.4 (Lars Davidsson).

Fenologirekord med en dags marginal. Fyndet sammanföll med ett smärre inflöde av rödstjärtar även i andra delar av södra Sverige.

[JS]

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Sena fynd: 1 ex Torslandaviken 5.10 (Magnus Persson m fl). 1 1K Brudarebacken 11–12.10 (Mia Wallin m fl). 1 ex Välen 12.10 (Jan-Olov Hammarlund).

Många eftersläntrande tropikflyttare sågs denna höst, så även ett ovanligt stort antal buskskvättor i oktober.

[JS]

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

Samtliga: 1 1K hane Välen, Göteborg 3–29.10 (Oscar Berkefalk Westman m fl). 1 hane Torslandaviken 5.10 (Magnus Persson m fl).

Sjätte året i rad som arten rapporteras från Göteborgsområdet, och totalsumman uppgår nu till 30 fynd varav, inklusive årets fynd, åtta är gjorda i oktober månad. De allra flesta fynden görs under våren, och då i synnerhet i april.

[JS]

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Sena fynd: 1 ex Rörö 13.11 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Torslandaviken 15–18.11 (Bo Sobéus m fl).

Novemberfynd av stenskvätta är ovanliga och långt ifrån årliga och årets två fynd är därför anmärkningsvärda. Det förbleknar dock i jämförelse med 2011, då arten hade ett rekorduppträdande utan motstycke under senhösten och hela 17 stenskvättor sågs i november.

[JS]

Ringtrast *Turdus torquatus*

Samtliga: Vår: Sammanlagt ca 135 ex 3.4–12.5. Höst: 1 1K Brudarebacken 18.9 (Leif Andersson). 3 ex str S Brudarebacken 29.9 (Len-

↖
Backsvaleåterväxt.
Torslandaviken, 28 juli.
Bild: LENNART HANSSON

↑
Rastande rödstrupig piplärka.
Stora Amundö, 8 september.
Bild: STEFAN SVANBERG

↗
Den korvsugne sädesärlan.
Hilledals industriområde, 13 december.
Bild: JAN-ÅKE NORESSON

↓
Häckande forsärla vid boet.
Jonsered, 6 maj.
Bild: LEIF JONASSON

nart Alpmän). 1 1K Tjälleviks mosse, Hönö 10–11.10 (Peter Hamrén m fl). 4 ex str S Götaledstoppen, Hisingen 11.10 (Johan Svedholm). 1 honfärgad Björkö 11.10 (Klas Rådberg m fl). 1–2 honor Västra begravningsplatsen 18–20.10 (Stefan Svensson). 1 ad hane Kortedala 18.10 (Ola Dahlbom). 1 ex Rörö 19.10 (Mattias Pozsgai). 1 hane Björlanda kile 29.10 (Bo Nilsson). 1 ex Torslandaviken 29.10 (Håkan Thorstensson). 1 ex str S Brudarebacken 25.11 (Jan-Åke Noresson).

Ringtraståret 2014 blev något i hästvåg, till att börja med bjöd det på den högsta vårsumman sedan det legendariska rekordåret 1988, då hela 170 ringtrastar sågs under våren. När man trodde att det inte kunde bli bättre så pulveriseras dessutom formigen tidigare höstrekkord (12 ex 2012) då hela 17 höstringtrastar sågs. Novemberfågeln utgör dessutom ett präktigt fenologirekord med 17 dagar tillgodo. [JS]

Taltrast *Turdus philomelos*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Stora Amundö 15–20.1 (Uno Unger m fl). 1 ex Hisingsparken 16.1 (Magnus Salmi). 1 ex Rörö 14.2 (Bo Brinkhoff m fl). 1 ex Brännö 18.2 (Lars Hellman). **December:** 1 ex Torslandaviken 9–28.12 (Ola Wennberg m fl). 1 ex Lagmansholmen 13.12 (Roger Eskilsson). 1 ex Hills golfbana, Mölndal 13.12 (Lars Eric Rahm). 1 ex Gräskär, Askim 14.12 (Conny Palm). 1 ex Brännö 27.12 (Ulf Lindell).

Hela nio vinterfynd är ett mycket högt antal, kanske beroende på de milda vintermånaderna. Under 2000-talet har antalet vinterfynd legat mellan ett och tolv exemplar. [JS]

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

Häckningar: 1 par Hårssjön (Jan-Åke Noresson m fl). 1 par Lilla Oxhagen, Hisingen (Tommy Järås m fl). 1 par Trolldalen, Torslanda (Bengt Jalsborn). **Fynd under häckningstid:** 1 ex sj Storås, Angered 8.5 (Conny Palm m fl).

Vinter: Januari–februari: Sammanlagt ca 32 ex. **December:** Sammanlagt ca 26 ex.

Relativt höga vintersiffror, vilket sannolikt får tillskrivas de milda vintermånaderna. Även om arten troligen har en liten och gles häckpopulation i rapportområdet så konstateras häckningar långt ifrån årligen. Årets tre säkra häckningar är säkerligen rekord och kan jämföras med att det tidigare under hela 2000-talet endast har konstaterats två häckningar. [JS]

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Vargö 25.1 (Jan Mogol). 2 ex Balltorp, Mölndal 24–25.2 (Ivar Ivarsson m fl). 1 ex str N Brudarebacken 27.2 (Jon Håkansson). 1 ex Lagmansholmen 27.2 (Mats Raneström). 1 ex Kornhalls färjeläge, Säve 28.2 (Peter Strandvik). **December:** 1 ex Nya Varvet 2.12 (Albin Thorsson). 1 ex Götaledstoppen, Hisingen 4.12 (Christer Fält). 1 ex Galterö 9.12 (Osborne Lindberg m fl). 1 ex Torslanda golfbana 15.12 (Christer Fält).

Vinterfynd av dubbeltrast är nästan årligen förekommande, men efter att ha uteblivit helt under 2013 är arten nu tillbaka i stor stil med nio vinterfynd av tio individer, vilket faktiskt är den högsta summan under 2000-talet, undantaget trastinvasionsvintern 2009–2010. [JS]

SÅNGARE

Sångaråret hade höjdpunkter som tajgasångarrekord och fynd av hög-, lund-, och busksångare, men också svackor i form av ett uselt gräshoppsångarresultat. Dessutom exceptionella novemberfynd av både ärt- och törnsångare.

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Häckningar: **Fynd under häckningstid:** Sammanlagt ca 30 sjungande individer under april–juli.

GRÄSLIGT MAGERT

Trettio sjungande gräshoppsångare är det sämsta resultatet sedan 2006, då lika många rapporterades. Under åren 2006–2013 har antalet legat mellan 41 och 54 individer. Frågan är om det rör sig om en reell beståndsminskning eller om det är skådaraktiviteten /rapporteringsfrekvensen som fallerar? 25 av fåglarna är hörda på Hisingen, vilket även det är betydligt lägre än vanligt. [JS]

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

Samtliga: 1 ex Vrångö 23.5 (Tina Widén m fl). 1 ex sj Lexby, Björlanda 31.5–10.6 (John Fjortoft Karlsen m fl).

Med årets observationer föreligger nu nio fynd i rapportområdet av denna östliga nattsångare. Båda fynden är relativt tidiga; Vrångöfyndet är fenologirekord med en dryg vecka, och Björlandafågeln tangerar tidigare fenologirekord, som innehas av ett fynd i Välen 2002. [JS]

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Sena fynd: 1 ex Torslandaviken 7.9 (Stefan Andersson m fl). 1 ex Björkö 9.9 (Peter Hamrén). 1 ex ringmärkt Sudda, Hönö 12.9 (Björn Zachrisson).

Som vanligt görs enstaka septemberfynd av kärrsångare, och som vanligt utgörs en del av dessa av fåglar fångade i samband med ringmärkning. Dock har antalet rena fältfynd ökat på senare år, vilket kan ha att göra med ökad fältbestämningskunskap och medvetenhet om artens uppträdande. [JS]

Höksångare *Sylvia nisoria*

Samtliga: 1 1K Tjälleviks mosse, Hönö 12.8 (Hans Zachrisson). 1 1K ringmärkt Sudda, Hönö 13.10 (Björn Zachrisson m fl).

Höksångaren verkar observeras oftare och oftare höstetid hos oss medan arten minskat kraftigt som häckfågel i Bohuslän (där den häckande populationen är så gott som helt utplånad) och Norge. Hur hänger detta ihop? En förklaring kan vara att de ungfåglar som når oss under höstarna kommer från östliga populationer, och i så fall kanske längre öst-
[JS]
 erut än de som finns i sydöstra Sverige. Under hösten 2014 sågs ovanligt många höksångare längs Västkusten och i västra Mellansverige, och med tanke på att så många upptäcktes på udda lokaler i inlandet i exempelvis Dalarna och Jämtland kan det misstänkas att mörkertalet var mycket stort. I rapportområdet föreligger nu 18 fynd av arten, varav 14 är gjorda under hösten.

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Sena fynd: 1 ex Hummerviken, Öckerö 21–26.11 (Hans Zachrisson m fl).

Ett exceptionellt sent fynd. Det sena datumet i kombination med att fågeln upplevdes som ovanligt brun, långt upp i nacken, skulle möjligtvis kunna indikera att fågeln hade ett östligt ursprung.
[JS]

Törnsångare *Sylvia communis*

Sena fynd: 1 ex Nordstaden, Göteborg 5.11 (Bo Brinkhoff m fl).

Liksom av ärtsångare gjordes även ett extremt sent fynd av törnsångare denna höst. Detta var det tredje novemberfyndet under 2000-talet av denna art som normalt lämnar oss i mitten av september. Fågeln höll till mitt i stan, vid Kronhusbodarna.
[JS]

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Sena fynd: 1 ex Johanneshus, Askim 2.10 (Jan Wahlberg).

Fjortonde oktoberfyndet under 2000-talet. Arten lämnar i allmänhet våra breddgrader i första halvan av september.
[JS]

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*

Samtliga: 1 ex sj Ersdalen, Hönö 9–12.6 (Magnus Rahm m fl).

Hurra! Jubileum! Lundsångare fyller härmed tjugo fynd i rapportområdet, och det med ett fynd som är extremt typiskt såväl tidsmässigt (början av juni) som geografiskt (skärgården).
[JS]

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Samtliga: 1 ex Svärttjärn, Härryda 20.9 (Håkan Thorstensson). 1 ex Skogen, Mölnlycke 23.9 (Pär Lydmark). 1 ex Delsjöområdet 27.9 (Hans Börjesson m fl). 1 ex Backaplan, Hisingen 5.10 (Håkan Arons-son). 1 ex Slottsskogen 12–13.10 (Tina Widén m fl). 1 ex Gullberg-sån, Stampen 14–15.10 (Mikael Forsman m fl).

Ett exceptionellt bra år för denna östliga vagrant. Sex fynd innebär rekord för rapportområdet (tidigare rekordnotering var fem fynd 2005) och justerar upp totalsumman till 32 fynd. Arten har nu varit årligt förekommande sedan 2010. Tidpunkterna är typiska, samtliga fynd i rapportområdet har gjorts under perioden 9 september–26 november. Se vidare separat artikel på sidan 6.
[JS]

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Vinter: Januari–februari: 1 ex Hönö kyrkogård 4.1 (Bengt Karlsson). 1 ex Torslandaviken 10–20.1 (Stefan Svanberg m fl). 1 ex Arendalsudden 18.1 (Ivar Ivarsson). 1 ex Slingan, Hönö 19.1 (Bengt Karlsson). **December:** 1 ex Torslandaviken 2.12 (Håkan Thorstensson). 1 ex Utbyfältet 6.12 (Lennart Strömberg). 1 ex Vrångö 13.12 (Stefan Svanberg). 1 ex Torslandaviken 23.12 (Lars Persson). 1 ex Skintebo hamn, Askim 27.12 (Jan Mogol).

SAFTIG SUMMA

Nio vinterfynd av gransångare är en saftig rekordsumma, även om viss dubbelräkning möjligen kan förekomma i Torslandaviksområdet. Tidigare högstannotering gällde sex fynd 2009, och årets rekordsumma torde tillskrivas de milda vintermånaderna, vilka sannolikt var snälla mot dessa små insektsätare.
[JS]

FLUGSNAPPARE–STARAR

Två fynd vardera av mindre flugsnappare och sommargylling vilket är i linje med de senaste årens uppträdande. Precis som i fjol gjordes ett skärgårdsfynd av en ung rosenstare, den här gången på Galterö.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Samtliga: 1 ex sj Mossens idrottsplats, Göteborg 23.5 (Per-Anders Svensson m fl).

Efter fjolårets rekord på hela tolv fåglar är vi i år tillbaka till det normala uppträdandet med enstaka fynd. Tidsmässigt är årets fågel ett högst normalt vårfynd.
[OB]

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Häckningar: Uppskattningsvis ca 10 par Torslandaviken 15.5–6.7 (Stefan Svanberg m fl). **Fynd under häckningstid:** 2 par Härssjön 1.4 (Ove Ferling). Upp till 30 ex Torslandaviken 4.4–23.8 (Ola Wennberg m fl). 1 ex Mossen, Hönö 7.4 (Bo Brinkhoff). 2 ex Kippholmen, Björlanda 1.6–21.7 (Bo Brinkhoff). Upp till 4 ex Sudda, Hönö 15.6–8.8 (Bengt Karlsson m fl).

Höga antal: 40 ex Torslandaviken 11.10 (Magnus Persson). 25 ex Kippholmen, Björlanda 21.10 (Bo Brinkhoff m fl).

2014 var ett exceptionellt gott år för arten i Torslandaviken. Området är välbesökt och en uppskatt-

ning ger att minst tio par bör ha gått till häckning. Höga antal fanns inom området under hela häckningsperioden. Utöver Torslandaviken var uppträdandet sparsamt under häckningstid men häckning kan mycket väl ha skett i alla fall på Hönö och vid Kippholmen.

[OB]

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Samtliga: 1 ex sj Stora Amundö 18.5 (Andreas Hagström m fl). 1 2K hane sj Askesby, Säve 26.5 (Lennart Larsson).

Nu har sommargyllingen varit årlig sedan 2008 i rapportområdet. I år föreligger två tidsmässigt typiska fynd från de fina gyllingmarkerna vid Askesby och Stora Amundö.

[PB]

Törnskata *Lanius collurio*

Häckningar: 1 par Slättås, Delsjöområdet (Martin Oomen m fl). 1 par Källered (Bengt Hallberg). 1 par Harås, Björketorp (Mats Eriksson). 1 par Galterövägen, Brännö (Peter Strandvik m fl). 2 par Torslandaviken (Magnus Persson m fl). 1 par Hårssjön (Leif Andersson m fl).

Sju säkra häckningar noterades i år, och därutöver minst 15 revir, vilket ger 22 par av törnskator i området. Det är endast två färre än förra året då det bedömdes att täckningen varit god på grund av inventeringsarbetet med fiskgjuisar.

[PB]

Varfågel *Lanius excubitor*

Samtliga: Vinter/vår: Sammanlagt 27–30 ex 1.1–27.4. Höst/vinter: Sammanlagt 43–51 ex 12.9–31.12.

Antalen för vinter/vår är relativt låga. Siffrorna förklaras dock av hösten 2013, då antalen var lägre än normalt. Sommarens häckning verkar dock ha varit god även för varfågeln eftersom antalen då ligger över medel. Det stämmer väl överens med arter som fjällvråk och stenfalk som brukar ha liknande fyndbild som varfågeln.

[PB]

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 1 ex Håle dal 8.3 (Freddy Persson). 1 ex Hög, Hisingen 10.3 (Tommy Järås). 1 ex Högen, Källered 16.3 (Bengt Hallberg). 2 ex Björnaråsen, Partille 10.5 (Ingvar Björhall). 1 ex Fjälltorpet, Partille 16.5 (Ingvar Björhall). 1 ex Stentjärnarna, Landvetter 18.7 (Conny Palm). 1 ex Wendelsberg, Mölnlycke 26.7 (Fredrik Andersson).

Inga rapporter om häckningar har kommit in under året, och endast vid den normalt nötkråkesäkra lokalen Björnaråsen i Partille noterades två fåglar. Vi får dock anta att det inte är så illa ställt med dessa skygga fåglars häckning som det verkar, för under sensommaren och den tidiga hösten observerades lokala rörelser av nötkråkor i rapportområdets östra delar.

[PB]

Svartkråka *Corvus corone corone*

Samtliga: Vår: 1 ex Askim 5.1 (Silke Klick m fl). 1 ex Galterö 12.3 (Roger Eskilsson). 1 ex Brudarebacken 24.3 (Leif Andersson m fl). 1 ex Välen 7.4 (Uno Unger). 2 ex Bärby 8.4 (Nils Abrahamsson). 1 ex Rådasjön 20.4 (Johannes Löfqvist). 1 ex Öckerö 23–26.4 Ola Wennberg m fl). 1 ex Torslandaviken 29.4–4.5 (Mathias Theander m fl). 1 ex Högsbo industriområde 21.5 (Johan Svedholm m fl). Höst: 2 ex Askim 18.8 (Silke Klick). 1 ex Välen 27.9 (Uno Unger m fl). 1 ex Majorna 16.10–14.12 (Elis Ölfvingson m fl). 1 ex Ryaverket 12.12 (Johan Svedholm). 1 ex Gullö 21–31.12 (Lars Gustafsson).

Totalt rör det sig om 12–16 individer i området, landskapsvis fördelade på 9–13 ex i Västergötland och 2–3 ex i Bohuslän. Hybrider med gråkråka ses regelbundet så förmodligen sker samhäckning i rapportområdet.

[PB]

Rosenstare *Pastor roseus*

Samtliga: 1 1K Galterö 14.8 (Ola Wennberg m fl).

För andra året i rad sågs en ung rosenstare i södra skärgården. 2013 sågs en på Vrångö och i år var det Galterös tur att få ett besök. Det var Galterös tredje fynd av rosenstare, de tidigare fynden består av en ungfågel som sågs den 17–18 augusti 2003 och en adult hane som observerades den 26 juli 2004.

[PB]

FINKAR – FÄLTSPARVAR

Fjölårets stora bändelkorsnäbbsinvasion spillde över även på detta år, Gulhämpling uppträdde med såväl vår- som höstfynd. Färre fynd än normalt gjordes av rosenfink, lappsparr och för ortolansparven är det fortsatt fritt fall. Året avslutades med ett fynd av dvärgsparr.

Gulhämpling *Serinus serinus*

Samtliga: 1 ex str S Torslandaviken 19.4 (Magnus Unger). 1 ex str S Götaledstoppen, Hisingen 20.9 (Johan Svedholm).

Gulhämplingen har de sista åren expanderat norrut, och med undantag för i fjöl så har den noterats årligen sedan 2009 i rapportområdet. De flesta observationerna görs under våren, årets höstfynd var blott det tredje av rapportområdets totalt nio fynd.

[MO]

Steglits *Carduelis carduelis*

Häckningar: 1 par Stora Oxhagen (Benga Ragnewall m fl). Fynd under häckningstid: Sjungande/revirhållande fåglar noterades på ytterligare ca 20 platser.

Höga antal: 47 ex Torslandaviken 31/8 (Magnus Persson).

Fortsatt gott om rapporter under häcksäsongen men antalet häckningar som konstateras är ganska få, säkerligen relaterat till lägre skådaraktivitet i artens häckningsbiotoper under sommarmånaderna.

[MO]

↖
Svarthakad buskskvätta.
Välen, 21 oktober.
Bild: LENNART HANSSON

↗
Svart rödstjärt.
Sagsjön, 18 april.
Bild: MORGAN JOHANSSON

↖
Tajgasångare. Skogen,
Mölnlycke, 23 september.
Bild: PÅR LYDMARK

↘
Snösiska med två gråsikor.
Torslandaviken, 3 mars.
Bild: MARTIN OOMEN

Snösiska *Carduelis hornemanni*

Samtliga: 2 2K Torslandaviken 5.1–10.3 (Roger Eskilsson m fl). 1 2K Stuvö, Hälsö 11–16.1 (Rolf Nyback m fl).

Fåglarna i Torslandaviken är samma som dök upp redan under föregående senhöst i området. Gör man en tillbakablick i fyndmaterialet så sticker Torslandaviken ut som den absolut säkraste snösiskelokal i rapportområdet. Anledningen till detta är stora områden där skräppor och tistlar får växa fritt ihop med täta skådarbesök. [MO]

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Samtliga: Vinter/vår: Sammanlagt ca 125 ex på 25 lokaler 1.1–27.3. Höst/vinter: Sammanlagt ca 115 ex på 27 lokaler 30.7–30.12.

Från att ha varit en sällsynt invasionsart, som dykt upp oregelbundet med intervaller på 5–15 år så uppträder denna lärkräddsspecialist alltmer ofta, och i större antal hos oss. Årets summa landar på runt 240 exemplar, och det är som brukligt svårt att med säkerhet avgöra hur många individer som varit inblandade då småflockar har varit i området under en längre tid, och säkerligen kan ha rapporterats från olika platser. En försiktig bedömning landar på minst 125 ex under vårvintern och 115 ex under framför allt senhösten vilket gör att totalsumman blir cirka 240 bändelkorsnäbbar. [MO]

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus*

Häckningar: Fynd under häckningstid: 3 ex Stora Stentjärnen, Vättlefjäll 12.3 (Karl Filipsson m fl). 2 ex Tulebo äng, Källered 17.4 (Lars Eric Rahm). 2 ex Mollsjönäs, Vättlefjäll 19.5 (Björn Larsson).

Enstaka fynd gjordes under häckningstid i områdets östra delar, men tyvärr uteblev tyngre häckningsindicer även i detta år. Det förekom inga invasionsrörelser under hösten. [MO]

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Häckningar: Fynd under häckningstid: Göta älvdalen: Längs sträckan mellan Angeredsbron och Jordfallsbron noterades minst 6 sjungande hanar i maj–juni. Dessutom 1 ex sj vid Orrekulla skans under

samma period. Övriga fynd under häckningstid: 2 sj Gullö 9–10.5 (Johan Svedholm m fl). 1 ex Vrångö 20.5 (Martin Oomen). 2 ex Torslandaviken 22.5 (Magnus Persson m fl). 1 ex sj Orrekulla skans 1 ex Torslandaviken 20 samt 27.7 (Hans Waern m fl). 1 hane Kippholmen 21.7 (Bo Brinkhoff). 1 ex str S Vrångö 29.8 (Magnus Rahm).

Det här var inte ett av de bättre åren för rosenfinken i vårt område, med ganska få rapporter från Göta älvdalen som är artens kärnområde hos oss. Även andelen övriga fynd under året var något lägre än normalt. [MO]

Lappsparrv *Calcarius lapponicus*

Samtliga: Vår: Sammanlagt 2 fynd av 3 ex 11–17.4 Höst: Sammanlagt 25 fynd av 31 ex 4.9–7.11.

Ett ganska svagt år. Framförallt utmärker sig det låga antalet under vårsträcket då bara två fynd gjordes. [MO]

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

Samtliga: Vår: 1 hona Torslandaviken 7.5 (Ola Wennberg). Höst: 1 hane Brännö 26.8 (Lars Hellman). 1 ex str S Fridhemsberget 30.8 (Johannes Löfqvist).

**FORTSATT
FRITT
FALL**

Likt fjolåret gjordes endast tre fynd, samtliga under normal sträcktid. Ortolansparven är en av de arter som har minskat allra mest i Sverige under de senaste decennierna. Birdlife Sverige driver sedan 2010 ett projekt för att skapa bättre förutsättningar för ortolansparvarna på sina häckningsplatser i södra Sverige. [MO]

Dvärgsparrv *Emberiza pusilla*

Samtliga: 1 ex Torslandaviken 4.12 (Håkan Thorstensson).

Fågeln sågs i vassen på Vadskärsudden, vilket tydligt avviker från tidigare decemberfynd. Sedan tidigare finns två decemberfynd från Hindås 1999 och Eklanda 2011. Båda gångerna rörde det sig om fåglar som dykt upp på fågelmatningar. Sammanlagt var detta det sjunde fyndet för Göteborg. [MO]

Året i siffror?

I fågelrapporterna från 2008–2013 har vi haft med en sida med statistik över antal rapporterade fynd per år och diverse topplistor över lokaler, fågelskådare och kommuner. Eftersom dessa listor baseras på inrapporterade fynd i Artportalen stämmer dock inte alltid de tryckta versionerna efter några år, på grund av att det nästan alltid tillkommit ett antal rapporter som lagts in på Artportalen i efterhand. Därför slutar vi från och med i år att publicera den här typen av topplistor i den tryckta rapporten och hänvisar alla list- och statistikåskare till Artportalens listavdelning istället.

ARTPORTALEN		
Observationslistan, Göteborg		
Rödgärdad skog	204	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	202	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	200	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	198	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	196	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	194	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	192	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	190	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	188	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	186	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	184	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	182	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	180	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	178	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	176	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	174	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	172	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	170	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	168	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	166	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	164	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	162	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	160	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	158	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	156	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	154	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	152	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	150	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	148	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	146	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	144	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	142	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	140	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	138	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	136	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	134	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	132	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	130	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	128	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	126	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	124	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	122	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	120	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	118	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	116	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	114	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	112	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	110	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	108	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	106	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	104	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	102	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	100	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	98	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	96	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	94	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	92	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	90	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	88	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	86	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	84	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	82	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	80	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	78	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	76	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	74	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	72	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	70	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	68	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	66	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	64	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	62	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	60	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	58	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	56	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	54	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	52	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	50	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	48	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	46	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	44	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	42	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	40	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	38	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	36	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	34	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	32	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	30	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	28	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	26	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	24	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	22	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	20	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	18	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	16	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	14	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	12	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	10	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	8	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	6	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	4	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	2	Rödgärdad skog
Rödgärdad skog	1	Rödgärdad skog

Fenologi

FENOLOGIÅRET 2014

Årets fenologifynd presenteras precis som förra året på två sätt. Först under rubriken "Fenologiåret" i datumordning månadsvis, med en kommentarstext där intressanta fynd lyfts fram tillsammans med eventuella kopplingar till väderläge eller andra faktorer. Vår förhoppning är att fenologin på detta sätt ska bli mer överskådlig, samtidigt som vi får utrymme att göra en lite mer djuplodande analys i månadskommentarerna. Därefter följer de klassiska sammanställningarna under rubriken "Fenologitabeller", där du precis som i alla tidigare rapporter hittar detaljerade fynddata för årets fynd samt alla arters fenologirekord och mediandatum.

Teckenförklaring

- Första observationen för perioden (grönt artnamn)
- Sista observationen för perioden (rött artnamn)
- NR Nytt fenologirekord
- TR Tangerat fenologirekord
- ±XX Mycket tidigt/sent datum
(XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- ±XX Tidigt/sent datum
(XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- ±XX Normalt eller nära normalt datum
(XX anger antal dagar före/efter mediandatum)
- Artens datumspann sedan år 2000 enligt följande modell: Tidigaste datumet någonsin ► Mediandatum ► Senaste datumet någonsin

Viktigt att komma ihåg om datumen!

Tänk på att alla fenologidatum gäller det absolut första (eller sista) fyndet av arten under perioden. För en ankommande vårflyttare som lövsångare betyder alltså inte "senaste datumet någonsin" att det inte setts några lövsångare senare än så, det betyder bara att årets allra första lövsångare rapporterats som senast det datumet. Samma sak gäller förstas mediandatumet, som anger det datum då periodens första (eller sista) fynd av arten brukar göras. För lövsångare på våren innebär det alltså att de stora massorna oftast inte anländer förrän någon vecka senare än så. Med detta i bakhuvudet kan man ha stor nytta av fenologistatistiken i fält.

Januari–mars

Under årets februarimånad sattes tre saftiga fenologirekord när vitkindad gås, silltrut och trana anlände rekordtidigt. För vitkindad gås och trana syns detta även nationellt och de har börjat dyka upp tidigare för varje år i landet. Våra silltrutar, som blivit urbaniserade på senare tid, brukar också dyka upp ganska tidigt och i år finns ytterligare ett fynd i februari utöver det som utgör fenologiskt rekord. I mars månad anlände flertalet flyttfåglar tidigare än normalt och även här stattes ett antal fenologiska rekord, och både mindre strandpipare och stenskvätta dök upp den 22 mars. Dessa arter putsade därmed sina rekord med en dryg vecka – man brukar få vänta till sista dagarna av mars innan de dyker upp normala år.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	18.1	0	Sånglärka	1.1 > 18.1 > 28.2
→	10.2	+3	Tofsvipa	23.1 > 7.2 > 4.3
→	11.2	+5	Gravand	8.1 > 6.2 > 1.3
→ NR	18.2	-24	Vitkindad gås	18.2 > 14.3 > 11.4
→ NR	22.2	-17	Silltrut	22.2 > 11.3 > 21.3
→ NR	23.2	-18	Trana	23.2 > 13.3 > 15.4
→	23.2	-7	Större strandpipare	9.2 > 2.3 > 12.3
→	25.2	-13	Röd glada	2.2 > 10.3 > 25.3
→	26.2	-13	Kärnsnäppa	25.2 > 11.3 > 28.3
→	26.2	-29	Vattenpiplärka	14.1 > 27.3 > 10.4
→ NR	1.3	-24	Gransångare	1.3 > 25.3 > 10.4
→ NR	3.3	-13	Mindre sångsvan	3.3 > 16.3 > 1.5
→	8.3	-9	Storspov	25.2 > 17.3 > 2.4
→	8.3	-5	Trädlärka	3.3 > 13.3 > 25.3
→	9.3	-17	Snatterand	8.3 > 26.3 > 13.4
→	9.3	-13	Stjärtand	16.2 > 22.3 > 11.4
→	11.3	-3	Ljungpipare	3.2 > 14.3 > 13.4
→	12.3	-3	Taltrast	13.2 > 15.3 > 29.3
→	13.3	-8	Hämpling	8.3 > 21.3 > 2.4
→	21.3	-27	Kustsnäppa	8.3 > 17.4 > 14.5
→	21.3	-6	Rödbena	24.2 > 27.3 > 3.4
→ NR	22.3	-12	Mindre strandpipare	22.3 > 3.4 > 20.4
→	22.3	-10	Kentsk tärna	11.3 > 1.4 > 13.4
→ NR	22.3	-11	Stenskvätta	22.3 > 2.4 > 13.4
→	25.3	-2	Fiskgjuse	18.3 > 27.3 > 9.4

FLYTTFÅGLARNAS FÖRSTA- OCH SISTADATUM I GÖTEBORGS RAPPORTOMRÅDE 2014

Per Björkman, Björn Dellming, Pär Lydmark, Martin Oomen, Magnus Rahm,
Stefan Svanberg, Johan Svedholm, Elis Ölfvingsson

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	28.3	0	Skogssnäppa	19.3 > 28.3 > 20.4
→	29.3	-41	Spetsbergsgås	12.2 > 9.5 > 26.5
→	29.3	0	Brun kärrhök	10.3 > 29.3 > 9.4
→	30.3	-4	Svart röstjärt	27.3 > 3.4 > 22.4

April

Medeltemperaturen under april månad låg över den normala i hela landet men verkar inte ha satt någon större präg på ankomsten av flyttfåglar till Göteborgsområdet. I stort såg uppträdandet relativt normalt ut och de flesta arterna dök upp hyfsat nära sina mediandatum. Bland de tidiga ankomsterna kan dock några intressanta noteringar lyftas. Backsvalan anlände till området på tangerat fenologirekord och röstjärten tog det ett steg längre och slog fenologirekord med hela en dag. Även näktergalen gjorde en tidig ansats och putsade sitt tidigare fenologirekord med en dag den här våren. Det kan nämnas i sammanhanget att antalet aprilfynd av näktergal i Göteborgsområdet är tämligen lättträknade.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	1.4	+7	Stenfalk	5.3 > 25.3 > 13.4
→	1.4	-4	Kustlabb	14.3 > 5.4 > 6.5
→	3.4	-3	Ringtrast	25.3 > 6.4 > 13.4
→	4.4	0	Mindre sångsvan	25.3 > 4.4 > 2.5
→	8.4	-2	Fisktärna	2.4 > 10.4 > 20.4
→	^{TR} 9.4	-6	Backsvala	9.4 > 15.4 > 3.5
→	9.4	-5	Ladusvala	3.4 > 14.4 > 27.4
→	11.4	+20	Lappsparv	3.2 > 22.3 > 11.4
→	13.4	+9	Skedand	13.3 > 4.4 > 19.4
→	^{NR} 13.4	-5	Röstjärt	13.4 > 18.4 > 1.5
→	14.4	-4	Berglärka	10.2 > 18.4 > 4.5
→	14.4	-2	Lövsångare	10.4 > 16.4 > 21.4
→	17.4	-13	Lappsparv	5.4 > 30.4 > 12.5
→	19.4	-13	Dvärgbeckasin	5.3 > 2.5 > 15.5
→	19.4	0	Gluttsnäppa	11.4 > 19.4 > 27.4
→	19.4	0	Trädpiplärka	10.4 > 19.4 > 27.4
→	19.4	-3	Gulärta	7.4 > 22.4 > 30.4
→	20.4	+13	Årta	17.3 > 7.4 > 25.4
→	20.4	+1	Drillsnäppa	24.3 > 19.4 > 27.4
→	20.4	-2	Grönsångare	14.4 > 22.4 > 29.4

Årets första gulärta kom den 19 april, tre dagar tidigare än mediandatumet. Här en bild från Torslanda-viken några veckor senare.

Bild: LENNART HERMANSSON

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	20.4	-1	Svartvit flugsnäppa	12.4 > 21.4 > 26.4
→	21.4	-3	Salskrake	27.3 > 24.4 > 12.5
→	21.4	+14	Myrspov	8.3 > 7.4 > 21.4
→	21.4	-1	Småspov	9.4 > 22.4 > 1.5
→	21.4	-4	Grönbena	17.4 > 25.4 > 1.5
→	21.4	-4	Göktyta	6.4 > 25.4 > 13.5
→	22.4	-2	Brushane	16.4 > 24.4 > 8.5
→	22.4	+2	Hussvala	11.4 > 20.4 > 27.4
→	22.4	-6	Sidensvans	22.2 > 28.4 > 7.5
→	22.4	-1	Ärtsångare	17.4 > 23.4 > 30.4
→	23.4	0	Buskskväta	16.4 > 23.4 > 29.4
→	25.4	+3	Silvertärna	12.4 > 22.4 > 30.4
→	26.4	-1	Rörsångare	20.4 > 27.4 > 1.5
→	26.4	-4	Vinterhämsling	13.4 > 30.4 > 11.5
→	^{NR} 27.4	-6	Näktergal	27.4 > 3.5 > 9.5
→	27.4	-1	Törnsångare	24.4 > 28.4 > 5.5
→	27.4	+7	Varfågel	10.4 > 20.4 > 16.5
→	28.4	-3	Gräshoppsångare	27.4 > 1.5 > 10.5
→	29.4	+25	Prutgås	22.2 > 4.4 > 21.5
→	30.4	-2	Gök	23.4 > 2.5 > 6.5
→	30.4	+1	Sävsångare	22.4 > 29.4 > 7.5

Det gjordes inga fältfynd av kornknarr under hösten, så årets sista notering blev den här fångade individen på Ragnhildsholmen den 9 augusti, 35 dagar tidigare än höstmedianen.
Bild: LARS PERSSON

Maj

Maj månad inleddes ostadigt och kyligt. “Ett riktigt polarväder” skulle man kunna tänka sig att den snöparv som dröjde sig kvar rekordlänge tyckte. De vanligare arterna som normalt anländer söderifrån i början av maj kom ändå ungefär vid samma datum som vanligt – de flesta ankomstdatum ligger nära medianen. Ett undantag är årets första rosenfink som dök upp en dryg vecka innan mediandatumet, och därmed satte fenologirekord med en dags marginal. Ett annat undantag utgörs av nattskärra som var nästan två veckor senare än vanligt. För en sådan art är det förstås avgörande att kvällspigga skådare ger sig ut i skogarna och lyssnar, men kanske är det sena datumet en konsekvens av det kalla vädret i början av månaden. Slutet av månaden bjöd på rekordvärme i stora delar av landet men av det ser vi inga spår i tabellerna, eftersom alla våra vårfåglar redan hade bockats av i fenologikalendern vid det laget.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	2.5	+8	Fjällvråk	16.2 > 24.4 > 13.5
→	4.5	0	Småfläckig sumphöna	18.4 > 4.5 > 26.7
→	5.5	-2	Mosnäppa	1.5 > 7.5 > 13.5
→	5.5	-1	Törnskata	1.5 > 6.5 > 13.5
→	6.5	+8	Lärkfalk	19.4 > 28.4 > 6.5
→	7.5	0	Dubbelbeckasin	1.5 > 7.5 > 15.5
→	7.5	+1	Tornseglare	28.4 > 6.5 > 15.5
→	7.5	+2	Trädgårdssångare	2.5 > 5.5 > 13.5
→	7.5	+1	Grå flugsnappare	27.4 > 6.5 > 14.5
→	7.5	+4	Ortolansparv	29.4 > 3.5 > 18.5
→	7.5	-2	Ortolansparv	30.4 > 9.5 > 21.5

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	9.5	+6	Roskarl	23.4 > 3.5 > 14.5
→	9.5	+1	Härmsångare	5.5 > 8.5 > 17.5
→	NR 9.5	-9	Rosenfink	9.5 > 18.5 > 26.5
→	10.5	-1	Bivråk	3.5 > 11.5 > 18.5
→	10.5	+13	Svartsnäppa	6.4 > 27.4 > 13.5
→	10.5	-3	Kärrensångare	9.5 > 13.5 > 19.5
→	10.5	0	Bergfink	20.4 > 10.5 > 24.5
→	NR 10.5	+36	Snöparv	20.3 > 4.4 > 10.5
→	NR 11.5	-4	Småsnäppa	11.5 > 15.5 > 6.6
→	11.5	-18	Småsnäppa	11.5 > 29.5 > 6.6
→	11.5	0	Dubbelbeckasin	5.5 > 11.5 > 22.5
→	12.5	0	Ringtrast	3.5 > 12.5 > 24.5
→	13.5	+2	Rödstrupig piplärka	3.5 > 11.5 > 26.5
→	14.5	0	Skärnsnäppa	25.4 > 14.5 > 31.5
→	14.5	+6	Blåhake	30.4 > 8.5 > 18.5
→	18.5	-1	Blå kärrhök	9.4 > 19.5 > 12.6
→	18.5	+11	Kustpipare	1.4 > 7.5 > 19.5
→	18.5	-4	Blåhake	11.5 > 22.5 > 30.5
→	19.5	-2	Stenfalk	1.5 > 21.5 > 26.5
→	20.5	-3	Dvärgmåss	3.5 > 23.5 > 12.6
→	21.5	+5	Kornknarr	4.5 > 16.5 > 17.6
→	22.5	+12	Nattskärra	29.4 > 10.5 > 22.5
→	23.5	0	Fjällabb	18.5 > 23.5 > 3.6
→	23.5	0	Fjällabb	18.5 > 23.5 > 3.6
→	25.5	-2	Alfågel	9.5 > 27.5 > 24.6

Juli–augusti

Rekordvärme i juli och kraftiga skyfall i augusti satte präge på sensommarvädret, men detta gav inte någon resonans i form av särskilt kraftiga fenologiska avvikelser. Juli bjöd över huvud taget inte på några anmärkningsvärda fenologiska observationer, ska man ändå försöka klämma ur sig något så kan man väl notera att såväl mindre lira som höststräckande spovsnäppor kom ovanligt sent. Eller att sandlöparen kom ungefär när den brukar. Augusti behagade servera en rejält tidig dubbelbeckasin som var över två veckor tidigare än normalt, och faktiskt det näst tidigaste höstfyndet någonsin i rapportområdet, även om fenologirekordet är ytterligare en vecka tidigare. Årets sista kornknarr blev dock en väldigt tidig begivenhet (se bilden) då inga fynd alls gjordes efter den 9 augusti!

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	16.7	+38	Mindre lira	17.4 > 8.6 > 16.7
→	20.7	-5	Småfläckig sumphöna	12.7 > 25.7 > 10.9
→	31.7	+1	Sandlöpare	19.7 > 30.7 > 3.9
→	31.7	+20	Spovsnäppa	7.7 > 11.7 > 31.7
→	1.8	+11	Småsnäppa	14.7 > 21.7 > 24.8
→	7.8	-18	Dubbelbeckasin	1.8 > 25.8 > 1.10
→	7.8	-5	Näktergal	5.7 > 12.8 > 12.9

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	9.8	−35	Kornknarr	9.8 > 13.9 > 11.11
→	16.8	−7	Blå kärrhök	17.7 > 23.8 > 9.9
→	16.8	+8	Dvärgmåss	9.7 > 8.8 > 28.8
→	17.8	−3	Stenfalk	3.8 > 20.8 > 9.9
→	21.8	−13	Grållira	28.7 > 3.9 > 25.9
→	21.8	−4	Fjälllabb	15.8 > 25.8 > 4.10
→	24.8	0	Mindre strandpipare	3.8 > 24.8 > 8.10
→	24.8	+2	Grönsångare	21.7 > 22.8 > 1.9
→	25.8	−3	Småspov	17.8 > 28.8 > 21.9
→	26.8	+3	Härmsångare	29.7 > 23.8 > 12.9
→	26.8	0	Bergfink	31.7 > 26.8 > 16.9
→	26.8	+5	Ortolansparv	8.8 > 21.8 > 21.9
→	29.8	−6	Rosenfink	11.8 > 4.9 > 1.10
→	30.8	0	Årta	2.8 > 30.8 > 12.9
→	30.8	−9	Grönbenä	24.8 > 8.9 > 27.9
→	30.8	−12	Ortolansparv	30.8 > 11.9 > 28.9
→	31.8	−1	Rödstrupig piplärka	25.8 > 1.9 > 7.9
→	31.8	+20	Gräshoppsångare	29.7 > 11.8 > 25.9

September

September 2014 var överlag en torr, solig och varm månad med bara enstaka lågtryck. De flesta arter uppträdde som normalt men en del av tropikflyttarna noterades relativt sent, säkerligen beroende på det sommarlika vädret. Så gjordes till exempel observationer av rödstjärt och rörsångare ända in i månadens sista dagar, och en relativt sen nattskärna rastade på Vrångö den 11 september. Ett av höstens få västliga lågtryck med starka vindar passerade den 27 september och bjöd bland annat på de enda fynden av klykstjärtad stormsvala för året.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	1.9	+7	Mosnäppa	10.8 > 25.8 > 4.9
→	1.9	−15	Svartvit flugsnappare	1.9 > 16.9 > 21.10
→	4.9	−5	Lappsparv	28.8 > 9.9 > 18.9
→	5.9	−2	Göktyta	22.8 > 7.9 > 2.10
→	7.9	−1	Spovsnäppa	14.8 > 8.9 > 25.9
→	7.9	−4	Gök	30.8 > 11.9 > 2.10
→	11.9	−12	Svartsnäppa	1.9 > 23.9 > 20.10
→	11.9	+15	Nattskärna	16.8 > 27.8 > 5.10
→	12.9	+3	Kärnsångare	8.8 > 9.9 > 27.9
→	12.9	−5	Varfågel	10.9 > 17.9 > 2.10
→	13.9	−10	Dubbelbeckasin	7.9 > 23.9 > 4.10
→	13.9	+7	Skogssnäppa	19.8 > 6.9 > 15.10
→	14.9	−4	Dvärgbeckasin	10.9 > 18.9 > 11.10
→	15.9	−1	Småsnäppa	14.8 > 16.9 > 8.10
→	16.9	−4	Fjällvråk	25.8 > 20.9 > 16.10
→	16.9	+3	Sävsångare	15.8 > 13.9 > 4.10
→	17.9	−2	Tornseglare	12.9 > 19.9 > 13.11
→	18.9	−14	Ringtrast	14.9 > 2.10 > 25.10

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	18.9	+5	Törnskata	7.9 > 13.9 > 21.10
→	20.9	−3	Backsvala	13.9 > 23.9 > 26.9
→	22.9	−4	Grå flugsnappare	16.9 > 26.9 > 14.10
→	25.9	−6	Brushane	28.8 > 1.10 > 20.10
→	25.9	+12	Bredstjärtad labb	31.7 > 13.9 > 8.10
→	26.9	−2	Skärnsnäppa	12.8 > 28.9 > 24.10
→	27.9	+2	Klykstjärtad stormsvala	9.9 > 25.9 > 28.10
→	27.9	−33	Klykstjärtad stormsvala	4.1 > 30.10 > 29.12
→	27.9	+3	Bivrak	16.9 > 24.9 > 12.10
→	27.9	−5	Rödbena	13.9 > 2.10 > 24.11
→	27.9	0	Hussvåla	13.9 > 27.9 > 17.10
→	28.9	0	Sandlöpore	20.7 > 28.9 > 2.11
→	28.9	−27	Roskarl	5.9 > 25.10 > 10.11
→	28.9	−1	Kentsk tärna	7.9 > 29.9 > 12.11
→	29.9	−9	Silvertärna	10.9 > 8.10 > 3.11
→	29.9	−6	Rörsångare	28.9 > 5.10 > 1.11
→	30.9	−4	Rödstjärt	19.9 > 4.10 > 26.10
→	30.9	−3	Lövsångare	4.9 > 3.10 > 18.10

Oktober

Redan den 3 oktober slogs månadens första fenologirekord då en ovanligt tidig berglärka sträckte söderut förbi Brudarebacken. Trots en ovanligt mild oktobermånad så uppvisade sedan de flesta flyttfågelnas annars ett ganska normalt uppträdande. Gulärnan som sträckte söderut över Slottsskogen den 6 oktober, de två fiskgjusarna vid Brudarebacken den 13 oktober och tranan på samma lokal den 29 oktober var ändå alla ovanligt sent ute med sin höstflytt och kan vara värda att nämna i sammanhanget. I analogi med detta med senare höstflyttning dök också de första spetsbergsgässen upp närmast rekordartat sent och inte förrän den 20 oktober kunde säsongens första flock ses vid Torslandaviken. Månadens stora överraskning var annars den drillsnäppa som så sent som den 21 oktober sågs på Hyppeln – ett nytt fenologirekord för området med nästan 2,5 veckors marginal. Enstaka så här sena drillsnäppor ses med jämna mellanrum i framför allt de sydligaste delarna av landet, men det hör alltså knappast till vanligheterna.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	2.10	0	Trädgårdssångare	22.9 > 2.10 > 8.10
→	3.10	−11	Berglärka	3.10 > 14.10 > 1.11
→	3.10	0	Rödstrupig piplärka	16.9 > 3.10 > 9.10
→	5.10	0	Brun kärrhök	18.9 > 5.10 > 20.10
→	6.10	+9	Gulärna	21.9 > 27.9 > 12.10
→	7.10	+8	Lärfalk	3.9 > 29.9 > 14.10
→	7.10	−2	Sidensvans	20.9 > 9.10 > 27.10
→	10.10	0	Myrspov	21.9 > 10.10 > 6.11
→	10.10	+5	Vinterhämling	19.9 > 5.10 > 10.10

Årets sista kärnsnäppa noterades den 18 oktober, tio dagar tidigare än höstmedianen. Här ser vi dock ett något tidigare höstfynd på Stora Amundö den 25 augusti.
Bild: STEFAN SVANBERG

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	11.10	+12	Alfågel	5.9 > 29.9 > 24.10
→	11.10	+3	Trädpiplärka	29.9 > 8.10 > 2.11
→	12.10	+7	Större strandpipare	24.9 > 5.10 > 23.10
→	12.10	+8	Buskskvätta	24.9 > 4.10 > 21.11
→	13.10	+12	Fiskgjuse	17.9 > 1.10 > 30.10
→	17.10	-9	Mindre sångsvan	13.10 > 26.10 > 22.11
→	18.10	+1	Salskrake	6.10 > 17.10 > 31.10
→	18.10	-10	Kärnsnäppa	7.10 > 28.10 > 19.11
→	19.10	+6	Snösparv	22.9 > 13.10 > 29.10
→	20.10	+25	Spetsbergsgås	14.9 > 25.9 > 21.10
→	20.10	+19	Mindre lira	16.7 > 1.10 > 3.11
→	20.10	-12	Silltrut	14.10 > 1.11 > 23.11
→	21.10	+28	Drillsnäppa	21.8 > 23.9 > 21.10
→	26.10	+22	Fjälllabb	31.8 > 4.10 > 2.12
→	28.10	+3	Ladusvala	9.10 > 25.10 > 12.11
→	29.10	+11	Trana	18.8 > 18.10 > 7.11
→	31.10	0	Prutgås	5.10 > 31.10 > 12.12
→	31.10	+10	Kustpipare	2.10 > 21.10 > 1.12

November–december

Den 2 november uppmättes temperaturen 14,5 °C i Göteborg – det var göteborgskt värerekord för november månad. En fortsatt mild avslutning på året borgade sedan för en veritabel orgie i fenologirekord och sena noteringar. Att mildväder har stor inverkan på fenologin i november–december är inte oväntat eftersom många av de sena arterna i hög grad anpassar flyttningen efter vädret. Bland arter med nya fenologirekord finner vi bland annat fisk-

tärna, ringtrast och ärtsångare, vars rekord slogs med 19, 17 respektive 27 dagars marginal! Några blåsöder resulterade också i ovanligt sena noteringar för till exempel kustlabb, grålira och bredstjärtad labb.

FYNDTYP	DATUM	AVVIKELSE	ART	TIDIGASTE/MEDIAN/SENASTE
→	1.11	+33	Snatterand	18.8 > 29.9 > 29.11
→	2.11	+6	Kustsnäppa	26.8 > 27.10 > 6.12
→	5.11	+32	Törnsångare	16.9 > 4.10 > 18.12
→	6.11	+5	Gluttsnäppa	13.10 > 1.11 > 9.12
→	8.11	+6	Gravand	21.9 > 2.11 > 7.12
→	9.11	-4	Stjärtand	8.10 > 13.11 > 8.12
→	9.11	+33	Fisktärna	10.9 > 7.10 > 9.11
→	9.11	+12	Lappspurv	5.10 > 28.10 > 13.12
→	13.11	-3	Mindre sångsvan	29.10 > 16.11 > 7.12
→	18.11	+18	Stenskvätta	4.10 > 31.10 > 24.11
→	19.11	+12	Hämspling	16.10 > 7.11 > 23.11
→	22.11	+27	Skedand	16.10 > 26.10 > 24.11
→	22.11	+19	Ljungpipare	1.10 > 3.11 > 24.11
→	24.11	+22	Stenfalk	16.10 > 2.11 > 25.11
→	24.11	+23	Kustlabb	7.10 > 1.11 > 26.11
→	25.11	+31	Ringtrast	8.10 > 25.10 > 25.11
→	26.11	+55	Ärtsångare	13.9 > 2.10 > 26.11
→	8.12	+30	Grålira	7.10 > 8.11 > 8.12
→	14.12	+46	Storspov	11.9 > 29.10 > 28.12
→	21.12	+39	Vitkindad gås	27.9 > 12.11 > 21.12
→	22.12	+38	Bredstjärtad labb	7.10 > 14.11 > 29.12
→	25.12	+55	Trädlärka	14.10 > 31.10 > 25.12
→	28.12	+9	Sånglärka	7.11 > 19.12 > 31.12

SYSTEMATISKA FENOLOGITABELLER

Här följer de klassiska fenologitablerna med fenologiska data i systematisk ordning som vi publicerar i fågelrapporterna sedan 2008, fast de fram till och 2012 legat insprängda i den ordinarie rapportens artgenomgång.

Översikt

De här tabellerna innehåller mer utförlig fynddata än månadstabellerna ovan, med lokal och observatör för årets fynd och fenologirekord med lokal och observatör för varje art och period. Däremot kan man inte i de här tabellerna se arternas observationsspann (motsvarande den högra kolumnen i månadstabellerna ovan), så på så sätt kompletterar de båda tabellerna varandra och har var och en sina fördelar. Månadstabellerna visar i datumordning vad man kan hålla ögonen öppna efter en viss tid på året, medan de systematiska tabellerna erbjuder bättre uppslagsmöjlighet om man vill kolla upp något i efterhand.

ART PERIOD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Mindre sångsvan Vår	-13 16.3	3.3 Galterö (Lars Hellman) <i>Nytt fenologirekord (-5)</i>	±0 4.4	4.4 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 2.5-00 Torslandaviken (Björn Dellming)
Mindre sångsvan Höst	-9 26.10	17.10 Lökholmen (Lars Davidsson) 13.10-09 Rörö (Björn Dellming)	-3 16.11	13.11 Öxnäs, Säve (Benga Ragnewall) 7.12-02 Fotö (Conny Palm)
Spetsbergsgås Höst-Vår	+25 25.9	20.10 Torslandaviken (Christer Fält m fl) 14.9-11 Pinan, Hönö (Olof Armini m fl)	-41 9.5	29.3 Torslandaviken (Magnus Persson) 26.5-07 Rörö (Per Björkman m fl)
Vitkindad gås Vår-Höst	-24 14.3	18.2 Vrångö (Tina Widén) <i>Nytt fenologirekord (-9)</i>	+39 12.11	21.12 Öckerö (Martin Alexandersson) <i>Nytt fenologirekord (+15)</i>
Prutgås Vår-Höst	+25 4.4	29.4 Kråkudden (Marinko Karabatic m fl) 22.2-08 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl)	±0 31.10	31.10 Brudarebacken (Ulf Persson) 12.12-13 Hyppeln (Lars Erik Norbäck)
Gravand Vår-Höst	+5 6.2	11.2 Vrångö (Stefan Svanberg m fl) 8.1-02 Askimsviken (Mårta Haagen)	+6 2.11	8.11 Hönö (Mattias Öberg) 7.12-07 Kråkudden (Per Björkman)
Snatterand Vår-Höst	-17 26.3	9.3 Välen (Birger Kaiser m fl) 8.3-09 Torslandaviken (Uno Unger)	+33 29.9	1.11 Kråkudden (Hans Waern m fl) 29.11-09 Torslandaviken (Jan Mogol m fl)
Stjärtand Vår-Höst	-13 22.3	9.3 Torslandaviken (Magnus Persson m fl) 16.2-11 Rörö (Göran Gustavsson m fl)	-4 13.11	9.11 Välen (Uno Unger m fl) 8.12-11 Galterö (Roger Eskilsson)
Årta Vår-Höst	+23 7.4	20.4 Torslandaviken (Magnus Persson) 17.3-04 Torslandaviken (Peter Strandvik m fl)	±0 30.8	30.8 Lammholmsviken (Thomas Karlsson) 12.9-13 Öxnäs (Stefan Svanberg)
Skedand Vår-Höst	+9 4.4	13.4 Torslandaviken (Magnus Persson) 13.3-02 Hökålla (Peter Strandvik)	+27 26.10	22.11 Hökålla (Conny Palm m fl) 24.11-08 Slottskogen (Magnus Eriksson)
Alfågel Höst-Vår	+12 29.9	11.10 Kråkudden (Björn Larsson) 5.9-12 Kråkudden (Rikard Henricsson)	-2 27.5	25.5 Kråkudden (Lars Eric Rahm m fl) 24.6-08 Kråkudden (Martin Oomen)
Salskrake Höst-Vår	+1 17.10	18.10 Torslandaviken (flera rapportörer) 6.10-13 Slottskogen (flera rapportörer)	-3 24.4	21.4 Öxnäs (Bo Brinkhoff m fl) 12.5-11 Torslandaviken (Stefan Svanberg m fl)
Grållra Höst	-13 3.9	21.8 Vinga (Uno Unger m fl) 28.7-07 Kråkudden (Adam Engström Svanberg)	+30 8.11	8.12 Kråkudden (Ola Wennberg m fl) <i>Nytt fenologirekord (+3)</i>
Mindre lira Vår-Höst	+38 8.6	16.7 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl) 17.4-10 Kråkudden (Mikael Molin m fl)	+19 1.10	20.10 Kråkudden (Martin Oomen m fl) 3.11-10 Kråkudden (Uno Unger m fl)
Klykstjärtad stormsva Höst	+2 25.9	27.9 Flera lokaler 9.9-00 Kråkudden (Magnus Unger)	-33 30.10	27.9 Flera lokaler 29.12-11 Långe tånge, Öckerö (Albin Thorsson m fl)
Bivräk Vår-Höst	-1 11.5	10.5 Gullö, Säve (Johan Svedholm m fl) 3.5-01 Sisjön ind.omr. (Kristoffer Nilsson)	+3 24.9	27.9 Härssjön (Leif Andersson m fl) 12.10-06 Brännholmsviken, Styrö (Martin Fransson)
Röd glada Vår-Höst	-13 10.3	25.2 Gullbergsvass (Erik Landgren m fl) 2.2-08 Torslandaviken (Per-Erik Hagström m fl)	- 9.9	- 12.10-06 Brudarebacken (Christer Fält m fl)
Brun kärrhök Vår-Höst	±0 29.3	29.3 Balltorps våtmark (Ulf Persson m fl) 10.3-10 Tulebosjön (Bengt Hallberg)	±0 5.10	5.10 Torslandaviken (Magnus Persson m fl) 20.10-11 Hökålla (Jan Hellström m fl)
Blå kärrhök Höst-Vår	-7 23.8	16.8 Rörö (Bo Brinkhoff m fl) 17.7-12 Kråkudden (Osborne Lindberg m fl)	-1 19.5	18.5 Torslandaviken (Magnus Persson m fl) 12.6-11 Lärjedns dalgång (Hans-Erik Hermansson)
Fjällvråk Höst-Vår	-4 20.9	16.9 Brudarebacken (Roger Eskilsson m fl) 25.8-12 Brudarebacken (Mats Bjersing)	+8 24.4	2.5 Delsjö golfbana (Nils Gabrielsson) 13.5-12 Askim (Jan Mogol)
Fiskgjuse Vår-Höst	-2 27.3	25.3 Härssjön (Ove Ferling) 18.3-09 Änggårdsbergen (Kristoffer Nilsson)	+12 1.10	13.10 Brudarebacken (Leif Andersson m fl) 30.10-04 Brudarebacken (Christer Fält)
Stenfalk Vår	+7 25.3	1.4 Delsjö golfbana (Nils Gabrielsson) 5.3-11 Kråkudden (Per Johan Ulfendahl)	-2 21.5	19.5 Kåhög, Partille (Erik Wallentin) 26.5-00 Sannegårdshamnen (Björn Dellming)
Stenfalk Höst	-3 20.8	17.8 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl) 3.8-13 Bolleskären, Hönö (Eva-Maria Ferm m fl)	+22 2.11	24.11 Kråkudden (Ola Wennberg m fl) 25.11-08 Donsö (Gösta Olofsson)
Lärkfalk Vår-Höst	+8 28.4	6.5 Flera lokaler 19.4-13 Kråkudden (Ola Bäckman m fl)	+8 29.9	7.10 Välen (Hans Börjesson) 14.10-07 Slottskogen (Adam Engström Svanberg)
Småfläckig sumphöna Vår-Höst	±0 4.5	4.5 Lagmansholmen (Freddy Persson) 18.4-00 Gunnestorps mosse (Dan Jannesson)	-5 25.7	20.7 Torslandaviken (Hans Waern m fl) 10.9-12 Välen (Thomas Karlsson m fl)
Kornknarr Vår-Höst	+5 16.5	21.5 Lilla Oxhagen (Kåre Ström) 4.5-07 Ragnhildsholmen (Tina Widén)	-35 13.9	9.8 Ragnhildsholmen (Tommy Järås m fl) 11.11-02 Brudarebacken (Leif Jonasson)
Trana Vår-Höst	-18 13.3	23.2 Flera lokaler <i>Nytt fenologirekord (-2)</i>	+11 18.10	29.10 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson) 7.11-12 Björkö (Lennart Tullberg)
Strandskata Vår-Höst	- 15.2	* 23.1-05 Grötö (Bengt Karlsson)	- 19.10	* 24.11-04 Galterö (Per Björkman)
Mindre strandpipare Vår-Höst	-12 3.4	22.3 Torslandaviken (Christer Fält) <i>Nytt fenologirekord (-3)</i>	±0 24.8	24.8 Välen (Uno Unger m fl) 8.10-10 Välkommen (Magnus Persson)

ART PERIOD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Större strandpipare Vår–Höst	–7 2.3	23.2 Flera lokaler 9.2-02 Kråkudden (Uno Unger)	+7 5.10	12.10 Kråkudden (Per Björkman m fl) 23.10-04 Galterö (Lars Hellman)
Ljungpipare Vår–Höst	–3 14.3	11.3 Öxnäs (Marinko Karabatic) 3.2-02 Arendalsudden (Björn Dellming)	+19 3.11	22.11 Öxnäs (Mats Eriksson) 24.11-03 Torslandaviken (Erik Edvardsson)
Kustpipare Vår–Höst	+11 7.5	18.5 Fotö (Hans Waern) 1.4-00 Tistlarna (Gösta Olofsson)	+10 21.10	31.10 Galterö (Lars Hellman) 1.12-01 Galterö (Christer Fält)
Tofsvipa Vår–Höst	+3 7.2	10.2 Välen (Inga-Lill Celander) 23.1-06 Flera lokaler	– 16.11	* 11.12-05 Flera lokaler
Kustsnäppa Vår–Höst	–27 17.4	21.3 Kråkudden (Jon Håkansson m fl) 8.3-03 Lammholmsviken, Öckerö (Uno Unger)	+6 27.10	2.11 Kråkudden (Uno Unger m fl) 6.12-07 Bolleskären, Hönö (Roger Eskilsson m fl)
Sandlöpare Vår	– 12.5	– 12.5-07 Tistlarna (Stig Karlsson m fl)	– 6.6	– 6.6-07 Tistlarna (Bengt-Åke Svensson)
Sandlöpare Höst	+1 30.7	31.7 Kråkudden (Bo Brinkhoff m fl) 19.7-04 Bolleskären, Hönö (Magnus Unger)	+0 28.9	28.9 Kråkudden (Johan Södercrantz m fl) 2.11-08 Tistlarna (Gösta Olofsson)
Småsnäppa Vår	–4 15.5	11.5 Öckerö (Bengt Karlsson) <i>Nytt fenologirekord (–2)</i>	–18 29.5	11.5 Öckerö (Bengt Karlsson) 6.6-01 Hökälla (Stefan Svanberg)
Småsnäppa Höst	+11 21.7	1.8 Galterö (Lars Hellman) 14.7-11 Galterö (Gunilla Alvergren m fl)	–1 16.9	15.9 Galterö (Jan-Åke Rosén) 8.10-07 Galterö (Lars Hellman)
Mosnäppa Vår	–2 7.5	5.5 Torslandaviken (Stefan Svanberg m fl) 1.5-12 Torslandaviken (Christer Fält m fl)	+7 25.8	1.9 Välen (Jan Krantz) 4.9-05 Välen (Stefan Andersson)
Spovsnäppa Höst	+20 11.7	31.7 Lammholmsviken (Bo Brinkhoff m fl) 7.7-08 Galterö (Roger Eskilsson)	–1 8.9	7.9 Bredviken, Hönö (Thomas Karlsson) 25.9-01 Galterö (Magnus Unger)
Skärsnäppa Höst–Vår	–2 28.9	26.9 Kråkudden (Kjell Johansson) 16.4-01 Galterö (Bo Engelbrektsson)	+0 14.5	14.5 Rödsjär (Gösta Olofsson) 31.5-13 Bolleskären, Hönö (Per Björkman m fl)
Kärrsnäppa Vår–Höst	–13 11.3	26.2 Stora Amundö (Ove Ferling) 25.2-12 Galterö (Jan Mogol)	–10 28.10	18.10 Torslandaviken (Magnus Persson) 19.11-06 Stora Amundö (Mikael Forsman)
Brushane Vår–Höst	–2 24.4	22.4 Torslandaviken (Magnus Persson) 16.4-01 Galterö (Bo Engelbrektsson)	–6 1.10	25.9 Kråkudden (Ulf Persson) 20.10-09 Välen (Birger Kaiser m fl)
Dvärgbeckasin Höst–Vår	–4 18.9	14.9 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 10.9-11 Torslandaviken (Magnus Persson)	–13 2.5	19.4 Hökälla (Benga Ragnewall) 15.5-13 Lagmansholmen (Kåre Ström)
Dubbelbeckasin Vår	+0 7.5	7.5 Torslandaviken (Uno Unger m fl) 1.5-12 Lunnagården (Lars-Eric Rahm m fl)	+0 11.5	11.5 Flera lokaler 22.5-03 Ragnhildsholmen (Ola Sandberg)
Dubbelbeckasin Höst	–18 25.8	7.8 Stora Amundö (Björn Larsson) 1.8-13 Galterö (John Thulin)	–10 23.9	13.9 Välen (Uno Unger m fl) 4.10-12 Välen (Göran Gustavsson m fl)
Myrspov Vår–Höst	+14 7.4	21.4 Flera lokaler 8.3-03 Röro (David Lundgren)	+0 10.10	10.10 Galterö (Lars Hellman) 6.11-13 Välen (Ingemar BE Larsson)
Småspov Vår–Höst	–1 22.4	21.4 Öxnäs (Bo Brinkhoff m fl) 9.4-11 Torslandaviken (Magnus Persson)	–3 28.8	25.8 Björkö (Peter Hamrén) 21.9-08 Röro (Magnus Unger)
Storspov Vår–Höst	–9 17.3	8.3 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl) 25.2-00 Galterö (Lars Hellman)	+46 29.10	14.12 Öxnäs (Pär Lydmark m fl) 28.12-06 Kråkudden (Lars Carlbrand)
Svartsnäppa Vår–Höst	+13 27.4	10.5 Öxnäs (Stefan Andersson m fl) 6.4-12 Hökälla (John Thulin)	–12 23.9	11.9 Torslandaviken (Magnus Persson) 20.10-09 Amundövik, Askim (Jan Krantz)
Rödbena Vår–Höst	–6 27.3	21.3 Stora Amundö (Ove Ferling) 24.2-07 Hönö (Torgny Nordin)	–5 2.10	27.9 Kråkudden (Thomas Johansson m fl) 24.11-01 Galterö (Magnus Unger)
Gluttsnäppa Vår–Höst	+0 19.4	19.4 Styrö (Andy Hultberg) 11.4-12 Bredviken, Hönö (Ola Wennberg)	+5 1.11	6.11 Skintebo hamn (Ola Wennberg) 9.12-01 Styrö (Martin Fransson)
Skogssnäppa Vår–Höst	+0 28.3	28.3 Hökälla (Bo Brinkhoff) 19.3-10 Gamlestaden (Roger Eskilsson)	+7 6.9	13.9 Välen (Mattias Öberg) 15.10-02 Torslandaviken (Carl Jyker)
Grönben Vår–Höst	–4 25.4	21.4 Öxnäs (Bo Brinkhoff m fl) 17.4-13 Torslandaviken (Magnus Persson)	–9 8.9	30.8 Fridhemsberget (Johannes Löfqvist) 27.9-06 Välen (Uno Unger)
Drillsnäppa Vår–Höst	+1 19.4	20.4 Brännö (Johan Ennerfelt) 24.3-12 Välen (Martin Johansson m fl)	+28 23.9	21.10 Hyppeln (Peter Hamrén) <i>Nytt fenologirekord (+16)</i>
Roskarl Vår–Höst	+6 3.5	9.5 Buskär (Gösta Olofsson) 23.4-03 Stora Amundö (Pär Lydmark)	–27 25.10	28.9 Vinga (Göran Darefelt m fl) 10.11-01 Kråkudden (Magnus Unger)
Bredstjärtad labb Vår	– 4.5	– 30.4-05 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl)	– 9.5	– 4.6-06 Kråkudden (Johannes Löfqvist)
Bredstjärtad labb Höst	+12 13.9	25.9 Kråkudden (Ulf Persson) 31.7-13 Kråkudden (Lars Eric Rahm m fl)	+38 14.11	22.12 Kråkudden (Erik Sjögren m fl) 29.12-11 Flera lokaler

ART PERIOD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSE FRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Kustlabb Vår–Höst	–4 5.4	1.4 Flera lokaler 14.3-04 Kråkudden (Stefan Svanberg)	+23 1.11	24.11 Kråkudden (Ola Wennberg m fl) 26.11-11 Kråkudden (Mattias Pozsgai m fl)
Fjällabb Vår	±0 23.5	23.5 Torslandaviken (Magnus Persson) 18.5-04 Kråkudden (Magnus Unger m fl)	±0 23.5	23.5 Torslandaviken (Magnus Persson) 3.6-06 Kråkudden (Roger Eskilsson m fl)
Fjällabb Höst	–4 25.8	21.8 Kråkudden (Per Björkman m fl) 15.8-04 Flera lokaler	+22 4.10	26.10 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl) 2.12-09 Eklanda (Uno Unger m fl)
Dvärgmåss Höst–Vår	+8 8.8	16.8 Kråkudden (Bengt Karlsson) 9.7-07 Torslandaviken (Sven Ångermark m fl)	–3 23.5	20.5 Torslandaviken (Mikael Forsman m fl) 12.6-04 Torslandaviken (Magnus Unger)
Silltrut Vår–Höst	–17 11.3	22.2 Öckerö (Bengt Karlsson) Nytt fenologirekord (–7)	–12 1.11	20.10 Kråkudden (Stefan Svanberg m fl) 23.11-12 Fiskhamnen (Peter Strandvik)
Kentsk tärna Vår–Höst	–10 1.4	22.3 Flera lokaler 11.3-12 Galterö (Peter Keil)	–1 29.9	28.9 Vinga (Göran Darefelt m fl) 12.11-12 Kråkudden (Marinko Karabatic m fl)
Fisktärna Vår–Höst	–2 10.4	8.4 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 2.4-06 Galterö (Owe Hougström)	+33 7.10	9.11 Donsö huvud (Martin Fransson) Nytt fenologirekord (+19)
Silvertärna Vår–Höst	+3 22.4	25.4 Vrångö (Tina Widén) 12.4-05 Nordre älvs fjord (Johan Svedholm)	–9 8.10	29.9 Hålsö hamn, Hålsö (Thomas Karlsson) 3.11-07 Kråkudden (Magnus Unger)
Gök Vår–Höst	–2 2.5	30.4 Flera lokaler 23.4-11 Brudarebacken (Victor Bergh Alvergren)	–4 11.9	7.9 Välen (Hans Börjesson) 2.10-10 Heden (Martin Oomen)
Nattskärre Vår–Höst	+12 10.5	22.5 Flera lokaler 29.4-06 Nordfjäll, Näset (Uno Unger)	+15 27.8	11.9 Vrångö (Tina Widén) 5.10-10 Torslandaviken (Magnus Persson)
Tornseglare Vår–Höst	+1 6.5	7.5 Torslandaviken (flera observatörer) 28.4-06 Torslandaviken (Karl-Olof Johansson)	–2 19.9	17.9 Arödsberget (Per Björkman) 13.11-08 Berglärkan, Göteborg (Ingegerd Nyberg)
Göktyta Vår–Höst	–4 25.4	21.4 Brännö (Roger Börjesson) 6.4-07 Härssjön (Michael Nilsson)	–2 7.9	5.9 Brudarebacken (flera observatörer) 2.10-05 Torslandaviken (Magnus Unger)
Sånglärka Vår–Höst	±0 18.1	18.1 Trädet, Säve (Stefan Andersson m fl) 1.1-03 Fässberg (Lars-Erik Rahm m fl)	+9 19.12	28.12 Hisingsparken (Martin Lind) 31.12-08 Fässberg (Lars-Erik Rahm)
Trädlärka Vår–Höst	–5 13.3	8.3 Brandkärr (Ulf Persson) 3.3-08 Öxnäs, Säve (Göran Karlsson)	+55 31.10	25.12 Vargö (Jan Mogol) Nytt fenologirekord (+4)
Berglärka Höst–Vår	–11 14.10	3.10 Brudarebacken (Leif Andersson m fl) Nytt fenologirekord (–3)	–4 18.4	14.4 Torslanda golfbana (Christer Fält) 4.5-03 Rörö (Magnus Unger)
Backsvala Vår–Höst	–6 15.4	9.4 Härssjön (Leif Andersson m fl) Tangerat fenologirekord	–3 23.9	20.9 Götaledstoppen (Johan Svedholm) 26.9-06 Kobbegården, Askim (Mikael Forsman)
Ladusvala Vår–Höst	–5 14.4	9.4 Härssjön (Leif Andersson m fl) 3.4-11 Sävåns mynning (Ola Bäckman)	+3 25.10	28.10 Mölnlycke (Jalle Hiltunen) 12.11-03 Donsö (Carl Jyker)
Hussvala Vår–Höst	+2 20.4	22.4 Torslandaviken (Per Lundgren) 11.4-09 Torslandaviken (Hans Petersson)	±0 27.9	27.9 Kvibergsfältet (Mikael Forsman) 17.10-04 Skintebo, Askim (Mikael Forsman)
Trädklärka Vår–Höst	±0 19.4	19.4 Flera lokaler (Lars Eric Rahm m fl) 10.4-09 Delsjöområdet (Magnus Unger)	+3 8.10	11.10 Götaledstoppen (Johan Svedholm) 2.11-03 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)
Rödstrupig piplärka Vår	+2 11.5	13.5 Torslandaviken (Fredrik Spak) 3.5-10 Galterö (Lars Hellman)	– 11.5	* 14.5-03 Kråkudden (Kristoffer Nilsson)
Rödstrupig piplärka Höst	–1 1.9	31.8 Bredviken, Hönö (Thomas Karlsson) 25.8-13 Galterö (Lars Hellman)	±0 3.10	3.10 Arödsberget (Jon Håkansson) 9.10-06 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)
Vattenpiplärka Höst–Vår	– 1.11	* 22.10-04 Ersdalen, Hönö (Christer Fält)	–29 27.3	26.2 Galterö (Lars Erik Norbäck) 10.4-06 Rörö (Martin Alexandersson m fl)
Gulärka Vår–Höst	–3 22.4	19.4 Torslandaviken (Mikael Nilsson m fl) 7.4-10 Torslandaviken (Ola Bäckman)	+9 27.9	6.10 Slottsskogen (Magnus Eriksson m fl) 12.10-02 Rörö (Magnus Unger)
Sidensvans Höst–Vår	–2 9.10	7.10 Kärra, Hisingen (John-Eric Thore m fl) 20.9-05 Kungssten (Kristoffer Nilsson)	–6 28.4	22.4 Östra begravningspl. (Martin Oomen) 7.5-02 Botaniska trädgården (Berndt Lindberg)
Näktergal Vår–Höst	–6 3.5	27.4 Torslandaviken (Mia Wallin m fl) Nytt fenologirekord (–1)	–5 12.8	7.8 Rörö (Bo Brinkhoff m fl) 12.9-10 Högsbo (Kristoffer Nilsson)
Blåhake Vår	+6 8.5	14.5 Galterö (Lars Hellman) 30.4-12 Flera lokaler	–4 22.5	18.5 Eklanda (Per-Anders Svensson m fl) 30.5-04 Ersdalsviken, Hönö (Magnus Unger)
Blåhake Höst	– 1.9	– 14.8-11 Brudarebacken (Kirsi Oksman Ljungqvist)	– 16.9	– 20.10-00 Lagmansholmen (Martin Oomen)
Svart rödstjärt Vår–Höst	–4 3.4	30.3 Brudarebacken (Olof Armini m fl) 27.3-05 Galterö (Göran Johansson)	– 10.11	* 8.12-03 Rörö (Magnus Unger)
Rödstjärt Vår–Höst	–5 18.4	13.4 Styrö (Lars Davidsson) Nytt fenologirekord (–1)	–4 4.10	30.9 Sävåns dalgång (Roger Eskilsson) 26.10-02 Guldringen, Göteborg (Knut Karlsson)

ART PERIOD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS FÖRSTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD	AVVIKELSEFRÅN MEDIAN MEDIANDATUM	ÅRETS SISTA OBSERVATION FENOLOGIREKORD
Buskskvätta Vår–Höst	±0 23.4	23.4 Torslandaviken (Niklas Aronsson) 16.4-00 Styrös (Donald Granqvist)	+8 4.10	12.10 Flera lokaler 21.11-10 Eklanda (Christer Fält)
Stenskvätta Vår–Höst	-11 2.4	22.3 Galterö (Johan Ennerfelt) Nytt fenologirekord (-3)	+18 31.10	18.11 Torslandaviken (Ola Wennberg m fl) 24.11-09 Rörö (Christer Fält)
Taltrast Vår–Höst	-3 15.3	12.3 Brännås, Mölndal (Maria Tallnäs) 13.2-07 Rörö (Christer Fält)	- 19.11	* 24.11-13 Västra begravningspl. (Stefan Svensson)
Ringtrast Vår–Höst	-3 6.4	3.4 Slottsskogen (Robert Ennerfelt) 25.3-05 Johanneberg (Olof Armini)	±0 12.5	12.5 Galterö (Ola Wennberg) 24.5-04 Donsö (Martin Fransson)
Ringtrast Höst	-14 2.10	18.9 Brudarebacken (Leif Andersson) 14.9-03 Sisjöns skjutfält (Tony Börjesson)	+31 25.10	25.11 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson) Nytt fenologirekord (+17)
Gräshoppsångare Vår–Höst	-3 1.5	28.4 Stora Oxhagen (Stefan Malm m fl) 27.4-11 Haga kile, Askim (Aimon Niklasson)	+20 11.8	31.8 Torslandaviken (Magnus Persson) 25.9-10 Vinga (Musse Björklund)
Sävsångare Vår–Höst	+1 29.4	30.4 Stora Oxhagen (Magnus Larsson m fl) 22.4-11 Härssjön (Kristian Thisted)	+3 13.9	16.9 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson) 4.10-12 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson)
Kärrsångare Vår–Höst	-3 13.5	10.5 Fässlberg (Per-Anders Svensson) 25.3-13 Torslandaviken (Christer Fält m fl)	+3 9.9	12.9 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson) 27.9-09 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson)
Rörsångare Vår–Höst	-1 27.4	26.4 Torslandaviken (Mathias Theander) 20.4-11 Hills golfbana, Mölndal (Uno Unger)	-6 5.10	29.9 Sudda, Hönö (Björn Zachrisson m fl) 1.11-08 Torslandaviken (Hans Börjesson)
Härmsångare Vår–Höst	+1 8.5	9.5 Flera lokaler 5.5-04 Slottsskogen (Stefan Andersson)	+3 23.8	26.8 Torslandaviken (Ola Wennberg) 12.9-13 Sudda (Björn Zachrisson)
Ärtsångare Vår–Höst	-1 23.4	22.4 Flera lokaler 17.4-09 Bosgården, Mölndal (Lars Eric Rahm)	+55 2.10	26.11 Öckerö (Hans Zachrisson m fl) Nytt fenologirekord (+27)
Törnsångare Vår–Höst	-1 28.4	27.4 Flera lokaler 20.4-11 Hassledalsbergen, Askim (Mikael Forsman)	+32 4.10	5.11 Nordstaden (Bo Brinkhoff m fl) 18.12-00 Torslandaviken (Magnus Unger)
Trädgårdssångare Vår–Höst	+2 5.5	7.5 Svankällan (Rune Hixén) 2.5-12 Södra Guldheden (Bernt Nielsen)	±0 2.10	2.10 Johanneshus, Askim (Jan Wahlberg) 8.10-08 Skansen Lejonet (Svante Martinsson m fl)
Grönsångare Vår–Höst	-2 22.4	20.4 Slätta damm (Per Boström) 14.4-09 Slottsskogen (Magnus Eriksson)	+2 22.8	24.8 Galterö (Jan Mogol) 1.9-02 Bokedal, Jonsared (Kristoffer Nilsson)
Gransångare Vår–Höst	-24 25.3	1.3 Askim (gnm Markus Lagerqvist) Nytt fenologirekord (-15)	- 21.11	* 19.12-09 Flera lokaler
Lövsångare Vår–Höst	-2 16.4	14.4 Länsängsgården (Stefan Svensson) 20.4-09 Oxsjön, Askim (Anders Grönvall)	-3 3.10	30.9 Arödsberget, Hisingen (Per Björkman) 18.10-13 Sudda (Björn Zachrisson)
Grå flugsnappare Vår–Höst	+1 6.5	7.5 Flera lokaler 27.4-11 Smithska udden (Karl-Olof Johansson)	-4 26.9	22.9 Nordstaden (Bo Brinkhoff) 14.10-01 Rörö (Magnus Unger)
Svartvit flugsnappare Vår–Höst	-1 21.4	20.4 Flera lokaler 12.4-09 Horstedammen, Öckerö (Bengt Karlsson)	-15 16.9	1.9 Slottsskogen (Bengt Adamsson) 21.10-12 Arendalsudden (Ivar Ivarsson m fl)
Törnskata Vår–Höst	-1 6.5	5.5 Vrångö (Tina Widén) 1.5-09 Torslandaviken (Hans Börjesson m.fl.)	+5 13.9	18.9 Flera lokaler 21.10-12 Torslandaviken (Ola Wennberg)
Varfågel Höst–Vår	-5 17.9	12.9 Torslandaviken (Nils Abrahamsson) 10.9-09 Stora Amundö (Patrik Axelsson)	+7 20.4	27.4 Torslandaviken (Kennet Thor) 16.5-10 Vrångö (Tina Widén)
Bergfink Höst–Vår	±0 26.8	26.8 Vrångö (Magnus Rahm) 31.7-03 Smithska udden (Kristoffer Nilsson)	±0 10.5	10.5 Flera lokaler 24.5-01 Yttre Tistlarna (Sten Ekwall)
Hämpling Vår–Höst	-8 21.3	13.3 Vrångö (Stefan Svanberg) 8.3-03 Hjuvik, Torslanda (Matserik Eriksson)	+12 7.11	19.11 Öckerö (Bo Brinkhoff) 23.11-01 Ersdalen, Hönö (Kristoffer Nilsson)
Vinterhämpling Höst–Vår	+5 5.10	10.10 Kråksudden (Peter Hamrén) 19.9-12 Brudarebacken (David Klingberg)	-4 30.4	26.4 Välen (Hans Börjesson) 11.5-05 Öxnäs (Daniel Gustafsson)
Rosenfink Höst–Vår	-9 18.5	9.5 Gullö, Säve (Johan Svedholm) Nytt fenologirekord (-1)	-6 4.9	29.8 Vrångö (Magnus Rahm) 1.10-11 Hönö (Jon Håkansson)
Lappsparr Vår	+20 22.3	11.4 Torslandaviken (Ola Wennberg) 3.2-02 Kvillehed, Säve (Magnus Unger)	-13 30.4	17.4 Torslandaviken (Christer Fält) 12.5-02 Torslandaviken (Kristoffer Nilsson)
Lappsparr Höst	-5 9.9	4.9 Flera lokaler 28.8-10 Öxnäs (Oomen/svanberg)	+12 28.10	9.11 Vargö (Jan Mogol) 13.12-10 Säve (Uno Unger)
Snösparr Höst–Vår	+6 13.10	19.10 Kråksudden (Martin Alexandersson) 22.9-10 Vrångö (Tina Widén)	+36 4.4	10.5 Vinga (Gösta Olofsson) Nytt fenologirekord (+24)
Ortolansparr Vår	+4 3.5	7.5 Torslandaviken (Ola Wennberg) 29.4-03 Yttre Tistlarna (Tommy Järås)	-2 9.5	7.5 Torslandaviken (Ola Wennberg) 21.5-13 Brudarebacken (Roger Eskilsson)
Ortolansparr Höst	+5 21.8	26.8 Brännö (Lars Hellman) 8.8-09 Brudarebacken (Jan-Åke Noresson mfl)	-12 11.9	30.8 Fridhemsberget (Johannes Löfqvist) 28.9-11 Öxnäs (Bo Brinkhoff)

Så här rapporterar du!

En fågelrapport blir ingenting utan rapportunderlag, och det är du som står för rapporterna. Vissa rapporterar allt de ser, andra väljer ut det viktigaste. Hur du gör själv avgör du. Det viktigaste är att du rapporterar. Information om hur du rapporterar hittar du här.

NÄR?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd så snart som möjligt efter observationstillfället. Dels för att det kan finnas andra personer som är intresserade att se just det du har sett, och dels för att det minskar risken att du glömmar av att rapportera det senare. Vill du trots allt skicka en årssammanställning är det naturligtvis bättre än att inte rapportera alls. Adress hittar du nedan.

VAD?

Rapporterar du till Artportalen (se nedan) direkt efter observationstillfället är det helt upp till dig hur mycket du rapporterar. Vill du lägga in precis alla dina fynd går det bra, vill du bara lägga in en del går det också bra. Vi vill dock gärna att du åtminstone rapporterar motsvarande det vi presenterar i den här fågelrapporten. En detaljerad rapportmall art för art är för tillfället inte tillgänglig på Artportalen, så i väntan på att rapportmallarna återigen dyker upp där hänvisar vi till urvalet i den här rapporten som guide.

HUR?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd via Artportalen på adress <http://www.artportalen.se/>. Inmatning kan göras direkt via onlineformulär eller via Excel, och är smidigt när man väl fått in vanan. Hjälp för att komma igång om du aldrig rapporterat förut hittar du på Artportals första sida. Om du saknar tillgång till internet går det fortfarande bra att skicka in en årssammanställning till nedanstående adress (men om du har minsta möjlighet att själv lägga in dina fynd är vi mycket tacksamma om du gör det eftersom det besparar oss mycket arbete).

RARITETSRAPPORTER

För vissa fynd (rariteter och extremt tidiga/sena fynd) kräver vi att en beskrivning av fyndet lämnas in. Om det finns bilder på fågeln i fråga behöver inte beskrivningen vara lika omfattande som om bilder saknas. Har du rapporterat dina fynd via Artportalen (se ovan) kommer observationen att finnas under rubriken "Fynd för validering" som visas på första sidan när du har loggat in. Följ länkarna och fyll i din rapport direkt på skärmen. Vill du skicka en beskrivning via post använder du adressen nedan, alternativt via e-post till rrk@gof.nu. Vi ser dock helst att rapporten läggs in via Artportalen.

RAPPORTMOTTAGARE

Per Björkman
Klassikergatan 9
422 41 Hisings Backa

POSTTIDNING B

GOF • BOX 166 • 421 22 VÄSTRA FRÖLUNDA

© 2017 GÖTEBORGS ORNITOLOGISKA FÖRENING • ISSN 0348-1510

